

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина

**МЕКТЕПТЕГІ ОҚУ КАБИНЕТТЕРІНДЕ БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІН
ҰЙЫМДАСТЫРУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚ**

**ИНСТРУКЦИЯ ПО ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО
ПРОЦЕССА В УЧЕБНЫХ КАБИНЕТАХ ШКОЛЫ**

Астана
2015

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды (2015 жылғы 20 шілдедегі № 6 хаттамасы)

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 6 от 20 июля 2015 года)

Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру бойынша нұсқаулық. – Астана: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2015. – 49 б.

Инструкция по организации образовательного процесса в учебных кабинетах школы. – Астана: Национальная академия образования им. И.Алтынсарина, 2015. – 48 с.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2015
© Национальная академия
образования им. И. Алтынсарина, 2015

1 Жалпы ережелер

1.1 Осы Нұсқаулық Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1080 Қаулысымен бекітілген орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2014 жылғы 29 желтоқсандағы № 179 бұйрығымен бекітілген «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларына (бұдан әрі – Санитариялық қағидалар), «Қашықтықтан білім беру технологиялары бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 137 Бұйрығы, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 7 наурыздағы № 97 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларына (09. 07. 2013 ж. берілген өзгерістер мен толықтырулармен) сәйкес әзірленді.

1.2 Осы Нұсқаулық жалпы білім беру ұйымдарындағы оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыруға және білім алушылардың қауіпсіздігі мен денсаулығын сақтауды нормативтік қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды белгілейді.

1.3 Жалпы білім беретін ұйымдардың оқу кабинеттері оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыру мен оқыту сапасын арттыруды тиімді қамтамасыз ететін орталық болып табылады.

1.4 Жалпы білім беру ұйымдарындағы оқу кабинеттері Санитариялық қағидаларға сәйкес жабдыкталуы тиіс:

- оқу кабинеттерін жобалау, орналастыру және пайдалану Санитариялық қағидалардың 3-тармағына;

- оқу кабинеттерін жиһаздармен жабдықтау оқушылардың бойына сәйкес Санитариялық қағидалардың 4-тармағына;

- оқу кабинеттерін жабдықтау (сумен қамтамасыз ету, жылыту, жарықтандыру, желдету, микроклиматына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар) Санитариялық қағидалардың 5-тармағына сәйкес орындалады.

1.5 Оқу кабинеттерінде оқушылардың демалуына немесе қызығушылығына қарай жұмыс жүргізулері үшін арнайы орындар қарастырылады.

1.6 Жалпы білім беретін ұйымдардың оқу кабинеттері оқушының білім беру нәтижелеріне табысты қол жеткізуін және алған білімін оқу, практикалық қызметте пайдалана алуын қамтамасыз ететін, логикалық, конструктивті, сын тұрғысынан ойлау негіздерін қалыптастыратын оқытудың тиімді құралдармен жабдыкталуы тиіс.

1.7 Жалпы білім беру ұйымдарындағы оқу кабинеттері оқушының физиологиялық және психикалық дамуына, оқу-танымдық, зерттеу іс-

әрекеттерін ұйымдастыруға, жобалау дағдысын, шығармашылық қабілетін дамытуға, оқу үдерісінің тиімділігін арттыруға қолайлы жағдай жасауы тиіс.

1.8 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 17 мамырдағы № 499 Қаулысына сәйкес жалпы білім беру ұйымдарында даму мүмкіндігі шектеулі балалармен дені сау балалардың бірлесіп оқитын сыныптарында (бір сыныпта даму мүмкіндігі шектеулі екі баладан артық оқытылмауы тиіс) мүмкіндіктері шектеулі білім алушылар үшін ғимарат ішінде арнайы жиһаздар және жабдықтармен жасақталады.

1.9 Мүмкіндігі шектеулі балаларды кедергісіз қолжетімді оқыту үшін пандустарды, тұтқаларды, лифт және көтергіштерді, арнайы жиһаздарды, мүгедек балаларға арналған киім шешетелін орынды, бейімделген санузелді және кең кіреберістерді қарастыру қажет.

1.10 Оқу кабинеттері 4 аймақтан тұруы керек:

1-аймақ – ақпараттық (кабинеттің алдыңғы бөлігінде тақта, экран, оқушылардың көз алдына үнемі тұруы тиіс плакаттар, хабарландырулар ілінеді);

2-аймақ – жұмыс аймағы (бөлменің негізгі бөлігі мұғалімнің және оқушылардың жұмыс аймақтарынан тұрады, оған мұғалімнің үстелі мен орындығы және оқушылардың үстел-орындықтары орналасады);

3-аймақ – көрме аймағы (бөлменің артқы бөлігі оқу үдерісіне қажетті көрнекіліктер мен оқу-әдістемелік құралдарды, дидактикалық материалдарды сақтауға, сондай-ақ оқушылардың шығармашылық жұмыстарын орналастыруға арналған бірнеше секциялы шкафтардан тұрады);

4-аймақ – демалыс бұрышы (үзіліс кезінде немесе сыныптан тыс жұмыстарда оқушылар демалатын немесе қызығушылығы бойынша жұмыс істейтін орын, мұнда жұмсақ дивандар мен ойын үстелдері орналасады).

1.11 Осы Нұсқаулықта мынадай негізгі ұғымдар қолданылады:

1) оқу кабинеті – мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына, оқу жоспарларына және бағдарламаларына сәйкес көрнекі құралдармен, оқу жабдықтарымен, жиһаздармен және оқытудың техникалық құралдарымен жабдықталған оқушылармен сабақ, факультатив және сыныптан тыс жұмыстар жүргізетін мектептің оқу бөлмесі;

2) оқу кабинетінің төлқұжаты – білім беру стандартының талаптарына кабинетінің сәйкесігін көрсететін, оқу үдерісін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді ұйымдастырудың негізгі бағыттарын анықтайтын құжат;

3) кабинет портфолиосы:

– электронды портфолио – компьютерде немесе қандай да бір электрондық тасымалдағышта сақталған құжаттардың жиынтығы;

– «қағаз» портфолио – мұғалім мен оқушының параметрі мен негізгі кезеңдегі қызметін қамтып көрсететін құжаттар сақталған папка;

4) кабинеттің жұмыс жоспары – кабинетті білім беру үдерісін ұйымдастыруды қамтамасыз етуді реттейтін жұмыстар тізімі;

5) кабинетті бағалау бланкісі – оқу кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастырудың мүмкіндік деңгейін анықтайтын құжат;

6) оқушының жұмыс орыны – оқушының жұмыс үстелі және орындығы орналасқан орын;

7) мұғалімнің жұмыс орыны – кабинетте мұғалімнің білім беру үдерісін ұйымдастыруына мүмкіндік жасайтын жұмыс үстелі мен сынып тақтасы орналасқан орын;

8) қосымша кеңістік – білім беру үдерісін ұйымдастыруға қажетті көрнекі оқу және көрсету құралдарының (графопроектор, теледидар, бейне магнитофон, аудио магнитофон, компьютер және т.б.) орналасу орны;

9) географиялық алаң – практикалық, зерттеу-жобалау жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік беретін ашық аспан астында орналасқан зертхана;

10) смарт-сынып – оқу-тәрбие үдерісінде ақпараттық технологияның мүмкіндіктерін барынша пайдалануға жағдай жасайтын әмбебап интерактивті кабинет (оқу материалын дайындау, сабақ өткізу, интерактивті тестілеу, сұрау және пікірталас, оқушылар білімінің мониторингі, мектепаралық on-line сабақтарын ұйымдастыру сияқты үдерістерді қамтиды);

11) сандық зертхана – деректерді жылдам жинақтау мен сараптауға, сонымен қатар эксперименттің нәтижесін сызбанұсқалар, графиктер, кестелер түрінде көрсетуге мүмкіндік беретін құрылғы;

12) автоматтандырылған оқу-зертханалық стенділері – компьютер, ноутбук және интерактивті құрылғыларға (проекторлар, интерактивті тақталар) қосылу мүмкіндігі бар үстелмен, әдістемелік және бағдарламалық қамсыздандырумен толық жасақталған стенділер;

13) мультимедиялық кабинет – арнайы бағдарламалармен қамтамасыз етілген интерактивті тақтаны, компьютерді және фото, бейне, графиктер, анимация және дыбыстың көмегімен нысандарды, үдерістерді және құбылыстарды ұсынуға мүмкіндік беретін жергілікті желіден тұратын бөлме;

14) ТВ-технологиялар – білім алушыларды оқу-әдістемелік материалдармен сонымен бірге, ақпараттық білім беру ресурстарымен қамтамасыз ететін, өзара іс-әрекетті ұйымдастыратын теледидардың эфирлік, кабельдік және спутниктік желілерін қолдануға негізделген жүйе;

15) желілік технология – оқу-әдістемелік материалдармен қамтамасыз етуді, білім алушылардың мұғаліммен және бір-бірімен интерактивтік өзара әрекет түрін, сондай-ақ Интернет желісін пайдалану негізінде оқу үдерісін әкімшілендіруді қамтитын технология;

16) кейстік технология – қағаз, электронды және өзге де тасымалдағыштарда оқу-әдістемелік материалдар жиынтығына (кейстерге) және оларды өз бетінше зерделеу үшін білім алушыларға жеткізуге негізделген технология;

17) Қашықтықтан білім беру технологияларын іске асыратын білім беру ұйымының интернет-ресурсы – білім беру үдерісінің қатысушылары үшін әкімшілік-академиялық ақпараттары бар интернет-ресурсы;

18) ақпараттық-білім беру порталы – ҚБТ бойынша білім беру үдерісін ұйымдастыруға мүмкіндік беретін әкімшілік-академиялық оқу-әдістемелік ақпараты бар, ақпараттық ресурстар мен Интернет сервистерінің желілік-

ұйымдастырушылық өзара байланысқан жиынтығы;

19) контент – оқу материалдарын ақпараттық (мәтіндер, графикалар, мультимедиалар және басқа да маңызды толықтырулар) толықтыру;

20) мультимедиа – пайдаланушыға диалогтық режимде әр текті деректермен (графика, мәтін, дауыс, бейне) жұмыс істеуге мүмкіндік беретін аппараттық және бағдарламалық құралдар кешені;

21) қашықтықтан оқытудың ақпараттық технологиясы – электронды тасмалдағышта оқу материалдарын құру, беру және сақтау технологиясы, оқу үдерісін ұйымдастыру мен қолдау ақпараттық-телекоммуникациялық технологиясы;

22) ақпараттық-білім беру ресурсы – білім беру сипатында қалыптастырылған ой мен білім, әртүрлі деректер, оларды жинақтау әдістері мен құралы, ақпараттар көзі мен тұтынушылар арасындағы алмасу мен сақтау;

23) тестілеу кешені – білім беру үдерісінің барлық деңгейінде білім алушылардың оқу материалдарын меңгеру дәрежесін анықтау үшін қолданылатын бағдарламалық құрал;

24) электрондық оқу-әдістемелік кешен (ЭОӘК) – білім беруге негізделген, оқыту үдерісінің дидактикалық циклінің толықтығын және сабақтастығын қамтамасыз ететін, теориялық және практикалық материалдарды жүйелеуді және ұйымдастыруды қамтитын Мультимедиялық бағдарламалар өнімдері.

2 Пән ерекшелігі бойынша оқу кабинеттерін жабдықтауға қойылатын талаптар

2.1 Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасын жаңарту және нығайту жұмыстары ҚР Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығымен бекітілген орта мектептің оқу бағдарламалары мен мектепалды даярлық сыныптарына арналған оқу бағдарламалары негізінде жүзеге асырылады.

2.2 Оқу кабинеттерінде мемлекеттік рәміздерді орналастыру Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 2 қазандағы № 873 Қаулысына (2012.30.11. берілген өзгерістер мен толықтырулармен) сәйкес безендіріледі.

2.3 Жалпы білім беретін мектепте бастауыш сынып кабинеті, мектепалды даярлық немесе мектепалды тәрбиелеу шағын орталығы, қазақ тілі мен әдебиеті, орыс тілі мен әдебиеті, шетел тілі, тарих, математика, информатика, биология, физика, химия, география, музыка, бейнелеу өнері, технология, алғашқы әскери дайындық кабинеттері және спорт залы болуы тиіс.

2.4 Оқу кабинетінде: жұмыс аумағы, мұғалімнің жұмыс аумағы, оқу-көрнекі құралдарды, техникалық оқыту құралдарын орналастыру үшін қосымша кеңістік, оқушылармен жеке шұғылданатын және мүмкін болатын белсенді қызметтер аумағы және мектепалды даярлық және бастауыш сынып кабинеттерінде ойын аумақтары, химия, физика, биология кабинеттері мен компьютерлік сыныптарда зертхана болуы тиіс.

2.5 Әр оқу кабинеті жалпы жабдықтармен (жиһаз, оқытудың техникалық құралдары және т.б.) және арнайы оқыту құралдарымен (модельдер, аспаптар, кестелер және т.б.) жарақталуы тиіс.

2.5.1 Оқу кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыру барысындағы жалпы жабдықтар жиынтығы төмендегі қызметтерді орындауы тиіс:

- мұғалім мен оқушылардың жұмыс орындарын ұйымдастыру;
- оқыту құралдарын оңтайлы орналастырылуы және сақталуы;
- техникалық құралдардың тиімділігі;
- қолда бар оқу қорының жүйеленуі.

2.5.2 Оқушылардың жұмыс орындарын жабдықтауға арналған жиһаз жазбаша жұмыстар орындауға, кітаппен, жұмыс дәптерімен, ақпараттық-анықтамалық материалдармен жұмыс істеуге қолайлы жағдайды қамтамасыз етуі тиіс.

2.5.3 Жиһаз жұмыс түрлерін (жұппен, топпен, ұжымдық) ұйымдастыруға байланысты оның орнын өзгерту үшін жеңіл, қозғалмалы және оңтайлы болуы тиіс.

2.5.4 Жұмыс орындарын жабдықтауға арналған үстел және орындықтар оқушылар бойларының түрлеріне сәйкес болуы тиіс.

2.5.5 Мұғалімнің жұмыс орны сабақ уақытында жедел іс-әрекет жасауға мүмкіндік беретіндей болуы керек.

2.5.6 Мұғалімнің жұмыс орнын ұйымдастыруға арналған жиһаз мұғалімнің

үстелінен және орындықтан тұрады.

2.5.7 Мұғалім үстелі бетінің ауданы сабақта пайдаланылатын бірнеше кітаптар, анықтамалар, дәптерлер жиынтығы, үлестірімелік оқу-дидактикалық материалдар жиынтықтарын орналастыруға мүмкіндік жасайтындай болуы керек.

2.5.8 Мұғалімге демонстрациялық және жапсарлас жасалған жұмыс тумбасы бар жұмыс үстелі қажет (үстел үстіне интерактивті тақтаға арналған компьютер мен принтер орнатылады).

2.5.9 Кабинетті аудиоактивті лингафондық құрылғымен жабдықтау барысында ҚР СанЕжН нормаларына сай мұғалімнің үстелі басқару пультімен жабдықталады.

2.5.10 Мұғалімнің зертханадағы жұмыс орны жазу қағаздарын сақтауға арналған бөліктері бар үстел болуы тиіс, онда лингафондық құрылғыны басқаратын пульт, қашықтықтан басқару блогі, проекциялық аппарат, жарық, орынжайдың пердемен бөлінуі, телефондық-микрофондық аппарат болуы қажет.

2.5.11 Қабырғадағы кестелер, сызбалар, карталар, сынып тақтасы, интерактивті тақта мұғалімнің жұмысына жағдай жасауы тиіс.

2.5.12 Сынып тақтасы бүктемелі, бес жұмыс беті бар үшэлементті (жасыл түсті борға арналған үш тақта, ақ түсті маркерге арналған екі тақта), магнитті беті карталар мен кестелерді көрсетуге ыңғайлы болуы тиіс.

2.5.13 Сынып тақтасы оқу кабинетінің алдыңғы қабырғасының ортасына орналастырылуы тиіс.

2.5.14 Сынып тақтасы кестелерді ілуге және көрсетуге арналған құрылғылармен жабдықталуы тиіс.

2.5.15 Тақталар өлшемі мен конфигурациясы бойынша: жылжымалы, ашылатын, биіктігі бойынша өзгеретін болуы мүмкін.

2.5.16 Сынып тақталары бор үгіндісін жинауға, тақтаны сүртуге арналған шүберекті қоятын жері бар күңгірт, күңгірт қоңыр немесе жасыл түсті болуы тиіс.

2.5.17 Сынып тақтасы негізгі қалқаннан және екі қайырмалы тақтадан тұрады. Негізгі қалқанның көлемі: 1500 x 1000 мм, қайырмалы қалқандардың көлемі: 750 x 1000 мм. Бұл тақталардың беті магнитті болуы шарт.

2.5.18 Жанында интерактивті тақта орнатылады (кестелер, сызба-нұсқалар және карталарды көрсетуге арналған қажетті құрылғыны арнайы ұстатқыштармен бүйір қабырғаға орнатуға болады).

2.5.19 Оқу кабинеттері проектор, бейнемагнитофон, телевизормен жабдықталуы мүмкін (жақсы көрінуі үшін телевизорды кронштейннің көмегімен алдыңғы қабырғаға орнатуға болады).

2.5.20 Әрбір кабинетте пәндік оқу-әдістемелік кітапханаға арналған (сөрелер, стеллаждар немесе арнайы шкафтар) жабдықтар болуы керек.

2.5.21 Оқу кабинеттеріндегі жабдықтар арасында төмендегідей аралықтар мен қашықтықтар көзделеді:

- 1) алдыңғы үстелдер мен демонстрациялық үстел арасы кемінде 60 см;

2) сынып тақтасы бар алдыңғы қабырғадан бастап үш қатармен орналастырылған барлық қатардағы алдыңғы үстелдерге дейін кемінде 250 см;

3) үстелдер тобының арасы кемінде 140 см;

4) қатардағы үстелдер арасы кемінде 60 см;

5) сынып тақтасынан оқушының отыратын соңғы орнына дейінгі ең үлкен қашықтық 860 см;

6) сынып тақтасының төменгі жиегінің еденнен биіктігі (жұмыс жағдайында) бастауыш сыныптар үшін – 80 см, 5-11 (12) сыныптар үшін – 90 см;

7) арнайы білім беру ұйымдарында оқу жиһазы мен жабдықтарын оқу үдерісінің бейініне сәйкес орнатады.

2.5.22 Кабинетті безендіру барысында заманауи ғылыми деректерді, ашылулар мен зерттеулерді көрсететін пәндік-тақырыптық стенділер қарастырылуы қажет.

2.5.23 Тақырыптар үшін жағымды түстерді (қызыл, қызғылт сары, сары, көгілдір) пайдалану қажет.

2.5.24 Мәтіндер анық, айқын, бір түспен (көк, қоңыр) жазылуы керек.

2.5.25 Пәндердің ерекшеліктеріне сай жиһаздар мен жабдықтар, мұғалімнің демонстрациялық үстелі және оқушылар үстелдері құрылымы, терезе мен желкөз құрылымы, Санитарлық ережелердің талаптарына сай кабинетке жарық түсірілуі нормалары сақталуы тиіс.

2.5.26 Оқу кабинеттерінің барлық мүлкі мен электр жабдықтары өрт қауіпсіздігі талаптарына сәйкес болуы тиіс.

2.5.27 Оқу кабинеттерінде бар жабдықтар, жиһаздар, құрылғылар тізімі мен олардың есептік нөмірлері көрсетілген мүлік кітабы болуы тиіс.

2.5.28 Әр білім алушының ыңғайлы жұмыс орнын қамтамасыз ету үшін кабинет үстелдермен және орындықтармен жабдықталуы керек.

2.5.29 Білім алушылардың жұмыс үстелі алмалы-салмалы бір адамдық немесе екі адамдық үстелдерден тұруы тиіс, көлемі 700х500 және 1200х500 см, бойларына қарай сәйкесінше түрлі болады.

Жиһаз тобы	Бой ұзындығы тобы (мм)	Орындықтың алдыңғы шегінің биіктігі (мм)	Үстелдің биіктігі (мм)	Таңбалану түсі
4	1450-1600	380	640	Қызыл
5	1600-1750	420	700	Жасыл
6	1750-ден	460	760	Аспан көк

2.5.30 Білім алушылардың жұмыс орнын тиімді ұйымдастыру үшін келесі талаптар сақталуы тиіс:

– білім алушының ыңғайлы жұмыс қалпын сақтау үшін үстелдер мен орындықтар антропометриялық деректерге сәйкес келуі тиіс;

– жұмыс үстелінің беті қажетті деңгейде жарық болуы тиіс (300 лк);

– жазу, оқу және телефондық-микрофондық аппаратуралар үшін жеткілікті жұмыс орны болуы тиіс.

2.5.31 Бір комплектілі және екі комплектілі шағын жинақты мектептерде, 5-11-сыныптардың білім алушыларының сабақтары бір кабинетте өткен жағдайда, жиһаздың орташа топтарының - № 4, 5 басымдылығы болуы тиіс.

2.5.32 Білім алушылардың жұмыс үстелдерінің нөмірленуі мұғалімнің пультіндегі нөмірленумен сәйкес болуы тиіс, бұл білім алушының жұмысын қадағалауды жеңілдетеді.

2.5.33 Оқу жабдықтарын орналастыратын және сақтайтын секциялық шкафтар болуы тиіс. Секциялардың саны кабинеттің аумағына сәйкес айқындалады.

2.5.34 Оқытудың проекциялық аппаратураларын және басқа да техникалық жабдықтарын іске қосу үшін зертханада 3 штепсельден кем емес розетка қарастырылуы тиіс: бірі – сынып тақтасының жанында, екіншісі – зертханадағы тақта қабырғасына қарама-қарсы бетте, үшіншісі – терезеге қарама-қарсы қабырғада.

2.5.35 Телебағдарламалар мен бейнефильмдерді көрудің рұқсат етілген ауқымы теледидар экранынан 2,7 м кем емес арақашықтық болуы тиіс. Теледидарды орналастыру биіктігі еденнен 1,2-1,3 м.

2.5.36 Графопроектор (егер бар болса) шұңқыршасы мен қойғышы бар арнайы үстелге орналастырылуы тиіс және оқу материалы көрсетілетін экран мен тақтаға дейінгі қарама-қарсы аралық 1,8 м кем болмауы қажет.

Оқу пәнінің ерекшелігіне байланысты жекелеген оқу кабинеттеріне ерекше талаптар қойылады.

2.6 *Бастауыш сыныптарға арналған оқу кабинеті* – жиһаздармен, оқытудың техникалық құралдарымен, оқу құралдарымен, көрнекіліктермен жабдықталған, оқушылардың физиологиялық дамуына, оқу-танымдық, зерттеу, жобалау іс-әрекеттерін ұйымдастыруға, шығармашылық ойлау қабілетін дамытуға, оқу үдерісінің тиімділігін және нәтижелілігін арттыруға қолайлы жағдай туғызатын мектептің оқу бөлмесі.

2.6.1 Бастауыш сынып кабинетінің ақпараттық аймағына интерактивті тақта, экран, компьютер кіреді.

2.6.2 Өртүрлі хабарландырулар, көрнекі құралдарды жапсыру үшін (үшкір заттармен жапсыра салуға ыңғайлы) табиғи немесе жасанды кеуекті заттан жасалған тақталар қолдану ұсынылады.

2.6.3 Алдыңғы қабырғаға бейнефильмдерді немесе сюжетті көріністерді көрсету үшін кронштейнмен бекітілген экран (сыныпта интерактивті тақта болмаған жағдайда) орнатылады.

2.6.4 Ақпаратты көрсетуге және оны компьютермен басқаруға арналған әмбебап интерактивтік жүйе – интерактивті тақта ілінеді. Кешен екі режимде: тышқан және аннотация режимі арқылы жұмыс істейді. Бірінші жағдайда тақта тышқан арқылы басқарылып, қолданушының іс-әрекетін операциялық жүйеге жеткізеді, екінші жағдайда маркер тікелей қалам ретінде, яғни жазу немесе сурет салу үшін қолданылады. Мұндай жағдайда графикалық редакторды қажет етпей, экран бетінде сурет салуға болады.

2.6.5 Интерактивті тақтаның жылжымалы (дөңгелекті) болғаны дұрыс.

2.6.6 Мұғалімге оның жұмыс істеуіне, оқу үдерісіне қажетті құралдар мен қосымша дидактикалық материалдарды орналастыруына ыңғайлы, компьютер қоюға арналған бөлімі бар, кітап-қағаздар салатын қосымша суырмамен жабдықталған үстел мен орындық/кресло қойылады.

2.6.7 Оқыту үдерісінде оқушылардың оқу-танымдық, зерттеу, жобалау әрекеттерін ұйымдастыруға, шығармашылық ойлау қабілетін дамытуға, оқу үдерісінің тиімділігін арттыруға қолайлы жағдай жасау және сабақ уақытын тиімді пайдалану үшін мұғалім толық жабдықталған жеке компьютермен қамтамасыз етілуі керек.

2.6.8 Оқушыларға бір орынды немесе екі орынды үстелдер қойылады.

2.6.9 Үстелдер мен орындықтардың негізгі өлшемдері мен таңбалары Санитарлық қағидалардың 5-қосымшасында белгіленген (1-кесте).

1-кесте – Оқушыларға арналған үстелдер мен орындықтардың өлшемдері мен таңбалары

№	Жиһаздың нөмірі	Оқушылар бойының тобы (миллиметрмен)	Оқушыға қараған үстел жиегінің еденнен биіктігі	Таңбаның түсі	Орындықтың алдыңғы жиегінің еденнен биіктігі
1	1	1000 – 1150	460	Қызғылт сары	260
2	2	1150 – 1300	520	Күлгін	300
3	3	1300 – 1450	580	Сары	340
4	4	1450 – 1600	640	Қызыл	380
5	5	1600 – 1750	700	Жасыл	420
6	6	1750 артық	760	Көгілдір	460

2.6.10 Бастауыш сынып кабинеттерінің жиһазы мен жабдығы педагогикалық үдерістің ерекшелігі мен емдік-қалпына келтіру іс-шараларын ескеруі тиіс.

2.6.11 Әрбір оқушы бойына және денсаулық жағдайына сәйкес үстелде жұмыс орнымен қамтамасыз етіледі. Есту және көру қабілеті нашар балалар отыратын үстелдерді (олардың нөмірлеріне қарамастан) бірінші қатарға орналастырады. Көру қабілеті төмен оқушылар отыратын үстелдерді терезе жақтағы бірінші қатарға орналастырады. Респираторлық аурулармен, баспамен, суық тию ауруларымен жиі ауыратын балаларды сыртқы қабырғадан алыс отырғызады.

2.6.12 Есту қабілеті нашар балалар үшін үстелдерді мұғалім үстелінің айналасына жартылай шеңбер түрінде орналастырады, есту аппаратурасын орнату үшін стационарлы бекітеді.

2.6.13 Оқушыларға арналған жиһаздарды орналастыру кезінде Санитарлық қағидалардың мына талаптары орындалады:

1) үстелдерді сол жақтан жарықтандырылатын, жарық түсіретін қабырғаға қарай орналастырады;

2) сынып тақтасы бар алдыңғы қабырғалардан бастап үш қатармен орналастырылған барлық қатардағы бірінші үстелдерге дейінгі қашықтық кемінде 250 см;

3) үстелдердің қатары арасында қашықтық кемінде 0,5 м болуы көзделеді;

4) 1-қатардағы үстелдердің жарық түсіретін қабырғадан қашықтығы – 1 м;

5) қабырғалық тақтаның төменгі шетелінің ілмесінің биіктігі 0,7 – 0,8 м.

2.6.14 Оқушылардың оқу әрекетін ұйымдастырудың түрлі әдіс-тәсілдеріне (топтық, жұптық, т.с.с.) байланысты жиһаздарды орналастырудың басқа тәртіптеріне (мысалы, жартылай шеңбер жасап, 2-6 орынды біріктіріп) де рұқсат етіледі.

2.6.15 Бастауыш мектепке арналған оқу кабинеттерінде оқушылардың үзіліс кезінде немесе сабақтан тыс уақыттарда демалуына немесе қызығушылығына қарай жұмыс істеуіне арналған орын (оқу бұрышы, жазу бұрышы) ескеріледі.

2.6.16 Жазу бұрышы және оқу бұрышындағы жиһаздар: диван, кілемшелер, орындықтар, кіші үстелдер орналасады.

2.6.17 Бастауыш мектепке арналған оқу кабинеттерінде оқушылардың киіміне арналған шкафтар қойылады және оларда бас киімге арналған сөрелері бар ұяшықтар мен сыртқы киім ілетін ілгіштер болады, оларды жеке таңбалайды.

2.6.18 Стендтер мен оқушы жұмыстарының көрмесіне арналған орын қарастыру қажет.

2.6.19 Санитариялық-гигиеналық талаптарға сәйкес бастауыш сыныптың оқу бөлмесінде ыстық және суық су келтірілген раковина орнатылады, орталықтандырылған сумен жабдықтау болмаған жағдайда суды қолмен құятын қол жуғыштар орнатылады.

2.6.20 Бастауыш мектепке арналған «Бейнелеу өнері», «Еңбекке баулу» пәндерін оқыту барысында еңбек және техникасы қауіпсіздігі ережелерін сақтау өте маңызды.

2.7 *Лингафонды кабинет* шетел, қазақ, орыс тілдерін үйренуде ауызекі тілді дамыту үшін пайдаланылады.

2.7.1 Оқу кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыруда лингафон кабинетінің қызметі:

- ақпараттық;
- оқыту және тренерлік;
- бақылаушы-түзеуші;
- коммуникативтік;
- оқу қызметін басқару.

2.7.2 Кабинетті лингафондық құрылғымен жабдықтау барысында, оқушылардың үстелдері телефон-микрофондық гарнитурмен, дыбыс реттегіш және мұғалімді шақыру тетігімен жабдықталуы және бекітілуі тиіс. Телефон-микрофондық гарнитурлар арнайы тағанға немесе оқушылардың үстеліндегі арнайы шұңқыршықта орналастырылуы мүмкін.

2.8 *Шетел тілі кабинеті* білім алушылардың ауызекі және жазбаша тілдік

практикасын бірдей қамтуды ұйымдастыруға мүмкіндік беретін тілдік зертхана түсінігін қамтиды, әр білім алушының дағды мен біліктерін қалыптастыру үшін неғұрлым қолайлы жағдай жасайды.

2.8.1 Оқу бөлмесінің жиһазбен жабдықталуы:

– басқару пульті бар мұғалім үстелі, магнитофон және күйтабақ ойнатқыш қоятын тұғыр; лингафондық рецептивті құрылғылар;

– жас ерекшеліктеріне сәйкес оқушылардың үстелдері мен орындықтары (№ 4, 5, 6 жиһаз тобы).

2.8.2 Оқушылардың қажеттіліктерін қамтамасыз етуде жұпта немесе топта жұмыс жасауда, бір-бірлерінің жүздерін көру үшін, бет-әлпетті көруде, сөйлеген кездегі ым-ишарасын, қимылдарын көру үшін бір орынды, екі орынды үстелдермен немесе екі жартылай шеңберлі қосарланған немесе орынын ауыстырып қозғалтатын үстелдермен қамтамасыз етілуі тиіс, мұғалімнің үстелі ортасында болуы керек.

2.8.3 Оқушылардың үстелдерінің арақашықтығы кем дегенде 0,6 метр болуы керек.

2.8.4 Мұғалімнің үстелі мен тақтаның арасындағы қашықтық 1,0 м-ден кем болмауы тиіс. Қатарлы үстелдер арасы мен бойлық қабырғалардың арасындағы қашықтық 0,5-0,7 м, алдыңғы үстелден қабырғаға дейінгі арақашықтық 2,6-2,7 м болуы керек.

2.8.5 Сыныптың алдыңғы қабырғасында интерактивті тақта және аспалы экран орналастырылуы тиіс. Тақта аспалы немесе жылжымалы және беті магнитті болуы тиіс.

2.8.6 Лингафон құрылғылармен жабдықталған шетел тілі кабинетінде оқушылардың үстелдеріне «телефон-микрофон, мұғалімнің шақыруын бақылау қоңырау түймелері» гарнитурасы болуы тиіс.

2.8.7 Бастауыш сынып оқушылары үшін дыбыс жазбасының ұзақтығы 10-15 минут, жоғары сынып оқушылары үшін 20-25 минут, аудио сигналдарды дыбыс деңгейі 40-50 дБ ауқымында ұсынылады. Осы талаптардың сақталмауы оқушы ағзасының тез шаршауына және білім сапасының төмендеуіне әкеледі.

2.9 *Информатика кабинеті* – информатика пәні бойынша сабақтар, факультативтік сабақтар жүргізілетін, білім алушыларды әлемдік ақпараттық қоғам жағдайында өмір сүруге дайындық, білім деңгейін жоғарылату жүзеге асырылатын білім беру ұйымының бөлімшесі.

2.9.1 Информатика кабинетінде білім беру үрдерісін ұйымдастыру төмендегі функциялар арқылы жүзеге асырылады:

– информатика, алгоритмдеу, программалау, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, ақпараттық модельдеу салаларында оқушылардың теориялық білімдері мен практикалық білік пен дағдыларын қалыптастыру;

– оқушылардың алгоритмдік, операциялық және сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін және ақпараттық-коммуникациялық технология құралдары арқылы логикалық, математикалық, зияткерлік және шығармашылық қабілеттерін дамыту;

– ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалануда және этикалық, құқықтық нормаларды сақтауда жауапкершілікпен қарауға, ақпараттық мәдениетке тәрбиелеу.

2.9.2 Информатика кабинетінде СанЕжН сәйкес табиғи және жасанды жарықтандыру болу қажет.

2.9.3 Информатика кабинетіне қажетті аппараттық және программалық қамтамасыз етудің тізімі:

– гарнитурамен (микрофоны бар құлаққап) жабдықталған оқушылар мен мұғалімдерге арналған дербес компьютерлер;

– сенсорлық немесе электромагнитті принциппен жұмыс істейтін интерактивті тақтаны, біріздендірілген мультимедиа-проекторды, интегралданған аудио-жүйесін қамтитын интерактивті жүйе;

– принтерлер, сканерлер;

– компьютерлерді жергілікті желіге қосуға арналған желілік концентратор;

– мұғалім мен оқушылардың жұмыс орнын орталықтан қоректендіруді қамтамасыз ететін электртаратқыш қалқан;

– интерактивті презентациялар, дәрістер, сабақтар өткізуге арналған және стилустің, саусақтың көмегімен тікелей панельге жазуға және сурет салуға мүмкіндік беретін интерактивті кешен.

2.9.4 Әрбір оқушыға жеке компьютерде немесе ұялы құрылғыда жұмыс істеу мүмкіндігі жасалуы тиіс.

2.9.5 Информатика кабинетінде жұмыс орындарының үш нұсқада орналасуы мүмкін: периметрлік, қатар-қатар (1-3 қатарлы), орталық. Периметрлік орналасу кезінде кабинеттегі үстелдер қосымша оқушы үстелдерімен және орындықтарымен жабдықталады.

2.9.6 Оқу кабинетінде қауіпсіздік техникасын (техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықты жүргізу туралы журнал), өрт қауіпсіздігін, санитарлық-гигиеналық нормаларды сақтау (өрт сөндіргіш құралдары, дәрі қобдишалары), күзету іс-шаралары (жергілікті сигнал беру, терезелерге торлар, темір есіктер) жасалады.

2.9.7 Информатика кабинетінің терезесі солтүстікке, солтүстік-шығысқа қарап: жалюзи түріндегі күннен қорғайтын, реттелетін құрылғылармен, қабырға мен жиһаздар түсіне сәйкес келетін ашық түрдегі мата перделермен жабдықталуы тиіс.

2.8 Информатика кабинеті үшін температураның оңтайлы және мүмкін болатын параметрлері, ауаның салыстырмалы ылғалдылығы.

Ауа температурасы, °C	Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы, %	
	Оңтайлы	Мүмкін болатын
18	65	39
19	62	37
20	58	35
21	55	33
22	52	31

2.10 *География кабинеті* жапсарлас екі бөлмеден (оқу кабинеті мен зертхана) болуы қажет.

2.10.1 Күнделікті сабақ, практикалық және өздік жұмыстарды орындау барысында қолдануға қажетті атластар, жұмыс дәптерлері, оқулықтарды, кескін карталарды орналастыру үшін үстелдің үстіңгі ауданы 1300х650 мм-ден кем болмауы тиіс.

2.10.2 Зертхана бөлмесінде оқу бағдарламаларының мазмұнымен қарастырылған карталарды сақтауға шкафтар және қажет уақытында қолдануға ыңғайлы арнайы құрылғы болуы тиіс.

2.10.3 Мектептің географиялық алаңын келесі құрал-жабдықтар кешенімен қамтамасыз ету қажет: математикалық кешен (биіктік өлшеуіш, өлшеуіш жол, горизонталды қашықтықты өлшеуіш, шаршы метр, кубметр (ағаштан жасалған), эклиметр, квадрант, бұрыш өлшеуіштер, координаттық тор сызылған мектеп тақтасы және т.б.); топографиялық кешен (жасанды төбе, жасанды су қоймасы, жергілікті жерді түсіруге арналған жиналмалы ұшаяқты арнайы кешен, тұсбағдар); астрофизикалық-географиялық кешен (гномон, Поляр жұлдызын көрсеткіш, азимут өлшеуіш, ромбтық сақинасы бар бағыттаушы шеңбер, астролябия, күн сағаты, көкжиек тұстарын бағыттаушы, телескоп және фотокамера қоюға арналған құрылғы); метеорологиялық кешен (желбағдар, метеорологиялық үйшік, барометр, гигрометр, термометрлер, қардың қалыңдығын өлшеуге арналған сызғыш, нефоскоп).

2.10.4 Географиялық алаңның көлемі 11 х 11 м-ден кем болмауы тиіс.

2.11 *Биология кабинеті* – табиғаттың тірі нысандарының (өсімдіктер мен жануарларға) бақылау, тәжірибе және демонстрациясының жағдайларын жасауды қамтамасыз етеді.

2.11.1 Биология кабинетінде мұғалім мен оқушылардың жұмыс орындары жиһазбен, су құбырымен, электр құралдарымен, қажетті құрал-жабдықтармен жабдыкталуды талап етеді. Олардың сақталуы, температура режимі санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес болуы тиіс.

2.11.2 Лабораториялық жұмыстарға арналған оқу жабдықтары және құралдары лаборант бөлмесінде орналасқан секциялық шкафтарда сақталуы қажет.

2.11.3 Биология кабинетінде оқытудың аудио, көзбен шолу құралдарының алуантүрлілігімен қатар, табиғаттың жанды объектілерін бақылауда, тәжірибе жасауға, көрсетілімге қолайлы жағдай жасалуы тиіс.

2.12 *Физика кабинеті* – бұл оқушылармен оқу, факультативті және сабақтан тыс жұмыстар және пән бойынша әдістемелік жұмыстар жүргізілетін, көрнекі құралдармен, оқу қондырғыларымен, жиһазбен және оқытудың техникалық құралдарымен жабдыкталған, оқушылардың физикалық эксперименттер мен зерттеулер орындау дағдысын дамытуға арналған мектептің оқу бөлмесі.

2.12.1 Физика кабинетін арнайы көрсету үстелдерімен жабдықтау (проекциялық аппараттарды басқару пульты, су, электр, кәріз жүйелері) қажет.

2.12.2 Көрнекі құралдардың жақсы көрінуі үшін көрсету үстелі жоғары

қойылуы керек.

2.12.3 Физика кабинетіндегі демонстрациялық және оқу-зертханалық үстелдерге электр энергиясын жүргізу қажет.

2.12.4 Кабинеттегі барлық қосқыштар мен розеткаларға белгі соғылады.

2.12.5 Оқушылар аумағында су және электр қуаты өткізілген екі орындық оқушылық зертханалық үстелдер (қондырғылары бар және қондырғыларсыз) орнатылуы тиіс.

2.12.6 Кабинеттегі медициналық қобдиша, өрт сөндіру құралдары; электр құрал-жабдықтары зақымданудан қорғалған болуы тиіс.

2.13 *Химия кабинеті.*

2.13.1 Әр оқу жылының басында білім алушыларды химия кабинеттеріне (зертханаларға) арналған техника қауіпсіздігі ережелерімен таныстыру қажет.

2.13.2 Лабораторияда: мұғалімнің жұмыс орнын ұйымдастыруға, білім алушылардың жұмыс орнын ұйымдастыруға, оқу құралдарын ұтымды орналастыруға және сақтауға, аппаратураларды қолдануды ұйымдастыруға арналған жиһаздар болуы тиіс.

2.13.3 Лаборанттық бөлмелерде: лаборант жұмысын ұйымдастыруға (демонстрациялық және оқу экспериментін дайындау), оқу құралдарын сақтауға (ең бастысы, химиялық реактивтерді), аппаратураларды сақтауға арналған жиһаздар болуы тиіс.

2.13.4 Мұғалімнің жұмыс орнын ұйымдастыруға арналған жиһаз: қоршалған екі секциядан (демонстрациялық және препараторлық) тұратын демонстрациялық химиялық үстел, препараторлық бөлімінде – жақтаулы; мұғалімге арналған үстел ($L=800$ мм), мұғалімге арналған орындық.

2.13.5 Химиялық экспериментке арналған жиһаз лаборант бөлмесінде орналастырылады: реактивтерге арналған сөресі бар препараторлық үстел; лабораториялық сорғыш шкаф (қабырғада).

2.13.6 Кабинетте жұмыс қауіпсіздігі туралы нұсқаулықтар, плакаттар топтастырылған еңбек қауіпсіздігі мен қорғау бұрышын дайындау қажет.

2.13.7 Химия кабинетінде сабақтан тыс іс-шаралардан тек қана химиялық үйірме және химия бойынша факультатив сабақтары жүргізіледі. Химия кабинеттерін басқа пәндердің және ұзартылған күн топтарының сабақтарына арналған сынып бөлмелері ретінде пайдалануға тыйым салынады.

2.13.8 Лаборанттық бөлме химия кабинетімен (лаборатория) сынып тақтасы жағына қабаттас орналасады және екі шығу есігі болады: біреуі – кабинетке, басқасы – дәлізге, басқышқа, рекреациялық немесе қабаттас бөлмеге.

2.13.9 Химия кабинетінде (лабораториясы) және лаборанттық бөлмеде суық және ыстық сумен жалғастырылған шұңғылшалар орналастырылуы қажет.

2.13.10 Химия кабинеті (лабораториясы) және лаборанттық бөлме жарықпен, желдеткішпен, су құбырымен, кәрізбен, электржабдықтау жүйесімен, бастапқы өртсөндіргіш құралдарымен және жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етіледі.

2.13.11 Химия кабинетіндегі (лабораториясы) оқушыларға арналған үстелдер мен орындықтар СанЕжН талаптарына сәйкес келуі тиіс.

2.13.12 Зиянды әсер ететін булар мен газдардың бөлінуіне әкеп соқтыратын жұмыстарды жүргізу үшін лаборанттық бөлме сорғыш шкафпен жабдықталуы тиіс. Сорғыш шкафтың жоғарғы және төменгі сорғыштары болуы қажет. Сорғыштарды қосу бөлінетін булар мен газдардың тығыздығына байланысты реттелуі тиіс.

2.13.13 Химия кабинетін жарықтандыру СанЕжН талаптарына сәйкес келуі тиіс.

2.13.14 Тиісті табиғи жарықты қамтамасыз ету үшін терезе алдына гүлдерді қоюға болмайды, терезе шынылары шаңнан және кірден жылына кем дегенде 2 рет тазартылуы тиіс. Химия кабинетіндегі (лабораториясы) мұндай жұмысқа білім алушыларды жұмылдыруға тыйым салынады.

2.13.15 Лаборатория и лаборанттық бөлме бөлмедегі температураны 18-21 градус Цельсий шамасында ұстап тұратын, ауа дымқылдығы 40-60 % шамасында болуы қажет есеп арқылы жылытумен және үйлестірілген сорғыш желдеткішпен қамтамасыз етілуі тиіс.

2.13.16 Табиғи желдеткіш ауданы 1/50 еден ауданынан кем емес және үш еселік ауа айналымын қамтамасыз ететін фрамугалар мен желдеткіштердің көмегімен жүзеге асуы тиіс. Фрамугалар мен желдеткіштерді ашуға және жабуға ыңғайлы тетіктермен жабдықталуы тиіс.

2.13.17 Химия (лабораториясы) кабинетіндегі электраспаптар қуаты ажыратқыш трансформаторлары бар қалқаннан электр қосқышқа жалғасқан қорғаушы-сөндіргіш құрылғы арқылы жүзеге асуы тиіс.

2.13.18 Барлық қолданылатын демонстрациялық және лабораториялық электраспаптары оқу кабинеттерінде (сыныптарында) сабақтарды жүргізу кезінде электрқауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша Ережелердің талаптарына жауап беруі тиіс. Электраспаптарының барлық токөткізуші бөліктері оларға кездейсоқ жанасудан сенімді қорғалуы тиіс.

2.13.19 Суқұбыры желісін кабинетке қосудың ортақ вентилі, сонымен қатар оқушылардың лабораториялық үстелдер қатарына, демонстрациялық үстелге және лаборант бөлмесіне ажыратқыштың алдында вентилі болуы тиіс.

2.13.20 Химия кабинетіндегі (лабораториясы) өрт қауіпсіздігі оқу кабинетіндегі сабақтарды жүргізу кезіндегі электрқауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша Ережелерге сәйкес ұйымдастырылады.

2.13.21 Бастапқы контейнердегі барлық реактивтер лаборант бөлмесінде сақталуы тиіс.

2.13.22 Химиялық табиғаты бойынша ерекшеленетін реактивтерді бірге сақтауға жол беруге болмайды. Бейорганикалық және органикалық реактивтерді қосылыстардың кластары бойынша әр түрлі секцияларда сақтайды.

2.13.23 Концентрлік қышқылдар және аммиактың (25%) концентрлік ерітіндісі сорғыш шкафтардың төменгі секцияларында жеке сақталады.

2.13.24 Сейфке улы заттарды (бром, кристалдық йод, калийдің ферро (II)

гексацианиді, калийдің ферро (III) гексацианиді, төртхлорлы көміртек, хлороформ, хлорлы метилен, анилин) және өндірістік қаттамасының этикетінде «У» деген жазуы бар басқа заттарды орналастырады. Бромды тығыздалған тығыны бар, гипс құйылған және құм салынған металл қалбырда орналастырылған ыдыста немесе тығыздалған тығын қалпақша асынды сақтайды.

2.13.25 Металдық натрийді, калийді, кальцийді металл қораптарға орналастырылған, ішінде керосині бар банкіде сақтайды. Литийді вазелин майында сақтайды. Өндірісте дайындалған арнайы балқытылған ампулалардағы сілтілік металдар сақтауға және бірреттік пайдалануға ыңғайлы.

2.13.26 Нитраттардың барлығын бірге, бірлесіп жарылғыш қоспалар түзуі мүмкін органикалық реактивтерден міндетті түрде бөлек, жеке сөрелерде сақтайды.

2.13.27 Көрізге реактивтерді лақтыруға, олардың ерітінділерін, жеңіл тұтанғыш сұйықтықтарды және газтәріздес сұйықтықтарды төгуге болмайды. Оларды келесіде залалсыздандыру үшін жинайды.

2.13.28 Қышқылдар немесе сілтілердің төгіліп қалған судағы ерітінділеріне құрғақ құм немесе ұсақталған құрғақ топырақты себу қажет. Төгілген жерді бейтараптаушы ерітіндімен сүртіп, соңынан сумен жуу қажет.

2.13.29 Химия кабинетіндегі аспаптарды, оның ішінде электраспаптарын құлыптау арқылы кабинеттегі шкафтарда орналастыру қажет. Кез келген құрал-жабдықтарды шкафтарда және реактивтер мен ерітінділерге тікелей жақын жерде сақтауға болмайды.

2.13.30 Ерітінділерді қыздыру үшін тек жұқақабырғалы ыдыстарды пайдалануға рұқсат етіледі. Жұқақабырғалы ыдысты тік ось бойынша ақырындап айналдырып немесе жоғары-төмен ауыстырып, штативтің қысқышында абайлап бекіту қажет.

2.13.31 Денсаулық жағдайларына байланысты медицина ұйымдары арқылы реактивтермен және ерітінділермен жұмыс істеуге тыйым салынған білім алушыларды мектеп әкімшілігі жеке бағдарлама бойынша жұмыспен қамтамасыз етуі тиіс.

2.13.32 Оқу бөлмесіндегі атмосфераны ластауы мүмкін улы заттармен (хлор, күкірттіқышқыл, фосфин, көміртек (II) оксиді, бром, бензол, дихлорэтан, диэтил эфиірі, формалин, сірке қышқылы, аммиак) тәжірибелерді жөнделген сорғыш шкафта немесе аспаптарда – бөлінген заттардың адсорбциясымен тұйықталған жүйелерде жүргізілуі тиіс.

2.13.33 Тәжірибе жасау және жүргізу кезінде сілтілік металдармен, кальциймен, концентрлі қышқылдармен және сілтілермен жұмыс арнайы киімдер жеке қорғаныс құралдарын (халат, алжапқыш, қолғап, көзілдірік) пайдалану арқылы жүргізілуі тиіс.

2.14 *Музыка кабинеті* оқушылардың түрлі музыкалық іс-әрекеттерін ұйымдастыруына мүмкіндік беруі керек (мектеп хоры, вокалды немесе аспапты ансамбльдер).

2.14.1 Оқу кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыруда музыка

кабинетінің қызметі арнайы құралдармен жабдықталуы қажет.

2.14.2 Музыка кабинеті оқушылардың музыканы тыңдауы мен ән орындауы үшін қажетті шағын сахнасы бар концерт залының қызметін атқаруы тиіс.

2.14.3 Білім алушыларға арналған жеке үстелдер мен орындықтар, көрнекі құралдарды, ноталарды, оқулықтарды қоюға арналған сөрелер немесе шкафтар болуы қажет.

2.14.4 Музыка кабинеті қызметі аясының кең болуына байланысты үш функционалдық кеңістік: вокалдық-хор жұмысы үшін амфитеатр, жазбаша және теориялық жұмыс үшін – үстелдер, музыкалық қозғалыстарға арналған бос орын болуы тиіс.

2.14.5 Музыка кабинеті кең және жақсы желдетілетін болуы тиіс. Ән салу және музыкалық қозғалыстар барысында тыныс алу әрекеті белсенділікке ұшырауына байланысты ауа көп қажет болады.

2.15 *Бейнелеу өнері кабинеті* терезелері көп анағұрлым жарық бөлмеде болуы тиіс.

2.15.1 Бейнелеу өнері кабинетінің терезелері солтүстік, солтүстік-шығыс, солтүстік-батыс (тікелей заттың өзіне қарап сурет салу үшін бір жарықты сақтауға мүмкіндік береді) бетте болуы тиімді болып табылады.

2.16 *Технология кабинеті*: оқу әрекетін ұйымдастыру қыздар үшін және ер балалар үшін жеке-жеке жүзеге асырылады:

- ер балалар арналған: тақта, проектор, ағаш пен металдан жасалған модельдердің үлгілері, техника қауіпсіздігіне арналған плакат, ағаш пен металды қолмен және механикалық түрде өңдеу үлгілері, технологиялық карталар, бұйым жасау кестелері, ағаш және темір өңдеуге арналған токар станоктары, ағаш және темір өңдеуге арналған қол саймандары, электрлік ою ара, бұрғы, ағаш және темір өңдеуге арналған біріктірілген үстелдер;

- қыз балаларға арналған: тақта, проектор, тігін машиналары, астарлап тігу машинасы (жасырын тігіске арналған), доға тәрізді инесі бар, оверлоктар, техника қауіпсіздігіне арналған плакаттар мен кестелер, қолмен жасайтын жұмыстарға арналған саймандар мен құрылғылар, стандартты 34-52 өлшемдеріндегі ер және әйел адам фигуралары манекендері, екінші қайтара өңдеуге арналған жабдықтар – қызуды реттеуші және бумен ылғалдандырушы тетігі бар электр үтігі, үтіктеу тақтайы, баспақтар, бу генераторы, төсеу үстелдері, көрнекілік материалдары: үлгілер, ас дайындап-ішуге арналған ыдыс-аяқ, әртүрлі тұрмыстық техника.

2.16.1 Кабинетті ресімдеу:

- оқу шеберханасында қауіпсіздік техникасы ережелері бойынша плакаттар сериясы;

- көрсету материалдары – дайын бұйымдардың үлгісі, бұйым бөлшектерінің үлгілері және т.б.;

- дидактикалық материал – бағдарламаның барлық тақырыптары бойынша нұсқаулық-технологиялық;

- тарату материалдары – суреттер, барлық бағдарламалардың

тақырыптары бойынша сызбалар.

2.16.2 Технология кабинетінде оқушының (ер балалар үшін) жеке жұмыс орны – верстак немесе артқа шалқаятын, не жылжитын орындығымен жабдықталған арнайы үстел. Верстак (үстел) құрылымы, оқушының бойын есепке ала отырып, биіктігін өзгертуді қамтамасыз етуі қажет, немесе аяққа арналған тіреуіштерді пайдалануға мүмкіндік беру керек.

2.16.3 Жалпы білім беретін мектептеріндегі 5-9 сыныптардың оқушыларына арналған оқу верстақтары ағаш – ағаш өңдеу және графикалық жұмыстарын орындауға арналған; темір – темір өңдеу, монтаждау-құрау, электротехникалық және графикалық жұмыстарына арналған, құрамдастырылған – ағаш, темір өңдеу, монтаждау-құрау, электротехникалық және графикалық жұмыстарға арналған верстак түрлері қолданылады.

2.16.4 Жұмыс орны әртүрлі құрылымдағы арнайы суырмаларда орналасқан үнемі қолдануда болатын құрал-саймандармен жабдықталады.

2.16.5 Оқушының жұмыс орнының мөлшері, орындалатын жұмыс сипаты, жұмыс кезінде дене тұрысы оқушының жұмыс істеу орнының ауданын белгілеуге мүмкіндік беруі тиіс.

2.16.6 Темір (слесарлық) шеберханасындағы оқушының жұмыс орнының ауданы үстел бетінің мөлшерінен саналып шығарылады (ені 500x20 мм, ұзындығы 1000±20 мм) және верстақтар арасынан өтетін орын көлемінен (1000 см) және 5,0 шаршы м. құрайды.

2.16.7 Ағаш шеберханасындағы оқушының жұмыс орнының ауданы үстел бетінің мөлшерінен саналып шығарылады (ені 450x20 мм, ұзындығы 1000±20 мм) және верстақтар арасынан өтетін орын көлемінен 650 см, жалпы 3,2 шаршы метр құрайды.

2.16.8 «Технология» сабақтарындағы оқушылар саны орташа есеппен 15 адам құрайтын мәліметке тірелетін болсақ, оқушының жеке пайдалануға арналған жұмыс аймағының жалпы ауданын белгілеуге болады: темір шеберханасында – 75 ш.м. (5,0 ш.м. x 15), ағаш шеберханасында – 48 ш.м. (3,2 ш.м. x 15).

2.16.9 Еңбекке қызмет ету кабинеті жабдықталуы тиіс:

- магниттік үш жармалы сынып тақтасы 1 дана;
- сызу құрал-жабдықтары 1 сызу құрал-жабдықтарының комплектісі;
- асханалық ыдыс-аяқ 2 жиынтық;
- шай сервизи 1 дана;
- асханалық сервиз 1 дана;
- төрт комфорлы электрлік плита 1 дана;
- тігін машинасы әр оқушыға 1 данадан;
- тігін өнімдерін пішуге арналған үстел 1 дана;
- асхана үстелі 2 адамға 1 дана;
- салқын және ыстық су жуғышы 1 дана;
- асханалық құрал-жабдықтар 2 жиынтық.

2.16.10 Мектептің оқу-өндірістік шеберханалары (бар болған жағдайда) механикалық тартпалы желдеткішпен жабдықталуы тиіс (мектепте ағаш

өңдейтін және металл өңдейтін шеберханалар үшін жеке бөлме беріледі, көбінесе мектептерде құрамды шеберханалар).

2.16.11 Құрамды шеберханалар станоктармен жабдықталады:

- көлденең-фрезерлік НГФ-110-Ш4 1 дана;
- оқу қайрақтары ЭТШ-1 1 дана;
- бұрғылау үстелі 2М 112 2 дана;
- фуговалдық аралау үстелі ФПШ-5м 1 дана;
- токарлық-бұранда кескіш ТВ-5 немесе ТВ-6 3 дана;
- ағаш кесу бойынша токарлық СТД-120М 2 дана;
- электр қайрақ ЭТ-75 1 дана.

2.16.12 Станоктар мен механизмдер санитарлық нормалардың талаптарына жауап беру керек және тиісті қорғау құралдары болуы тиіс.

2.16.13 Шеберханаға металды өңдеу үшін – токарлық, ағаш өңдеу үшін – слесарлық, құрамалы үстелдері орнатылады. Қажетті құрал-жабдықтар мен аспаптар тізбесі пәннің барлық бөлімдері бойынша оқу бағдарламаларын орындауға себеп болуы тиіс.

2.16.14 Ұжымдық пайдаланудағы станоктік жабдық оқу шеберханаларында нормативтік және санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес болуы тиіс.

2.16.15 Фрезерлік және токарлық-бұрама станоктарын терезеге қарсы немесе жарық беретін қабырғалары бойында орналастыру керек.

2.16.16 Ағаш өңдеу токар станоктары ағаш өңдеу шеберханаларында арнайы үстелдер үстінде орнатылады және ауа тазартатын сорғыштармен жабдықталады.

2.16.17 Механикалық (сулы қайрақ) және электрқайрағы басқа станоктардан бөлек орнатылады, мұғалімнің үстеліне жақын жерде, сонымен бірге, ауа тазартатын сорғыштармен жабдықталады.

2.16.18 Сүргілейтін және дөңгелектеп кесетін станоктар қосалқы бөлмеде орнатылады, ондағы жұмыстарды тек технология пәні мұғалімі орындайды.

2.16.19 Аталған станоктардың барлығында кернеуі 36В құрайтын жергілікті жарықтандыру орнатылады. Шамдар 30°-тан төмен емес қорғаушы бұрышы бар жарық өткізбейтін материалдан жасалған шағылдырғыштармен жабдықталуы керек.

2.17 *Спорт залы* гимнастикалық құралдармен және жалпы білім беретін мектептердің дене шынықтыру залдарына арналған құралдарымен жабдықталуы тиіс.

2.17.1 Төменгі сынып жасындағы оқушыларға (6-10 жас) қажет құралдар: шағын доптар (теннис добы), орташа және үлкен доптар (волейбол, баскетбол), түрлі-түсті жалаушалар, құм салынған қапшықтар, дәлдікті шыңдауға арналған нысана. Аталған құралдардың саны – 40 дана.

2.17.2 Оқу бағдарламасына сәйкес құралдар: секіргіш жіп, сырғауыл, гимнастикалық таяқ, жалаушалар (оқушылар санына есептелген), стандартты батпандар, салмағы 0,5 кг және одан жоғары стандартты емес батпандар, салмағы 1 кг және одан жоғары нығыздалған доптар.

2.17.3 Спорт ойындарына арналған доптар: футбол, волейбол, баскетбол, гандбол доптары (оқушылар санына есептелген), волейбол торы (1-2 дана); алаңдар: баскетболға, волейболға арналған, жабдықталған футбол алаңы.

2.17.4 Лақтыруға арналған доптар: теннис, хоккей ойындарының доптары, арнайы доптар (салмағы 150 г. (оқушылар санына есептелген)).

2.17.5 Шаңғы құралдары: шаңғылар, таяқтар, бәтеңке бекіткіштері, шаңғы бәтеңкелері (оқушылар санына есептелген).

2.17.6 Гимнастика сабағына арналған құралдар: гимнастикалық қалың төсеніштер, гимнастикалық орындықтар – 10 данадан кем емес, түрлі биіктіктегі арыс, керме, гимнастикалық бөрене, серіппе-секіргіш, гимнастикалық ат.

2.17.7 Жеңіл атлетика сабағына арналған құралдар: ұзындығы 30 м және одан ұзын жүгіру жолдары, секіруге арналған шұңқыр, бір орыннан секіруге арналған орын, салмағы 300 г, 500 г, 700 г гранаталар (әр салмақ бойынша 10 дана), биіктікке секіруге арналған баған мен сырық (1-2 дана).

2.17.8 Қозғалмалы ойынға арналған құралдар: «Орыс лаптасы» ойынының соққы-таяғы; тоғызқұмалақ, асық, қамшы, орамал секілді ұлттық ойын құралдары.

2.17.9 Көркем гимнастика және ырғақты гимнастикаға арналған құралдар: әуен дискілері бар музыка орталығы, шағын доптар, сырғауыл, секіргіш жіп, лента (қыздардың санына қарай).

2.17.10 Жүзуге: бассейн, себізгі (мүмкіндікке қарай).

2.17.11 Спорт залдың құрал-жабдықтары (5-9 сыныптар):

- биік гимнастикалық бөрене;
- түрлі биіктіктегі арыс;
- арыс;
- өрмелеуге арналған арқан;
- гимнастикалық ат;
- гигиеналық жабыны бар поролон маталар;
- гимнастикалық серіппе-секіргіш;
- гимнастикалық қабырға;
- шаңғы және коньки спортына қажет құрал-жабдықтар;
- жеңіл атлетикаға қажет құрал-жабдықтар;
- туризмге қажет құрал-жабдықтар;
- спорт ойындарына қажет құрал-жабдықтар;
- алғашқы дәрігерлік көмек көрсетуге арналған қобдиша.

2.17.12 Спорт залдың құрал-жабдықтары (10-11-сыныптар):

- гимнастика сабағын өткізуге қажет құрал-жабдықтар;
- шаңғы жарысына және конькимен жүгіруге қажет құрал-жабдықтар;
- жеңіл атлетикаға қажет құрал-жабдықтар;
- спорт ойындарына қажет құрал-жабдықтар;
- атлетикалық гимнастикаға қажет құрал-жабдықтар;
- сыныптан тыс жұмыстарды өткізуге қажет құрал-жабдықтар

(тоғызқұмалақ, шахмат, дойбы).

2.17.13 Дене шынықтыру пәнінің мұғалімі сабақ өткізілетін орынның санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес келуін әрдайым қадағалап отыруы керек. Сонымен қатар бірқатар талаптарды ескере отырып, аланды және спорт залды сабаққа уақытылы дайындап отыруы қажет.

2.18 *Алғашқы әскери дайындық (АӘД) кабинеті* алғашқы әскери дайындық, өмір қауіпсіздігінің негіздері, азаматтық қорғаныс бойынша бірқатар практикалық және теориялық сабақтарды, әскери-патриоттық тәрбие жұмыстарын, сондай-ақ, сабақтан тыс уақытта үйірме жұмыстарын жүргізуге арналған оқу-тәрбие үдерісінің материалдық базасы болып табылады.

2.18.1 Жалпы білім беретін мектептердің алғашқы әскери дайындық пәнінің оқу материалдық-техникалық базасы: алғашқы әскери дайындық кабинеті; оқу қарулары мен әскери-техникалық мүлікті сақтайтын бөлме; алғашқы әскери дайындықты оқу-үйрену қалашығы; ату тирінен құрылады.

2.18.2 Күндізгі қарауылдың міндеттерін практикалық оқуға арналған орын кабинеттен шыға берісте немесе кабинетке жақын басқа оқитын жерде жабдықталады және құжаттамалары бар стенд, кітаптар мен журналдар макетінен, телефон аппаратының макетінен тұрады. Өрт сөндіру құралы (өрт сөндіргіш) күндізгі қарауылдың жанында орналасады.

2.18.3 Ату тирі – арнайы жабдықталған бөлме немесе сол оқу орны орналасқан жердің үлескісі. Ол артта оқ линиясымен, алда – оқ қағарлар және қабырғалармен, қырынан – тирдің аумағынан оқтың ұшып кетуіне кедергі жасайтын қабырға немесе стенд.

2.18.4 Тирлер ашық, жартылай жабық, сондай-ақ 25,50 метр және одан да көп темірбетон трубалар қолданып, ықшамдалғаны болады. Бұл жерде айналадағылар үшін толық қауіпсіздікті қамтамасыз етіп, ату аумағына адамдар мен жануарлардың кіру мүмкіндіктерінің алдын алу керек. Стенділер атуға даярлық бойынша жабдықталады.

2.18.5 Оқу-үйрену қарулары мен әскери-техникалық мүліктерді сақтауға арналған бөлме сабақ өткізуге арналған оқу-материал базасын сақтауға, күтіп-баптауға және дайындауға арналған. Ол оқу-үйрену қарулары мен әскери-техникалық мүліктерді сенімді қорғауды қамтамасыз етуі керек.

- мүліктерді қоюға арналған сөрелер (стеллаждар);
- қаруды сақтауға арналған пирамида;
- өртке қарсы құралдар;
- АӘД арналған әскери-техникалық мүлік жинақтары.

2.18.6 Сақтау қоймасын алғашқы әскери дайындық бөлмесімен қабырғалас бөлмеге жабдықтаған дұрыс.

2.18.7 Терезелер темір тормен қапталған болуы керек.

2.18.8 Алғашқы әскери дайындық оқу-үйрену қалашығы мектеп аумағында орналасады және ол асфальтталған алаңда оқу-құралдарымен жабдықталған болуы керек. Оған мыналар жатады:

- саптық дайындықтан сабақ өткізетін орын;
- сақшының міндеттерін іс жүзінде үйренуге арналған орын;

- жабдықталған тактикалық алаң мен ату қалашығы;
- спорттық шағын қала.

2.18.9 Алғашқы әскери дайындық қалашығын салған кезде, оқу құрал-жабдықтарының элементтерін қайта құру арқылы тактикалық және атыс сабақтарына қажет түрлі комбинацияларды құру мүмкіндіктерін қарастырған дұрыс.

2.18.10 Білім беру ұйымдарындағы ату тирі – бұл кіші калибрлі винтовкадан нысанды атуға арнайы жабдықталған құрылым. Сабақ кезінде тирде қауіпсіздік шаралары сақталып, оқушылармен тиісті нұсқаулар жүргізілуі керек. Білім беру мекемелерінде ату тирінің болуы міндетті емес.

3 Оқу кабинеттерін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуге қойылатын талаптар

3.1 Оқу кабинеттерінде Мемлекеттік стандарттың орындалуын қамтамасыз ететін негізгі нормативтік құжаттары болуы керек.

3.2 Оқу кабинеттерін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету – білім беру үдерісін жүзеге асыру үшін қажетті құрал-жабдықтардың оқу кабинеттерінде болуы. Оқу құрал-жабдықтары – білім, білік, дағдыны қалыптастыру көзі.

3.3 Кабинеттің оқу-материалдық базасы: көрсету, дидактикалық, тарату материалдары, пән бойынша әдебиеттер (аударма және түсіндірме сөздіктері), тақырыптар мен деңгейлері бойынша оқыту бағдарламаларынан тұрады.

3.4 Оқу кабинеттерін оқу-әдістемелік қамтамасыз етуде төмендегі талаптар ескерілуі қажет:

- функционалдық (оқу-әдістемелік ортаның әрбір элементінің функционалдық бағыты болуы және білім беру үдерісінде қолдануы керек);

- сәйкестілік (оқу кабинетінің оқу-әдістемелік ортасы оқу бағдарламаның ерекшеліктеріне, бейіндік бағыттың талаптарына, білім алушылардың антропометриялық параметрлеріне сәйкес болу керек);

- коммуникациялық (оқу кабинетінің оқу-әдістемелік ортасының ақпараты жеткілікті және қолайлы, көру және дыбыстық байланыспен қамтылған, еркін қимылдауға және қозғалуға мүмкіндік жасалған болу керек);

- үйлесімдік (оқу кабинетінің ақпараттық-пәндік ортасын құру білім беру үдерісінің барлық субъектілерінің қатысуымен жүргізілуі керек);

- идеялардың ерекшелігі, кабинеттің оқу-әдістемелік ортасын ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдердің маңыздылығы.

3.5 Дидактикалық, тарату материалдары мен пән бойынша әдебиеттер тізбесі «Жалпы білім беретін мектептерге арналған көрнекі оқу құралдары мен оқу жабдықтарының үлгілік тізбесіне» сәйкес келуі тиіс.

3.6 *Мектеп кабинетін ресімдеу бойынша жалпы әдістемелік ұсынымдар.*

3.6.1 Оқу кабинетінің ресімделуі эстетикалық қағидаларды ескере отырып, бірыңғай стильде жүзеге асырылуы тиіс, яғни тұлғаның үйлесімді жетілуіне ықпал етуі керек.

3.6.2 Кабинеттің артқы қабырғасына немесе сынып бұрыштарында оқу жабдықтарын сақтауға арналған секциялық шкафтар орналастырылуы тиіс.

3.6.3 Бүйір қабырға (терезеге қарама-қарсы) тұрақты немесе уақытша көрнекі-құралдар үшін пайдаланылады.

3.7 Оқытудың түрлі кезеңдері мен пәнаралық байланыстардың сабақтастық қағидалары оқыту объектілері мен оқу-әдістемелік кешендер (оқулық, жұмыс дәптері, аудиотаспалар, мұғалімге арналған кітаптар, оқуға арналған кітаптар) құралдар топтамасының тізімін қосқандағы есебімен жүзеге асырылады, онда мектепте пәнді оқытудың толық курсы қамтылады. Осы оқу-әдістемелік кешендердің ішкі құрылымы, олардың мазмұны, материалды берудің тәсілдері және оқу әрекетін ұйымдастыру қағидалары білім алушыларға оқу сатысында табысты «түйісуге» мүмкіндік береді.

3.8 Аталған құралдар мен материалдық-техникалық қамтамасыз етілудегі объектілердің нақты саны сыныптағы толымдылықтың орташа есебімен жүргізіледі (25-30 білім алушы), оның ішінде сыныпты топтарға бөлу жағдайы ескеріледі.

Білім беру үдерісін ұйымдастыру бойынша оқу жабдықтарының саны оқу кабинеттерінің санымен есептеледі. Бұл ретте, аталған техникалық құралдардың маңызды бөлігін пайдалану пәнішілік қана емес, жалпы оқу міндеттерін шешумен байланысты.

3.9 Білім беру үдерісін ұйымдастыру бойынша сандық көрсеткіштерді айқындау мақсатында, символикалық таңбалардың келесі жүйесі пайдаланылады:

- Д – демонстрациялық дана (1 дана, арнайы келісілген жағдайдан басқа);
- К – толық жинақ (сыныптағы шын мәніндегі толымдылық нәтижесінде);
- Ф – фронталдық жұмыстарға арналған жинақ (шамамен толық жинаққа қарағанда екі есе аз, яғни екі білім алушыға 1 данадан кем емес);
- П – бірнеше білім алушылар бойынша есептелетін, практикалық топтық жұмыстарға қажетті жинақ (6-7 дана).

3.10 Кабинетте мұғалімге арналған әдістемелік әдебиеттің жеткілікті жиынтығын қарастыру қажет, ол әдістемелік журналдар, арнайы әдістемелік әдебиет, психология бойынша әдебиеттер, анықтамалық әдебиет болуы тиіс.

3.11 Кабинетте оқу орнының аталған типінің бағдарламасы бойынша курсқа арналған оқу кітаптары түріндегі оқу құралдарының толық жиынтығы; оқулықтар (топтағы білім алушылардың саны бойынша), сөздіктер (екі тілді, топтағы білім алушылардың саны бойынша) болуы тиіс.

3.12 Кабинеттің оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуіне қажетті құрал-жабдықтар төмендегідей топтастырылады:

- 1) көру (визуалды) құралдары, олар: кестелер, карталар, сызба нұсқалар, табиғи объектілер (кеппешөптер, минералдар т.б. жиынтықтары) және т.б.;
- 2) аудио құралдар: радио, магнитофон, музыка аспаптары т.б.;
- 3) интерактивті тақта, теледидар, бейнетаспа, дыбысты фильмдер т.б.;
- 4) сөздік құралдар: оқулықтар, қосымша әдебиеттер, сөздіктер, анықтамалықтар, әдістемелік құралдар, мәтіндер және т.б.

3.13 *Бастауыш сынып кабинеті.*

3.13.1 Тіл және әдебиет пәндерін оқыту үшін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- 1) оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес көркем әдебиет, көлемді және шағын суретті кітаптар, өлең жинақтары, ертегілер жинақтары, аңыздар, газет-журналдар, ақындар, жазушылар туралы аудиожазбалар мен бейнефильмдер;
- 2) мультфильмдер, ертегілер жинақтары, деректі және көркем фильмдер;
- 3) постерлер (ватмандар);
- 4) түсіндірме, орфографиялық сөздіктер; синонимдер, антонимдер, фразеологизмдер сөздіктері; грамматика, орфография, пунктуация анықтамалықтары; энциклопедиялар;
- 5) әртүрлі мамандықтардың арнайы киімдері, маскалар, ұлттық киімдегі

куыршақтар (сахналауға арналған);

6) дидактикалық материалдар; кеспе әріптер, буындар, әріптер кассасы, алфавит, суретті алфавит, сюжеттік суреттер және т.б.;

7) көрнекі құралдар (иллюстрациялар, портреттер, кестелер);

8) ұлттық киімдер, сахналық костюмдер, декорациялар, ұлттық ойындар ұйымдастыруға арналған құрал-жабдықтар.

3.14 Бастауыш мектепке арналған «Математика» пәнін оқытуға қажетті құрал-жабдықтар:

1) оқулықтар, дидактикалық материалдар, анықтамалықтар, энциклопедиялар;

2) мұғалімге арналған анықтамалықтар мен әдістемелік әдебиеттер картотекасы;

3) жеке және топтық жұмыстарға арналған тапсырмалар жинағы;

4) кеңістіктік фигураларды жобалауға арналған материалдар жиынтығы (құрастырмалы материалдар, жіптер, т.б.);

5) әртүрлі модельдер және эксперименттер жасауға арналған материалдар; түсті қағаз, қатырма қағаз, ермексаз, қайшылар, ұзындықтары әртүрлі жіптер, домино, таяқшалар, өлшеу құралдары, т.б.;

6) санауға арналған материалдар (үрмебұршақтар, монеталар, фишкалар, геометриялық фигуралар);

7) магниттік фигуралар мен белгілер жиынтығы;

8) жеке шағын маркерлік тақталар, геометриялық фигуралар құрастыруға арналған изометриялық тақталар;

9) демонстрациялық плакаттар жиынтығы (көбейту кестесі, өлшем бірліктері кестесі, т.б.);

10) демонстрациялық құралдар (сағат циферблаты, таразы, түрлі көлемді өлшеуіш ыдыстар, геометриялық денелер жиынтығы, бүтіндер мен оның бөлшектері, т.б.);

11) - түрлі сызғыштар, циркульдер, метрлік ленталар, палеткалар;

12) разрядтық бірліктерді демонстрациялауға арналған математикалық конструкторлар (бірліктер, ондықтар, жүздіктер, мыңдар).

3.15 Бастауыш мектепке арналған «Дүниетану» пәнін оқытуға қажетті құрал-жабдықтар:

1) карталар (физикалық, тарихи, географиялық);

2) Қазақстанның табиғатын бейнелейтін суреттер, фотографиялар, кітаптар, фильмдер;

3) пайдалы қазбалар мен минералдар коллекциясы;

4) микроскоп, компас, глобус, үлкейткіш шыны, колба, шыны ыдыстар, термометр;

5) тақырыптық демонстрациялық материалдар (тарихи тұлғалар мен өнер қайраткерлерінің портреттері, тәуелсіз Қазақстан тарихын бейнелейтін суреттер, Қазақстанның географиялық рельефі, климат және ауа райы, минералдық ресурстар, туризм, табиғи құбылыстар, табиғи апаттар, баспана және отбасы, мектеп, туған өлке, денсаулық және қауіпсіздік);

- 6) бейне және аудиоресурстар;
- 7) энциклопедиялар, анықтамалықтар.

3.16 Бастауыш мектепке арналған «Жаратылыстану» пәнін оқытуға қажетті құрал-жабдықтар:

Пәнді оқыту үшін арнайы зертхананың болуы міндетті емес, қажет болған жағдайда математика, физика, химия кабинеттерінің ресурстарын пайдалануға болады.

- MGA (датчиктердің көмегімен деректерді тіркеуге арналған құрал);
- үздіксіз қуат беру көзі;
- батарея (таблетка) және ұстағыштар;
- қосқыш сымдар;
- ток аударғыш; 2-4V лампалары және ұстағыштар;
- деректермен жұмыс жасауға арналған компьютерлік бағдарламалар;
- глобус; Күн жүйесінің моделі;
- түрлі модельдер мен муляждар; бөлме өсімдіктері;
- тақырыптарға сәйкес кестелер, плакаттар; тақырыптық бейнематериалдар коллекциясы;
- пайдалы қазбалар мен минералдар коллекциясы;
- айна; жарық көздері; жылу көздері;
- ерітінділер; термикалық ыдыстар;
- колбалар; сыны ыдыстар; лупалар; спирт шамдар;
- сүзгі қағаздар; қорғаныш көзілдірігі;
- микроскоп; термометр;
- таразылар (қолтаразы және электрондық); жарық датчиктері;
- таймерлер; динамометрлер; өлшеуіш рулеткалар;
- секундомер; дыбыс көздері (музыкалық аспаптар, т.б.);
- калориметрлер (термостар);
- түрлі ток өткізгіш заттар жиынтығы (шыны, мыс, болат, алюминий, резина, пластмасса);
- магниттік компас; телескоп;
- түрлі көлемдегі магниттер жиынтығы;
- магниттік тақта;
- өсімдіктер гербарийі;
- топырақ түрлерінің коллекциясы;
- Қазақстанның физикалық картасы, тақырыптық карталар;
- жануарлар тұлыбы; тірі табиғат бұрышы (тотықұстар, балықтар, үй қояндары, т.б.);
- адам қаңқасы;
- энциклопедиялар, анықтамалықтар;
- флипчарт.

3.17 Бастауыш мектепке арналған «Бейнелеу өнері» және «Еңбекке баулу» пәндерін оқыту үшін кабинет сурет, көркем сурет, өрнектер дайындау және т.б. әрекеттерге үйретуге қажетті ресурстармен қамтамасыз етілуі керек. Өнердің кейбір түрлері туралы сабақ өткізу үшін арнайы құрал-жабдықтары (муфель

пеші) бар бөлме ескерілуі мүмкін.

3.17.1 «Бейнелеу өнері», «Еңбекке баулу» пәндерін тиімді оқытуға арналған құрал-жабдықтар:

- ақ, қызыл немесе сұр (сары) сазбалшықтар және оларды сақтауға арналған ыдыстар;

- сазбалшықпен жұмыс істеуге арналған аспаптар жиынтығы (пышақ, ағаш таяқшалар, сызғыштар);

- муфель пеші;

- диаметрі әртүрлі сымдар;

- *Modroc* (гипс жағылған бинт) және ыдыстар;

- ағаш;

- қарапайым тоқыма станоктары;

- түрлі-түсті тоқыма жіптері;

- түрлі-түсті мақта жіптері;

- жүн және киіз жасайтын құралдар;

- батикке арналған құралдар мен материалдар;

- қолмен тігуге арналған құралдар мен материалдар;

- кестелеуге арналған құралдар мен материалдар;

- маталар жиынтығы, аксессуарлар;

- түрлі-түсті қағаздар, сурет салуға арналған қағаздар, газет қағазы, ватмандар, гофрлі қағаздар; түрлі-түсті картондар;

- кескіштер;

- ламинатор;

- *Polyprint* (полистирол);

- су негізді баспаға арналған бояулар;

- валиктер;

- бояуларға арналған ыдыстар;

- бояулар: түрлі-түсті гуашьтар, акрил, акварель, тушьтар сиялар;

- қылқаламдар жиынтығы;

- шпатель, мастихин жиынтығы;

- қайшылар, ПВА желімі, көлемдері әртүрлі скотчтар, екі жақты скотч;

- қарындаштар жиынтығы: түрлі-түсті қарындаштар, графиттік таяқшалар;

- өшіргіштер, ұштағыштар;

- фломастерлер;

- борлар; пастельдер;

- палитра;

- мольберттер;

- қорғаныш құралдары (қорғаныш көзілдірігі, қолғаптар, алжапқыштар, т.б.).

3.18 *Қазақ тілі мен әдебиеті кабинеті (негізгі мектеп, орта мектеп).*

3.18.1 Қазақ тілі мен әдебиеті кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

- оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы;

- хронологиялық тәртіпте немесе оқу тақырыбына сәйкес ілінген классиктердің портреттері;

- акын, жазушылардың, қоғам қайраткерлерінің портреттері;
- тіл үйренуде рөлдік ойындар ойнауға қажетті ойыншықтар, суреттер;
- пәндік ережелердің, сызбалардың топтамалары (плакаттар);
- мұғалімдерге арналған әдістемелік, дидактикалық құралдар;
- диктанттар мен мазмұндамалар жинақтары;
- қазақ тілінің түсіндірме сөздігі;
- орфографиялық сөздік;
- антонимдер сөздігі;
- синонимдер сөздігі;
- омонимдер сөздігі;
- фразеологиялық сөздіктер;
- олимпиада тапсырмалары мен ғылыми жоба жарыстарының тақырыптары бойынша ізденіс жұмыстары;
- тақырыптар бойынша әр жылдарда жарияланған мақалалар жиынтығы;
- дидактикалық материалдар жиынтығы;
- сыныптар бойынша практикалық жұмыс тапсырмаларынан құрастырылған үлестірмелі материалдар;
- қазақ тілі жаттығуларының мазмұны және оқу бағдарламасының бөлімдері мен тақырыптары бойынша жүйеленген ақпараттық банктері;
- деңгейлік тапсырмалар үлестірмелі материалдары жиынтығы.

3.18.2 Қазақ тілі мен әдебиеті пәндеріне қажетті әдебиеттер:

- 1) қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінің оқулықтары мен оқу құралдары;
- 2) ғылыми-танымдық, анықтамалық, әдістемелік әдебиеттер;
- 3) сыныптан тыс оқуға арналған басылымдар;
- 4) қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінің оқу бағдарламаларының жиынтығы;
- 5) пән мұғалімдерінің жеке портфолиолары;
- 6) оқушылар портфолиолары.

3.19. *Орыс тілі мен әдебиеті кабинеті.*

3.19.1 Орыс тілі мен әдебиеті кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

- 1) аудиовизуальные материалы;
- 2) проектор, интерактивная доска;
- 3) флипчарт;
- 4) маркеры;
- 5) ламинатор;
- 6) аутентичный материал;
- 7) постеры;
- 8) печатные, экранные, звуковые и экранно-звуковые пособия, демонстрационный и раздаточный материал.

3.19.2 Книжный фонд для воспитания культуры речи и чтения и для формирования навыков самостоятельной работы:

- 1) словари школьного типа, адресованные учащимся (орфографические, фонетические, толковые, фразеологические, словообразовательные, иностранных слов и др.);
- 2) по литературе: комментарий к художественным произведениям, краткий

словарь литературоведческих терминов, справочники (пособия для учащихся серии «Литература. Справочные материалы», «Литература учит» и др.), облегчающие организацию самостоятельной работы учащихся;

3) литература, соответствующая возрастной категории;

4) журналы, соответствующие возрастной категории;

5) книги и брошюры с картинками;

6) энциклопедии;

7) комплекты научно-методических книг: программы, учебники, методические рекомендации к учебникам, хрестоматиям, сборники дидактических материалов, изложений, диктантов и др.;

8) картотеки: систематические, тематические, поурочные;

9) экспозиционные стенды для организации выставки: тетрадей, книг, справочных таблиц, карточек со словами для запоминания, календаря знаменательных дат (это могут быть открытые стенды и закрытые застекленные витрины для обеспечения сохранности ценных экспонатов).

Специфика предметов «Русский язык» и «Литература» предполагает использование и нестандартной мебели. Это – кафедра, трибуна для докладчика, оратора, мягкие кресла для посетителей литературной гостиной, слушателей в кабинете риторики.

3.20 Шетел тілі кабинеті.

3.20.1 Шетел тілі кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

1) оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы;

2) алфавит транскрипциясымен;

3) түрлі суреттер;

4) рөлдік ойындарды ұйымдастыруға арналған ойыншықтар;

5) үлестірме дидактикалық материалдар;

6) анықтамалар.

3.20.2 Шетел тілі кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

1) шетел тілі бойынша бағдарламалар;

2) оқулықтар (топтағы оқушылар саны бойынша);

3) сөздіктер (екі тілде, топтағы оқушылар саны бойынша);

4) мұғалімге арналған әдістемелік құралдар, арнаулы әдістемелік әдебиеттер;

5) «Мектептегі шетел тілі» әдістемелік журналдары;

6) шетел тіліне оқытатын бағдарламалар болуы қажет.

3.21 Математика кабинеті.

3.21.1 Математика кабинетінің жарақтандырылуы:

1) белгіленген панельдері бар сынып тақталары:

- координаталық бұрыштың;

- координаталар жүйесінің;

2) магнитті тақта;

3) бейнедемонстрация жасау үшін экран-тақта;

4) демонстрациялық бейнелер мен суреттер салуға арналған сызбалық керек-жарақтар жиынтығы.

3.21.2 Математика кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

- оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы;
- геометриялық фигуралар және стереометриялық денелер жиынтығы;
- көпжақтар мен айналу денелерінің моделдері және жазбалары;
- зертханалық-тәжірибелік жұмыстар жүргізуге арналған математикалық

модельдер жиынтығы.

3.21.3 Математика кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

– оқу-әдістемелік құралдар кітапханасы және оған библиографиялық картотекасы;

– ғылыми-танымал әдебиеттер кітапханасы және оған библиографиялық картотека;

– анықтамалық әдебиет кітапханасы;

– дидактикалық материалдар жиынтығы;

– үлестірмелі материалдар жиынтығы;

– орталықтандырылған тестілеу материалдарының тақырыптық картотекасы;

– орталықтандырылған тестілеу материалдары тапсырмаларының тақырыптық ақпараттық базалары;

– математикалық есептердің мазмұны, оқу бағдарламасының бөлімдері мен тақырыптары, шығарылу әдістері бойынша жүйеленген ақпараттық материалдар;

– оқу-көрнекілік және оқу-әдістемелік жабдықтар картотекасы.

3.22 Информатика кабинеті.

3.22.1 Информатика кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

1) оқулықтар мен әдістемелік құралдар, жұмыс дәптерлері;

2) бағдарлама жасау бойынша әдістемелік құралдар;

3) бағдарлама жасау бойынша бақылау және өздік жұмыстарының жиынтығы;

4) бағдарлама жасау бойынша есептер жинағы;

5) бағдарлама жасау бойынша ЯП Паскаль тапсырмаларының жиынтығы;

6) зертханалық жұмыстар жиынтығы;

7) тақырыптар бойынша тест жұмыстарының жиынтығы;

8) энциклопедиялар, анықтамалықтар;

9) тақырыптарға сәйкес кестелер (электронды нұсқада болуы мүмкін);

10) дидактикалық материалдар;

11) үлестірме тапсырмалар жиынтығы.

3.23 География кабинеті.

3.23.1 География кабинетінің жарақтандырылуы:

1) Оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы;

2) Жерді зерттеушілер мен саяхатшылардың портреттері болуы тиіс;

3) Туған өлкені оқып-үйренуге арналған бұрыш.

3.22.2 Физикалық географияның бастапқы курсын оқу барысында қажетті жер бедерінің (таулардың, жазықтардың, ойпаттардың, өзен аңғарының т.б.) макеттері болуы тиіс.

3.23.3 Геологиялық экспозициялар жиынтығы (тау жыныстары, минералдар, пайдалы қазбалар, топырақ түрлері), отын-энергетика, қара металлургия, түсті металлургия, химия өнеркәсібіне, құрылыс өнеркәсібіне қажетті шикізат үлгілері топтамасы, қара, түсті металлургия, химия және құрылыс өнеркәсіптері өнімдерінің топтамасы («Таза талшықтар», «Жасанды талшықтар», «Синтетикалық талшықтар», «Құрылыс өнеркәсібі өнімдері», «Ағаш өңдеу өнеркәсібі өнімдері» топтамалары және т.б.).

3.23.4 Кеппешөптік мәдени өсімдіктердің, мал шаруашылығына қажетті жемдік өсімдіктердің жиынтықтары.

3.23.5 География кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

1) оқу-әдістемелік құралдар кітапханасы және оған библиографиялық картотека;

2) ғылыми-танымал әдебиеттер кітапханасы және оған библиографиялық картотека;

3) анықтамалық әдебиет кітапханасы;

4) дидактикалық материалдар жиынтығы;

5) үлестірмелі материалдар жиынтығы;

6) орталықтандырылған тестілеу материалдарының тақырыптық картотекасы;

7) оқылатын елге байланысты елтану альбомдарды;

8) олимпиада материалдарының жиынтық папкасы.

3.24 *Биология кабинеті.*

3.24.1 Биология кабинетінің жарақтандырылуы:

1) интерактивті тақта, теледидар (алдыңғы қабырғаға кронштейнге орнатылады);

2) бейнетаспалар (тақырыптарға сәйкес);

3) экрандық-дыбыстық құралдар: мұғалімдерге арналған мультимедиялық электрондық құралдардың «Биология курсы бойынша лабораториялық жұмыстар және практикум» жиынтығы, жалпы білім беретін мектеп кабинеттеріндегі демонстрациялық және оқу-лабораториялық құралдарды қолдану бойынша басшылық;

4) арнайы лабораториялық жиһаздар жиынтығы, лаборант бөлмесіне арналған құрал-жабдықтар: аналитикалық таразыға арналған үстел, аналитикалық таразы, муфель пеші, муфель пешіне арналған үстел, кептіру шкафы, мұздатқыш шкаф, лаборант бөлмесіне арналған шкаф-стеллаж, мұғалім мен лаборантқа арналған дистилляторға арналған үстел, құрал жабдықтарға арналған үстел-арба.

3.24.2 Биология кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

1) табиғи нысандар: коллекциялар, кеппешөптер, микропрепараттар, ылғалды препараттар (жануарлардың ішкі және сыртқы құрылысын және жануарларды дамуын бейнелейтін);

2) оқытуды бейнелеу құралдары: модельдер (көлемді: түрлі туыстастардың гүл құрылысы, жануарлар мен адамдардың жеке дене бөліктерінің құрылысы, модель-аппликациялар, остеологиялық), муляждар, кәсіпшілік немесе адамдар

асырайтын жануарлардың кескіндері);

3) баспа құралдары: плакаттар мен кестелердің жиынтығы, биолог-ғалымдардың портреттері, графиктік кестелер, карталар, атластар, аппликациялар, көлемді модельдер мен муляждар;

4) демонстрациялық және жалпы қолданыстағы аспаптар, оқу-практикалық құралдары: таразылар, көтергіш орындықтар, штативтер, фотосинтезге арналған резервуарлар, оптикалық аспаптар (ұлғайтқыш әйнек, бинокль, микроскоптар), реактивтер, ыдыстар, лабораториялық құрал-жабдықтар, өсімдіктерді күтіп-баптауға арналған құралдар;

5) оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы.

3.24.3 Биология кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

- 1) оқу-әдістемелік құралдар кітапханасы және оның картотекасы;
- 2) ғылыми-танымал әдебиеттер кітапханасы және картотекасы;
- 3) анықтамалық әдебиет кітапханасы, альбомдар;
- 4) энциклопедиялар;
- 5) дидактикалық материалдар жинағы;
- 6) үлестірмелі материалдар жинағы;
- 7) олимпиада материалдарының жинақ папкасы;
- 8) лабораториялық және практикалық жұмыстарға арналған ұсыныстар.

3.25 *Физика кабинеті.*

3.25.1 Физика кабинетінің жарақтандырылуы:

- 1) тақырыптар бойынша кестелер, сызбанұсқалар;
- 2) өздік жұмыстарға арналған үлестірмелі материалдар;
- 3) жеке және топтық жұмыстарды ұйымдастыруға арналған үлестірме материалдар;

4) білім және білікті тексеруге арналған тапсырмалар жинағы.

3.25.2 Физика кабинетінің оқу-әдістемелік құралдары:

- 1) пәнге байланысты оқулықтар;
- 2) ғылыми-көпшілік, анықтамалық әдебиеттер;
- 3) оқушылардың практикалық және өздік жұмыстарының үлгілері;
- 4) олимпиадалық жинақтар.

3.25.3 Физика кабинетінің арнайы құралдары:

- 1) модельдер;
- 2) реактивтер;
- 3) макеттер;
- 4) арнайы лабораториялық құрал-жабдықтар.

3.26 *Химия кабинеті.*

3.26.1 Химия кабинетінің жарақтандырылуы:

- 1) тақырыптар бойынша кестелер, сызбанұсқалар;
- 2) өздік жұмыстарға арналған үлестірмелі материалдар;
- 3) жеке және топтық жұмыстарды ұйымдастыруға арналған үлестірмелі материалдар;

4) білім және білікті тексеруге арналған тапсырмалардың жинақтары;

5) тақырыптық және қорытынды бақылауға арналған тест

тапсырмаларының жинағы (8, 9, 10, 11-сыныптар);

6) анықтамалық кестелер сериясы («Химиялық элементтердің периодтық жүйесі», «Тұздардың, қышқылдардың және негіздердің судағы ерітіндісі», «Металдардың электрохимиялық кернеу қатары» және т.б.);

7) бейорганикалық, органикалық химия бойынша, химия өнеркәсібінің негізгі өнімдерін өндіру бойынша түрлі оқу кестелерінің сериясы;

8) химик-ғалымдардың портреттерінің жиынтығы.

3.26.2 Химия кабинетінің оқу-әдістемелік құралдары:

1) пәнге байланысты оқулықтар;

2) ғылыми-көпшілік, анықтамалық әдебиеттер;

3) оқушыларға арналған жұмыс дәптерлері;

4) ғылыми-әдістемелік құралдар және мерзімдік басылымдар («Химия мектепте»; «Химия» және т.б.);

5) оқушылардың практикалық және өздік жұмыстарының үлгілері;

6) олимпиадалық жинақтар;

7) орта мектепке арналған химия пәні бойынша есептер жинақтары;

8) курстың барлық бөлімдері бойынша мультимедиялық бағдарламалар (мұғалімге, оқушыға және үйде қолдануға арналған), (білім берушілік, тренингтік, бақылаушылық);

9) электрондық кітапхана (мұғалімге, оқушыға және үйде қолдануға арналған);

10) *Chem Lab, Chem Office, Chem Draw, Chemical Equation, Chem Finder*, Ашық химия, химия бойынша репетиторлар, Химиялық лаборатория, Химикус және компьютерлік бағдарламалар;

11) бейорганикалық химия бойынша бейнефильмдер жиынтығы (мұғалімге, оқушыға және үйде қолдануға арналған);

12) органикалық химия бойынша бейнефильмдер жиынтығы (мұғалімге, оқушыға және үйде қолдануға арналған).

3.26.3 Химия кабинетінің арнайы құралдары:

1) химиялық экспериментке арналған реактивтер, құрылғылар, ыдыстар мен лабораториялық құралдар;

2) арнайы жиһаздар (жалпы білім беретін мектептердегі оқу-әдістемелік құралдар мен оқу құрал-жабдықтарының тізіміне сәйкес).

3.27 *Тарих кабинеті.*

3.27.1 Тарих кабинетінің оқу-көрнекілік жабдықтары:

1) тақырыптар бойынша карталар, суреттер, кестелер, сызбанұсқалар, альбомдар;

2) тарихшылардың портреттері, тарихи иллюстрациялар;

3) атластар, үлестірмелі көрнекілік құралдар;

4) бағдарламаға сәйкес дидактикалық материалдар, үлестірмелі материалдар;

5) тест тапсырмалары, бақылау жұмыстары, олимпиада тапсырмаларының жиынтығы;

6) шығармашылық тапсырмалардың (ребустар, сөзжұмбақтар,

викториналар) жиынтығы.

3.27.2 Тарих кабинетінің оқу-әдістемелік жабдықтары:

- 1) пәнге байланысты әдебиеттер, ғылыми-танымдық әдебиет;
- 2) әдістемелік әдебиеттер;
- 3) анықтамалықтар, энциклопедиялар.

3.28 *Музыка кабинеті.*

3.28.1 Музыка кабинетінің жарақтандырылуы:

- 1) магнитті тақта, нота орналастыруға арналған құрылғы;
- 2) фортепиано, домбыра басқа да музыкалық аспаптар;
- 3) теледидар, бейнемагнитофон, бейнетаспалар жиынтығы;
- 4) дыбыстық құралдар (микрофондар, дыбыс ұлғайтқыштар);
- 5) музыкалық-графикалық сызбаларды толтыруға арналған түрлі-түсті борлардың, фломастерлердің жиынтықтары;
- 6) магнитті негізбен әзірленген нота белгілерінің жиынтығы;
- 7) дирижер таяқшасы;
- 8) өлкелік компоненттің мазмұнына сәйкес келетін ұлттық аспаптар жиынтығы.

3.28.2 Музыка кабинетінің оқу-әдістемелік құралдары:

- 1) ноталық материалдары бар хрестоматиялар;
- 2) жеке орындауға және хорда орындауға арналған ән жинақтары;
- 3) әдістемелік құралдар;
- 4) халық өнері туралы әдістемелік журналдар;
- 5) музыка және музыка саласындағы атақты адамдар туралы әдебиеттер;
- 6) өнер бойынша ғылыми-көпшілік әдебиеттер;
- 7) анықтамалықтар, энциклопедиялар, терминдер сөздіктері;
- 8) ноталық кестелер, сызбалар;
- 9) сазгерлер мен әншілердің портреттері;
- 10) үлестірмелі дидактикалық материалдар жиынтығы.

3.29 *Бейнелеу өнері және сызу кабинеті.*

3.29.1 Бейнелеу өнері және сызу кабинетінің жарақтандырылуы:

- 1) кабинет сумен (ыстық және суық) қамтамасыз етілуі тиіс, қол жуу шұңғылшасы есікке таяу орналастырылады;
- 2) тақта және тақтаның астында сызу құралдары;
- 3) оқу және сурет салуға арналған құралдарды сақтауға арналған шкафтар;
- 4) сурет салуға арналған мольберттер;
- 5) натюрморттарға арналған сөрелер.

3.29.2 Бейнелеу өнері және сызу кабинетінің оқу-әдістемелік құралдары:

- 1) оқу-әдістемелік құралдар, анықтамалық әдебиеттер (картотекамен);
- 2) натюрморттарға арналған заттардың муляждары;
- 3) геометриялық фигуралар, демонстрациялық материалдар.

3.30 *Технология кабинеті.*

3.30.1 Технология кабинетінің оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі:

- 1) оқу-әдістемелік кешендер, дидактикалық материалдар, тест тапсырмалары, бақылау жұмыстарының жиынтығы;

- 2) оқуға қажетті кестелер, сызбанұсқалар, суреттер;
- 3) анықтамалар, ғылыми-көпшілік әдебиеттер, ғылыми-әдістемелік құралдар;
- 4) практикалық және өздік жұмыстардың үлгілері;
- 5) жеке, топтық жұмыстарды ұйымдастыруға арналған үлестірімелі материалдар жиынтығы;
- 6) оқушылардың білімін және білігін тексеруге арналған тапсырмалар жинағы.

3.31 Алғашқы әскери дайындық кабинеті.

- 1) «Қазақстан Республикасы Қарулы күштерінің нысандары», «Тактикалық дайындық», «Саптық дайындық», «Әскери топография», «Азаматтық қорғаныс» және т.б. стенділер;
- 2) оқу құралдары: графикалық көрнекі құралдар, жарғылар, жер бедерінің макеттері, атқыш құралдар;
- 3) Алғашқы әскери дайындық кабинетінде келесі құжаттар болуы қажет:
  - жалпыәскерлік жарғының жинақтары;
  - Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ішкі қызметінің жарғылары;
  - Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің гарнизондық және қарауылдық қызметінің, тәртіп және әскери саптық жарғылары;
  - атқыш ісі бойынша нұсқау;
  - жастардың алғашқы әскери дайындығының бағдарламалары, оқу-материалдық базаны және жабдықтарды жетілдіру бойынша ұсыныстар;
  - бастапқы әскери дайындық бойынша оқулықтар;
  - әскери топография, азаматтық қорғаныс және медициналық-санитарлық дайындық бойынша оқулықтар.

4 Оқу кабинеттеріндегі құжаттарға қойылатын талаптар

4.1 Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру бойынша құжаттар электронды және қағаз портфолиоға сақталады.

4.2 Оқу кабинетінде төмендегідей заңнамалық және нормативтік құжаттар болуы тиіс:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- Білім беру ұйымдары қызметінің үлгі ережесі;
- Жалпы білім беру мекемелерінде оқытуға қойылатын гигиеналық талаптар;
- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті орта білім беру стандарты;
- Бағдарламалар, пән бойынша оқу-тақырыптық жоспарлар;
- ҚР Жалпы орта білім беретін ұйымында ғылым негіздерін оқытудың ерекшеліктері туралы әдістемелік нұсқау хат (ағымдағы оқу жылына);
- Техникалық және өрт қауіпсіздігін сақтау ережелері.

4.3 Білім беру үдерісін қамтамасыз ететін мектептің оқу кабинеттерінде кабинеттің төлқұжаты болуы міндетті.

4.4 Кабинеттің төлқұжатында болуы тиіс:

- 1) толық материалдық жауапкершілік туралы шарт;
- 2) мұғалім қызметінің лауазымдық нұсқаулығы;
- 3) кабинеттегі тәртіп ережесі;
- 4) кабинеттің және кабинеттегі жабдықтардың жағдайына қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар;
- 5) жиһаздардың тізімі;
- 6) техникалық құралдар тізімі;
- 7) жабдықтардың, құрылғылардың және құралдардың тізімі;
- 8) еңбек қауіпсіздігі туралы нұсқаулық;
- 9) зертханада жұмыс істеу барысындағы техникалық қауіпсіздік туралы нұсқаулық;
- 10) білім алушылардың мінез-құлқы, өзін-өзі ұстауы туралы ереже;
- 11) оқу жылына арналған кабинеттің жұмыс жоспары;
- 12) кабинеттің жұмыс кестесі (тоқсандық);
- 13) кабинетті қабылдау ведомосі.

4.5 Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыруды қамтамсыз ететін жұмыстардың реттелген тізімі бойынша кабинеттің жұмыс жоспары болуы міндетті.

4.6 Оқу кабинетінің ашылуы және жұмыс істеуіне байланысты нормативтік-нұсқаулық құжаттар болуы керек:

1) оқу кабинетінің ашылуы және білім беру бағдарламасын табысты орындалуын қамтамасыз ету үшін оның жұмыс істеуі туралы бұйрық (кабинет меңгерушісінің «Нормативтік-құқықтық құжаттар» папкасында сақталады);

2) кабинет меңгерушісін және лаборант тағайындау, олардың қызметтік міндеттері туралы бұйрық (кабинет меңгерушісінің «Нормативтік-құқықтық

құжаттар» папкасында сақталады);

3) кабинеттегі бар жабдықтар, аспаптар, техникалық құралдар, көрнекі құралдар, дидактикалық материалдардың қызметтік міндеттері көрсетіліп ресімделген кабинет төлқұжаты;

4) кабинетте бар жабдықтарға жасалған мүлік ведомосі (кабинет меңгерушісінің «Кабинет төлқұжаты» папкасында сақталады);

5) кабинетте жұмыс істеу кезіндегі техникалық қауіпсіздік ережелері (танысу үшін кабинетте ілулі тұрады);

6) оқушылардың кабинеттегі жабдықты пайдалану ережелері (танысу үшін кабинетте ілулі тұрады);

7) кабинеттің жұмыс істеуге дайындығы туралы оқу кабинетін мектеп әкімшілігінің қабылдау актісі (кабинет меңгерушісінің «Кабинет төлқұжаты» папкасында сақталады);

8) нақты оқу жылына арналған білім беру бағдарламасын жүзеге асыруды қамтамасыз ету бойынша оқу кабинетінің дайындығы туралы мектептің әдістемелік комиссиясы шешімінің хаттамасы (кабинет меңгерушісінің «Кабинет төлқұжаты» папкасында сақталады);

9) оқу жылына арналған кабинеттің жұмыс жоспары (кабинет меңгерушісінің «Кабинет төлқұжаты» папкасында сақталады):

- перспективалық және оқу жылының жұмыс жоспары;

- оқу кабинетінде сабақтар өткізу және оқу іс-шараларын өткізу кезінде техника қауіпсіздігі ережелерін және санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтау(қауіпсіздік ережелері бойынша жүргізілген нұсқамалардың өткізілуі жөнінде журнал).

4.7 Мектептің білім беру бағдарламасын орындау бойынша оқу кабинетінің жұмысын жоспарлау және ұйымдастыруға қойылатын талаптар: мұғалімдер мен оқушылардың білім беру стандарты талаптарын орындауды; дамыта оқыту әдісін енгізу; таңдауы бойынша курстар жұмысы бағдарламасын дамыту қамтиды.

4.8 Оқу кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастырудың мүмкіндік деңгейін анықтау үшін төмендегідей бағалау критерийлері ұсынылады:

- оқу кабинеті төлқұжатының болуы;

- оқу кабинеті портфолиосының болуы;

- оқу жабдықтарын сақтаудың тиімділігі;

- әдістемелік және оқу құралдарының болуы;

- қолданыстағы оқу жабдықтарының, құралдардың жүйелілігі;

- қабырға тақталардың болуы;

- қабырға тақта материалдарының жағдайы, көркемдігі;

- оқытудың техникалық құралдарының болуы және оларды сақтаудың ұйымдастырылуы;

- мұғалімнің жұмыс үстелінің жағдайы;

- оқу ғимаратында еңбекті қорғау және білім алушылардың өмірінің қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтың, журналдың болуы;

- дәрі-дәрмек қобдишасының болуы;

- жарықтандыру;
- үстелдер мен орындықтар жағдайы;
- кабинетте өсімдіктердің, гүлдердің болуы, олардың жағдайы;
- кабинет терезелерін безендіру.

5 Заманауи талаптарға сай оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру

5.1 Оқу кабинеттерінде қазіргі заманға сай білім беру үдерісін ұйымдастыру келесі мәселелерді шешу арқылы қамтамасыз етіледі:

- кешенді жарактандыру және жабдықтау;
- оқу үдерісін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету;
- оқу үдерісін материалдық-техникалық қамтамасыз ету;
- оқу үдерісін ақпараттық қамтамасыз ету.

5.2 Оқу кабинеттерінде оқу үдерісін кешенді жарактандыру және оқу кабинетін жабдықтаудың жағдайларын жасауда келесідей мүмкіндіктер қамтамасыз етіледі:

– білім алушылардың Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес білім беру бағдарламасын меңгеруде жоспарланған нәтижеге қол жеткізу;

– оқу үдерісін ұйымдастырудың барлық түрінде білім алушылардың және тәрбиеленушілердің қабілеттерін анықтау және дамыту;

– дарынды балалармен интеллектуалдық және ғылыми-техникалық шығармашылық жұмыстарды ұйымдастыру;

– білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес жобалық зерттеушілік қызметін ұйымдастыру;

– мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың оқу бағдарламаларын меңгеруі;

– білім алушылардың танымдық қызығушылықтары мен өздігінен білім алу қабілеттерін дамыту.

5.3 Заманауи талаптарға сай оқу кабинеттерінде оқу үдерісін оқу-әдістемелік сүйемелдеудің жағдайларын жасауда келесідей мүмкіндіктер қамтамасыз етіледі:

– оқу үдерісін жарактандырудың кешенділігі;

– оқу үдерісінің сапасын қамтамасыз ету;

– барлық оқу пәндері бойынша оқулықтардың, оқу-әдістемелік әдебиеттер мен материалдарының болуы;

– оқу жоспарындағы барлық оқу пәндері бойынша баспа және білім берудің электрондық ресурстарымен, қосымша әдебиет қорымен кітапханаларды толықтыру.

5.4 Заманауи талаптарға сай оқу үдерісін материалдық-техникалық және ақпараттық жарактандырудың жағдайларын жасауда келесідей мүмкіндіктер қамтамасыз етіледі:

– ақпаратты әзірлеу және қолдану;

– ақпаратты түрлі жолдармен алу;

– эксперимент өткізу, жобалау және құрастыру.

5.5 Заманауи талаптарға сай оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану арқылы жүзеге асады.

5.6 Заманауи талаптарға сәйкес жалпы білім беретін оқу кабинеттерінде

білім беру үдерісін ұйымдастыру жоғары сапалы ақпараттық-білім беру ортасын қамтамасыз ету болып табылады (оқу үдерісін ақпараттық және оқу-әдістемелік қамтамасыз ету).

5.6.1 Оқу үдерісін заманауи талаптарға сай қамтамасыз етудің негізгі өлшемдері:

1) ақпараттың қолжетімділігі, ақпараттық ресурстардың көптүрлілігі (сонымен қатар электрондық), алынатын ақпараттың толықтығы және маңыздылығы;

2) сабақтарда заманауи ақпараттық технологияларды, электрондық оқулықтарды, Интернеттің жергілікті жүйесін, лицензияланған заманауи бағдарламаларды, ақпараттық-анықтамалық жүйелерді, электрондық кітапханаларды қолдану;

3) кітапхана қорын білім алушылар мен мұғалімдерге арналған оқулықтармен, ғылыми және анықтамалық-ақпараттық, ғылыми-әдістемелік, көркем әдебиеттермен, энциклопедиялармен, сөздіктермен, мерзімді баспасөз құралдарымен қамтамасыз ету.

5.7 Кабинет білім беру оқу бағдарламаларына бойынша электрондық оқу-әдістемелік кешендермен (ЭОӘК) толықтырылуы тиіс.

5.8 Заманауи талаптарға сай оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыру ЭОӘК (смарт-сынып, сандық зертхана, автоматтандырылған оқу-лабораториялық стенділері, мультимедиялық кабинет, ТВ-технологиялар) арқылы жүзеге асады.

5.9 Кабинетте: бейне-лекциялар, теледидар лекциялары; радио-лекциялар; мультимедиялық лекциялар; бейнеконференциялар; телеконференциялар, виртуалдық зертханалық практикумдар (имитациялық модельдер), форумдар, чат және электрондық пошта бойынша кеңестер, білім алушылардың өзіндік жұмыстары; қолданылады: электрондық оқу басылымдары (электрондық оқулықтар, мультимедиялық оқу бағдарламалары, тренажерлар, ақпараттық-анықтамалық жүйелер) компьютерлік тестілеу жүйелері жүргізіледі.

5.10 Электрондық оқу-әдістемелік кешендерді дайындау үлгілік оқу бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады.

5.11 Әрбір пән бойынша электрондық оқу-әдістемелік кешен (ЭОӘК) міндетті және қосымша жиынтықтардан тұрады.

5.11.1 Міндетті жиынтыққа енгізіледі:

- оқу жұмыс жоспары;
- сабақ жоспары;
- практикалық және семинарлық сабақтардың материалдары;
- зертханалық жұмыстардың практикумы (тапсырмалар, әдістемелік нұсқаулар және т.б.);
- білім алушының өзіндік жұмысына және мұғалімнің басшылығымен жүргізілетін жұмысына арналған тапсырмалар;
- ағымдық бақылауды ұйымдастыру жөніндегі материалдар (бақылау жұмыстары, тест тапсырмалары, өзіндік жұмыстар);
- оқушылардың білім жетістіктерінің нәтижелерін бақылауды

ұйымдастыру жөніндегі материалдар (емтихандық тест тапсырмалары, емтихан сұрақтары және билеттер, емтихандық бақылау жұмыстары).

5.11.2 Қосымша жиынтыққа енгізіледі:

- жұмыстарды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;
- оқыту сипатындағы компьютерлік бағдарламалар;
- тренажерлар;
- анықтамалық-әдістемелік материалдар;
- пәннің оқу материалдарын меңгеруге көмектесетін оқу және оқу-әдістемелік құралдар;
- материалдарды орындаудың мультимедиялық нұсқалары.

5.12 Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастырудың қажетті шарттары:

- білім алушылар үшін оқу-әдістемелік және оқу-әкімшілік ақпараттарды қамтитын білім беру Интернет-порталы;
- телекоммуникациялық желіге шығу (Интернет, спутниктік теледидар) жабдықтары;
- түрлі терминалдар: мультимедиялық сыныптар, электрондық оқу залдары және т.б.;
- *CD, DVD* дискілеріне арналған оқу контенті;
- желілік оқу мультимедиа контенті;
- мультимедиялық лабораториялар;
- желілік тестілеу кешендері;
- оқытуды басқарудың желілік жүйелері.

5.13 Барлық оқу іс-әрекеті:

- электрондық байланыс арқылы мұғалімнің білім алушымен педагогикалық қарым-қатынасын;
- электрондық құралды пайдалануды;
- білім алушының оқыту құралдарымен бірге өзіндік жұмысын талап етеді.

5.14 Оқытудың теледидарлық құралдарына кабельдік немесе спутниктік теледидардың көмегімен ұжыммен немесе жеке қолданатын бейне лекциялар, сондай-ақ интерактивтік режимдегі теледидар сабақтары жатады.

5.15 Оқытудың компьютерлік құралдарына электрондық оқулықтар, мультимедиялық курстар, кері байланысы бар тренингтік бағдарламалар (супертьюторлар), кәсіптік бағдарламалардағы оқу тапсырмалары (профтьюторлар), желілік іскер ойындар жатады.

5.16 Оқытудың ойындық құралдарына іскер және операциялық ойындар түріндегі ұжымдық сабақтардың белсенді әдістері, дискуссиялар, коммуникативтік сабақтар, сондай-ақ виртуалды білім беретін ортада оқылатын проблемалық және пәнаралық лекциялар жатады.

5.17 Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін жүргізу бойынша ұйымдастыру іс-әрекеттері:

- қамтамасыз етудің әдістемелік жағы;

- қолданбалы бағдарламалық жабдықтау (энциклопедиялар, медиа-ресурстар, модельдеу);
- базалық бағдарламаның платформасы (*Windows* операциялық жүйесі + *Office*);
- аппараттық кешен (компьютерлер, жергілікті желі, Интернетке қосылу);
- электрондық кітапханаға арналған материалдары жинақтау және базасын жасақтау;
- сыртқы ақпараттық ресурстарды қолдану (қашықтықтан оқыту курстары, электрондық кітапханалар);
- Интернетте қолданатын сайттар тізімі.

5.18 Білім алушылардың білім сапасын арттыру сабақтардан кейін немесе қосымша сабақтарда қашықтықтан оқыту арқылы жүзеге асырылады. Ол үшін білім берудің бірінғай ақпараттық жүйені ұйымдастыру қарастырылады.

5.18.1 Қашықтықтан оқыту интерактивті on-line сабақтарын өткізу арқылы жүзеге асады.

5.18.2 Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыруда қашықтықтан оқыту технологияларын пайдаланатын құжаттар электронды тасмалдағыштарда сақталады.

5.19 *Қазақ тілі мен әдебиеті оқу кабинеті.*

5.19.1 Білім алушылардың тілді үйренуге деген ынтасы мен қызығушылығын арттырып жаңа сөздерді меңгерту үшін аудио және бейнематериалдар қолданылады.

5.19.2 Сөздердің дұрыс айтылуын (орфоэпиясын) меңгеру үшін аудио материалдар пайдаланылады.

5.19.3 Оқушылардың жазылым дағдысын қалыптастыру үшін интерактивті тақта, электронды оқулықтар қолданылады.

5.19.4 Оқушыларға грамматикалық ережелерді меңгерту үшін интерактивті тақта пайдаланылады.

5.19.5 Грамматикалық, лексикалық дағдыларын қалыптастыру үшін ойын бағдарламалары қолданылады.

5.19.6 Диалог, монологтармен жұмыс жүргізу үшін, сонымен қатар тыңдалым дағдысын қалыптастыру үшін лингафонды кабинет қолданылады.

5.19.7 Көрнекі материалдардың сапалы болуы үшін (дыбысы, түсі, бейне, анимациялар), көптеген материалдарды, дайын сабақтарды реттеп сақтау үшін компьютер, интерактивті тақта пайдаланылады.

5.19.8 Кері байланыс тиімді жүзеге асу үшін (бақылау жұмыстарын алу, тест тапсырмалары) интерактивті тақта қолданылады.

5.19.9 Оқушылармен өзіндік жұмыстарды ұйымдастыру, анықтамалық материалмен жұмыс істеуге үйрету, ақын-жазушылар туралы мәліметтер, көркем шығармалармен танысу үшін интернет желісі қолданылады.

5.20 *Орыс тілі мен әдебиеті оқу кабинеті*

5.20.1 Для повышения интереса и мотивации учащихся к изучению языка и с целью усвоения новых слов и выражений следует использовать аудио- и видеоматериалы.

5.20.2 Для усвоения правильного произношения слов (орфоэпия) следует использовать аудио материалы;

для формирования навыков письма учащихся – интерактивную доску (*ActivStudio*), электронные учебники;

для усвоения грамматических правил – интерактивная доска;

для формирования грамматических, лексических навыков учащихся– игровые программы.

5.20.3 Для формирования навыков слушания, а также для развития диалогической и монологической речи следует использовать возможности лингафонного кабинета.

5.20.4 Для сохранения качества наглядных пособий, готовых уроков, материалов (звук, цвет, изображение, анимация) следует использовать компьютер, интерактивную доску.

5.20.5 С целью получения обратной связи (контрольные работы, тестовые задания) следует широко практиковать использование интерактивной доски (*ActivStudio*).

5.20.6 Для организации самостоятельной работы учащихся, обучения работе со справочными материалами, ознакомления с художественными произведениями, сведениями о писателях и поэтах широко используется интернет.

5.21 *Шетел тілі кабинеті.*

5.21.1 Шетел тілі сабағында ақпараттық технологияларды қолдану сабақты заманауи, дамушы және танымдық сабақ етуге мүмкіндік береді.

5.21.2 Оқушыларды тыңдауға жаттықтыру үшін оқу-әдістемелік кешеніндегі тыңдалым материалдарын, суреттері және иллюстрацияларымен бірге *DVD* және *CD* дискілерін қолдану ұсынылады.

5.21.3 Айтылым дағдыларын дамыту үшін компьютер және мультимедиялық проектордың көмегімен көрсетілетін электрондық оқулықтар мен құралдар қолданылады.

5.21.4 Ауызша сөзді қабылдау, сөздік қорды кеңейту үшін ауызша сөйлеуде сөйлем құрылымын есте сақтау үшін оларды одан әрі талқылау үшін бейнероликтерді қолдану қажет.

5.21.5 Заманауи сабақтарда флэш-ойындар, оқушылардың «білімдегі олқылықтарын» толықтыру үшін интерактивті тақтада әр түрлі жаттықтыру тапсырмалары (оның ішінде ойындарды) белсенді қолданылады, осы арқылы грамматикалық дағдылары қалыптасады және лексикалық қорлары толықтырылады.

5.21.6 Сабақтарда қажетті ақпаратты көрнекілікпен ұсыну үшін (жаңа лексиканы енгізу немесе грамматикалық материалды түсіндіру; оқылған тақырып бойынша білімді жинақтау; оқушылардың өз бетінше презентациялар жасауы) жұмыстың түрлі кезеңдерінде *POWERPOINT*-презентацияны қолдану ұсынылады.

5.21.7 Диалогтік және монологтік сөзді дамыту үшін электронды тренажерларды қолданылады.

5.21.8 Өзін-өзі бағалау және өзін-өзі бақылау дағдыларын дамытуға ықпал ететін, нәтижені шынайы көрсететін, уақытты үнемдеуге мүмкіндік беретін түрлі электронды тестілер қолданылады.

5.22 *Тарих пәні кабинеті.*

5.22.1 Білім беру үдерістерін ұйымдастыру оқытудың заманауи техникалық құралдарын қолдану арқылы жүзеге асырылады: интерактивті тақта, мультимедиялық құрылғы, мультимедиялық проектор, аудиожүйе (маркерлік тақтамен біріктірілген), графпроектор, кодоскоп, теледидар.

5.22.2 Білім беру үдерістерін ұйымдастыруда сонымен қатар оқу-әдістемелік материалдар кешенінің қолданады (әдістемелік нұсқа, оқу құралы және глоссарий, жұмыс дәптері, оқу-, дыбыс-, бейне- материалдары, бақылау және емтихандық материалдар т.б.).

5.22.3 Оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастыру үшін оқулықтар, сөздіктер, энциклопедиялар, анықтамалық, плакаттар, пән бойынша статистикалық деректер, карталар, карточкалар, кестелер пайдалынады.

5.22.4 Оқушылардың *on-line* олимпиада, форумдарға қатысуын ұйымдастыруда зерттеу-жобалық іс-әрекеттерде тарихи деректер, монографиялық мәтіндер іздеуде, әртүрлі әдістемелік материалдар және рефераттар даярлау үшін Интернеттің білім қорларымен қамтамасыз етіледі.

5.23 *Математика пәні кабинеті.*

5.23.1 Заманауи талаптарға сай «Математика» кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыруда ақпараттық-коммуникативтік технологияны (АКТ) қолдану төмендегідей мәселелерді шешуге бағытталған:

- математиканың түрлі бөлімдерін оқып-үйрену кезінде презентациялар жасау үшін тиісті компьютерлік бағдарламаны қолдану;
- Интернет-олимпиадаларға қатысу арқылы оқушылардың математикалық қабілеттері мен шығармашылық белсенділіктерін дамыту;
- математикалық тапсырманы орындау үдерісі туралы бейнекөрініс жасау;
- арнайы бағдарламалардың көмегімен түрлі математикалық іс-әрекеттерді орындау (есептеу, графиктерді құру және т.б.).

5.24 *Физика пәні кабинеті.*

5.24.1 Заманауи талаптарға сай физика кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыру ақпараттық коммуникативтік технологияны (АКТ) қолдану арқылы жүзеге асуы тиіс.

5.24.2 Кабинет демонстрациялау, зертханалық жұмыстар жүргізуге лайықталып оқу құрал – жабдықтарымен, жиһазбен, жаңа техникалық оқу құралдармен, көрнекіліктері, экспозициялық және проекциялық оқулықтармен, *CD* және *DVD* дисклердегі электрондық құралдармен, әдістемелік оқу – әдістемелік және анықтамалық әдебиеттермен, оқу әдістемелік жинақтармен жабдықталады.

5.24.3 Сабақта құрылғылар жетіспеген жағдайда, демонстрациялық тәжірибелерді виртуалды түрде көрсету жүзеге асырылады.

5.24.4 Физика пәнінің сапасын арттыру мақсатында автоматтандырылған оқу-лабораториялық стенділері, сандық зертхана, мультимедиялық кабинет

қолданылады.

5.24.5 Жаңа оқу материалын өздігінен меңгеруде, есептер шығаруда, білімдерін тексерудің тестік формасында және т.б. қажетіне қарай ақпараттық коммуникативтік технологияның мүмкіндіктері қолданылады.

5.24.6 Заманауи талаптарға сай физика кабинеттерінде білім беру үдерісін ұйымдастыруда компьютерлік технологияны қолдануда төмендегі іс-әрекеттер жүзеге асырылады:

- редакторлардың көмегімен дыбыстық, сандық, мәтіндік, графикалық ақпараттарды өңдеу;

- *MS Power Point* редакторының көмегімен берілген оқу материалы бойынша слайдтар әзірлеу;

- өз пәні бойынша дайын бағдарламалық өнімдерді қолдану;

- сабақта электрондық оқулықтармен жұмыс істеуді ұйымдастыру;

- оқу-бағдарламалық құралдарды қолдану;

- дайын қабықша-бағдарламалардың көмегімен тест тапсырмаларын құрастыру.

5.25 *Химия пәні кабинеті.*

5.25.1 Химия кабинетін қазіргі заманның талаптарына сай ұйымдастыруда оны оқу құралдарының толық жиынтығымен жабдықтауда қарастырылады:

- оқу құралдарының түрлі жиынтығын баспа және электрондық түрде қолдану;

- түрлі химиялық заттардың құрылысын құрастыруға қажетті кристалдық торлар;

- оқытудың экрандық-дыбыстық құралдарын қолдану (диафильмдер, диапозитивтер, графикалық проекторлардың транспаранттарын, кинофильмдер мен кинофрагменттер, оқу видеофильмдерін);

- жаңа ақпараттық технологиялар негізінде өлшеуіш құралдарды пайдалану;

- реттелгіш параметр немесе үдеріс туралы компьютердегі ақпараттарды алу үшін датчиктердің жиынтығы мен құрылғыларын пайдалану.

5.26 *Биология пәні кабинеті.*

5.26.1 Биология кабинеті білім беру үдерісін ұйымдастыруда заманауи талаптардың орындалуын қамтамасыз ететін оқу-әдістемелік жабдықтармен және ЭОӘК-мен (компьютермен жабдықтау, интернетке шығу, интерактивті тақта, лицензиялық бағдарламамен қамту, электронды ресурстар, сандық лаборатория) жабдыкталуы қажет:

- интерактивті тақтаны пайдалану;

- интернет жүйесін және заманауи ақпараттық технологияларды пайдалану;

- *MS Power Point, Prezu* редакторы арқылы презентациялар дайындау;

- дайын оқу-бағдарламалық құралдарды, бейнетаспаларды, ақпараттарды тікелей интернеттік сайттардан пайдалану;

- оқушылардың *on-line* олимпиадаларға, форумдарға, зерттеу-жобалау жұмыстарына қатысуларын ұйымдастыру;

- оқушылардың білімдерін бақылау және өзін-өзі бақылау үшін тест тапсырмаларын құрастыру, тестілеуді өткізу кезінде дайын қабықша-бағдарламаларды пайдалану;

- қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру;

- биология сабақтарында практикум және жобалау-зерттеу жұмыстарын жүзеге асыру кезінде эксперимент нәтижелерін белгілеуде сандық лабораторияның мүмкіндіктерін пайдалану.

5.26.2 Функционалды сауаттылықты, зерттеу дағдыларын дамыту үшін өсімдіктердің, жануарлардың физиологиясы мен биохимиясы саласында әртүрлі эксперименттер жүргізуге арналған компьютерлік өлшеуіш датчиктер жиынтығын пайдалану қажет.

5.27 *География пәні кабинеті.*

5.27.1 Мектептегі география кабинетінде білім беру үдерісін ұйымдастыру төмендегі талаптарға сай ұйымдастырылады:

– бұқаралық-ақпарат құралдарын және мультимедиялық ресурстарды пайдалану;

– дерекқордан және Интернеттен ақпаратты іздеу;

– сандық, Интернет желілері арқылы алынған ақпараттарды таңдап, өңдеу және оның нақтылығын, сенімділігін, құндылығын бағалай алу;

– сандық, мәтіндік және визуалдық ақпаратпен және дерекқормен, оның ішінде гиперсілтемелерді, электрондық кестелерді, графикалық және басқа қосымшаларды пайдаланып жұмыс істеу арқылы мәліметті жүйелеу; қолдану; заңдылықтар мен тенденцияларды зерттеу; модельдер мен модельдеуді пайдалану мүмкіндіктерін зерделеу, сонымен қатар жылжымайтын және қозғалыстағы бейнелерді, дыбыстар мен мәтіндерді мультимедиялық таныстырылымдар құру үшін біріктіру;

– басқа нұсқаларды зерделеуде, нақтылауда және нәтижелерді жақсартуда сандық ақпараттың икемділігін толығымен пайдалану;

– электрондық байланысқа, он-лайн форумдарға, виртуалдық оқыту орталарына қатысу арқылы, басқа оқушылармен және мұғалімдермен әртүрлі байланыс арнасы бойынша ынтымақтастықта болып қарым-қатынас жасау және ақпарат алмасу;

– интерактивті тақтаны белсенді оқытуға техникалық қолдау көрсету мақсатында қолдану;

– аяқталған жұмыстың мектеп шеңберіндегі және одан тыс мультимедиялық презентациясы.

5.27.2 География кабинеттерінде интерактивті электронды карталар (ондай карталарды аймақты неғұрлым толық қарастыру үшін үлкейтуге, қажетті белгілеулерді және суреттерді қосуға болады) қолданылады.

5.27.3 Интерактивті карталарда қосымша иллюстративтік және мәтіндік материалдар бар.

5.28 Заманауи талаптарға сай *дене шынықтыру* сабақтарында білім беру үдерісін ұйымдастыру:

– дене шынықтыру пәнінің теориялық және практикалық сабақтарында

АКТ-ны (бейнематериалдарды, презентацияларды, блок-сызбаларды, кестелерді, өсу динамикасының графиктерін) қолдануды;

– оқушыларға өздерінің қимыл-қозғалыс әрекеттерінің көрсеткіштерін бағалау мен жақсартуға көмек көрсету үшін оқушылардың өзін-өзі бағалауға, талдауға арналған фото- және бейнематериалдарды пайдалануды;

– АКТ-ны (соның ішінде, Интернет) қарым-қатынас құралы ретінде, бірлескен жұмыс жүргізуде, контент құруда, пән бойынша ақпаратқа қолжетімділікті іздестіруде қолдануды көздейді.

5.29 «Бейнелеу өнері» пәні бойынша білім беру үдерісін ұйымдастыруда төмендегі іс-әрекеттер қажет:

– көркем туындыларды жасауда компьютерлік-сандық технологияларды қолдану;

– Интернеттен және дерекқордан ақпарат іздеу;

– сандық және Интернеттен алынған дәйектерді маңыздылығына қарай өңдеу тандау, табу, маңыздығына қарай бағалау;

– белгілі бір мақсатқа және аудитория үшін түрлі дереккөздерден жинақталған материалдар қоры кіретін слайд көрсетілімдерді (презентацияларды) жасау дағдыларын дамыту;

– модельдер мен модельдеуді пайдалану, сонымен қатар мультимедиялық көрсетілім жасау үшін мәтін мен дыбысты, қозғалмайтын және қозғалмалы кескіндемені біріктіру;

– онлайн форумдар мен виртуальды ортада оқытуға қатысу, электронды байланысты пайдалану арқылы мұғалімдер және басқа оқушылармен жұмысқа арналған байланыс арнасы бойынша ақпарат алмасу және хабарлама жіберу.

1 Общие положения

1.1 Настоящая инструкция разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего образования), утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 23 августа 2012 года № 1080 (далее – ГОСО), Санитарными правилами «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам образования» (далее – Санитарные правила, СанПиН), утвержденными приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 29 декабря 2014 года № 179, Правилами организации учебного процесса по дистанционным образовательным технологиям, утвержденными приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 20 марта 2015 года № 137, «Нормами оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, начального, основного среднего, общего среднего, технического и профессионального образования», утвержденными приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 7 марта 2012 года № 97 (с изменениями и дополнениями от 09. 07. 2013 г.).

1.2 Настоящая Инструкция устанавливает требования к организации образовательного процесса в учебных кабинетах и нормативному обеспечению соблюдения безопасности и здоровья учащихся.

1.3 Учебные кабинеты общеобразовательных организаций являются центром обеспечения комфортных условий для повышения качества обучения и организации учебно-воспитательного процесса.

1.4 Учебные кабинеты общеобразовательной школы оснащаются согласно Санитарным правилам:

- проектирование, расположение и использование учебных кабинетов осуществляется в соответствии с 3-м пунктом СанПиН;
- мебель, которой оснащаются учебные кабинеты, должна соответствовать росту учащихся (4-й пункт СанПиН);
- оборудование учебных кабинетов – обеспечение водой, теплом, освещением, вентиляцией – осуществляется согласно санитарно-эпидемиологическим требованиям к микроклимату (5-й пункт СанПиН).

1.5 В учебных кабинетах предусматривается место для отдыха или деятельности по интересам во время перемены либо во внеурочное время.

1.6 Учебный кабинет общеобразовательной школы должен быть оснащен эффективными средствами обучения для формирования основ логического, конструктивного и критического мышления, обеспечивающих успешное достижение результатов в обучении, использование полученных знаний в учебной и практической деятельности.

1.7 Учебные кабинеты общеобразовательной школы должны создавать благоприятные условия для физиологического, физического, психического развития, организации учебно-познавательной, исследовательской деятельности, развития навыков проектирования, творческих способностей, повышения эффективности учебного процесса.

1.8 Согласно Постановлению Правительства Республики Казахстан от 17 мая 2013 года № 499, если в классах осуществляется совместное обучение детей с ограниченными возможностями (в одном классе должно быть не более двух детей с ограниченными возможностями) и здоровых детей, то здание оснащается специальным оборудованием и мебелью.

1.9 Для беспрепятственного доступного обучения детей с ограниченными возможностями здоровья необходимо предусмотреть пандусы, поручни, лифты и подъемники, специальную мебель, оборудованные места в гардеробных, раздевалки для детей-инвалидов, специальные санузлы и широкие подъезды.

1.10 Учебные кабинеты школы должны состоять из 4-х зон:

1-я зона – информационная (в передней части кабинета висит доска, экран, плакаты, объявления, которые должны всегда быть перед глазами учащихся);

2-я зона – рабочая зона (основная часть кабинета состоит из рабочих зон учителя и учащихся, в ней располагаются рабочий стол и стул учителя, ученические столы с посадочными местами учащихся);

3-я зона – экспозиционная часть (задняя часть кабинета состоит из нескольких секционных шкафов для хранения дидактических материалов, наглядных пособий и учебно-методических средств, необходимых в учебном процессе, а также для размещения творческих работ учащихся);

4-я зона – рекреационная часть кабинета (место, где учащиеся во время перемены или во внеурочное время отдыхают и занимаются по интересам, здесь размещаются мягкая мебель и игровые столы).

1.11 В настоящей Инструкции использованы следующие термины:

1) учебный кабинет – это учебное помещение школы, оснащенное наглядными пособиями, учебным оборудованием, мебелью и техническими средствами обучения, в котором проводится учебная, факультативная и внеклассная работа с учащимися в полном соответствии с действующими государственными образовательными стандартами, учебными планами и программами, а также методическая работа по предмету с целью повышения эффективности и результативности образовательного процесса;

2) паспорт кабинета – документ, регламентирующий соответствие кабинета требованиям стандартов образования и определяющий основные направления по организации учебно-методического обеспечения образовательного процесса;

3) портфолио кабинета:

– электронное портфолио – набор документов, хранящийся на компьютере или каких-либо электронных носителях;

– бумажное портфолио – папка с документами, содержащая основные моменты и параметры, отражающие деятельность учителя и учащихся;

4) рабочий план кабинета – упорядоченный перечень работ, обеспечивающий организацию образовательного процесса кабинета;

5) бланк оценивания кабинета – документ, определяющий возможность организации образовательного процесса в учебном кабинете;

6) рабочее место учащегося – это место, где размещается рабочий стол и

стул для ученика;

7) рабочее место учителя – это место, где размещается рабочий стол, классная доска и иные условия для организации учебного процесса в кабинете;

8) дополнительное пространство – место размещения необходимых для организации образовательного процесса учебно-наглядных, демонстрационных пособий (графопроектор, телевизор, видеоманитофон, аудиоманитофон, компьютер и т.д.);

9) географическая площадка – лаборатория, размещенная под открытым небом, позволяющая проводить практические, исследовательско-проектные работы;

10) смарт-класс – универсальный интерактивный кабинет, позволяющий максимально использовать потенциал информационных технологий в учебно-воспитательном процессе (охватывает такие процессы, как подготовка учебного материала, проведение уроков, интерактивное тестирование, опрос и дискуссии, мониторинг знаний учащихся, организация межшкольных *on-line* занятий);

11) цифровая лаборатория – устройство, обеспечивающее автоматизированный сбор и обработку данных, позволяющее отображать ход эксперимента в виде чертежей, инструкций, графиков, таблиц;

12) автоматизированные учебно-лабораторные стенды – стенды, укомплектованные лабораторным столом, методическим и программным обеспечением, возможностями подключения к компьютеру, ноутбуку или интерактивному оборудованию (проекторам, интерактивным доскам);

13) мультимедийный кабинет – помещение, имеющее локальную сеть с помощью интерактивной доски, специализированного программного обеспечения, компьютера и фото, видео, графики, анимации и звука, позволяющих представлять объекты, процессы и явления;

14) ТВ-технологии – система, основанная на использовании эфирных, кабельных и космических сетей телевидения для обеспечения учащихся учебно-методическими материалами, организации взаимодействия между собой, а также с информационными образовательными ресурсами;

15) сетевая технология – технология, включающая обеспечение учебно-методическими материалами, формы интерактивного взаимодействия обучающихся с преподавателем и друг с другом, а также администрирование учебного процесса на основе использования сети Интернет;

16) кейсовая технология – технология, основанная на комплектовании наборов (кейсов) учебно-методических материалов на бумажных, электронных и прочих носителях и рассылке их обучающимся для самостоятельного изучения;

17) Интернет-ресурс организации образования, реализующей дистанционные образовательные технологии (ДОТ), – Интернет-ресурс, содержащий административно-академическую информацию для участников образовательного процесса;

18) информационно-образовательный портал – системно-организованная

взаимосвязанная совокупность информационных ресурсов и сервисов Интернета, содержащая административно-академическую, учебно-методическую информацию и позволяющая организовать образовательный процесс по ДОТ;

19) контент – информационное наполнение учебных материалов (тексты, графика, мультимедиа и иное информационно значимое наполнение);

20) мультимедиа – комплекс аппаратных и программных средств, позволяющих пользователю работать в диалоговом режиме с разнородными данными (графикой, текстом, звуком, видео);

21) информационная технология дистанционного обучения – технология создания, передачи и хранения учебных материалов на электронных носителях, инфо-телекоммуникационные технологии организации и сопровождения учебного процесса;

22) информационно-образовательные ресурсы – формализованные идеи и знания образовательного характера, различные данные, методы и средства их накопления, хранения и обмена между источниками и потребителями информации;

23) тестирующий комплекс – программное средство, предназначенное для определения степени освоения обучающимися учебного материала на всех уровнях образовательного процесса;

24) электронный учебно-методический комплекс (ЭУМК) – программный мультимедиа продукт учебного назначения, обеспечивающий непрерывность и полноту дидактического цикла процесса обучения и содержащий организационные и систематизированные теоретические и практические материалы.

2 Требования к оборудованию учебного кабинета с учетом специфики предмета

2.1 Обновление и укрепление материально-технической базы организаций начального, основного среднего, общего среднего образования осуществляется на основе учебных программ для средней школы, утвержденных приказом МОН РК № 115 от 3 апреля 2013 года.

2.2 Размещение государственных символов в учебных кабинетах оформляется в соответствии с постановлением Правительства РК № 873 от 2 октября 2007 года (с изменениями и дополнениями на 30. 11. 2012).

2.3 В общеобразовательной школе обязательно должны быть кабинеты начальных классов, предшкольной подготовки или миницентр предшкольного воспитания, кабинет казахского языка и литературы, русского языка и литературы, иностранного языка, истории государства и основ права, математики, информатики, биологии, физики, химии, географии, музыки, черчения и изобразительного искусства, технологии, начальной военной подготовки и спортзал.

2.4 В учебном кабинете должны быть: рабочая зона, рабочая зона учителя, дополнительное пространство для размещения учебно-наглядных пособий и технических средств обучения, зона для отдельных занятий и возможных активных функций учащихся и игровые зоны в кабинетах начальных классов и предшкольной подготовки, при кабинетах химии, физики, биологии и компьютерных классах обязательно должны быть лаборатории.

2.5 Оборудование каждого учебного кабинета должно состоять из общего оборудования (мебель, технические средства обучения и др.) и специальных средств обучения (модели, приборы, таблицы и др.).

2.5.1 Функции, обеспечивающие комплект общего оборудования при организации образовательного процесса в учебном кабинете:

- организация рабочих мест учителя и учащихся;
- рациональное размещение и хранение средств обучения;
- эффективность технических средств;
- систематизация имеющегося учебного фонда.

2.5.2 Мебель для оборудования рабочих мест учащихся должна обеспечивать комфортные условия для выполнения письменных работ, для работы с книгой, рабочей тетрадью, информационно-справочными материалами.

2.5.3 Мебель должна быть легкой, подвижной и мобильной для изменения её планировки в зависимости от организационных форм работы (парной, групповой, коллективной).

2.5.4 Для оборудования рабочих мест учащихся необходимы столы и стулья разных ростовых групп.

2.5.5 Рабочее место учителя должно способствовать оперативной деятельности учителя на уроке.

2.5.6 Мебель для организации рабочего места учителя состоит из

стола и стула.

2.5.7 Стол для учителя должен иметь поверхность достаточной площади для размещения нескольких книг, справочников, комплектов тетрадей, комплектов учебно-дидактического раздаточного материала, используемых на уроках.

2.5.8 Учителю необходим демонстрационный и рабочий стол со встроенной рабочей тумбой (на столе устанавливается компьютер для интерактивной доски и принтер).

2.5.9 При оснащении кабинета аудиоактивным лингафонным устройством учительский стол в соответствии с нормами СанПиН РК оборудуется пультом управления.

2.5.10 Рабочим местом учителя в лаборатории должен быть стол с отделениями для хранения писчебумажных принадлежностей, на котором должен быть установлен пульт управления лингафонным устройством, блок дистанционного управления проекционной аппаратурой, освещением, зашториванием помещения, телефонно-микрофонной аппаратурой.

2.5.11 Настенные таблицы, схемы, карты, классная доска, интерактивная доска должны способствовать работе учителя.

2.5.12 Классная доска должна быть складная, трехэлементная с пятью рабочими поверхностями (три зеленого цвета для мела, два белого цвета для маркера), имеющая магнитную поверхность для демонстрации таблиц, схем, учебно-наглядных пособий.

2.5.13 Классная доска должна размещаться по центру передней стены помещения.

2.5.14 Доска должна быть оснащена приспособлениями для подвешивания и демонстрации таблиц.

2.5.15 Доски по размеру и конфигурации могут быть передвижными, створчатыми, регулируемые по высоте.

2.5.16 Классная доска должна быть темного, темно-коричневого или зеленого цвета, иметь место для сбора крошек мела и тряпки для вытирания доски.

2.5.17 Доска состоит из основного щита и двух откидных. Размер основного щита – 1500 x 1000 мм, откидных щитов – 750 x 1000 мм. Эти доски должны иметь магнитную поверхность.

2.5.18 Рядом размещается интерактивная доска (устройство, необходимое для демонстрации таблиц, схем и карт), которую можно разместить специальными держателями на боковую стену).

2.5.19 Учебные кабинеты могут быть оборудованы проектором, видеомagnитофоном, телевизором (допускается крепление телевизора с помощью кронштейна на передней стене для улучшения видимости).

2.5.20 Каждый кабинет должен иметь оборудование для предметной учебно-методической библиотеки (полки, стеллажи или специальный шкаф).

2.5.21 Проходы и расстояния между оборудованием в основных учебных помещениях должны соответствовать следующим показателям:

- 1) между передними столами и демонстрационным столом – не менее 60 см;
- 2) от передней стены с классной доской до передних столов всех рядов при трехрядной расстановке – не менее 250 см;
- 3) между группами столов – не менее 140 см;
- 4) между столами в ряду – не менее 60 см;
- 5) наибольшая удаленность последнего места учащегося от классной доски в учебном помещении – 860 см;
- 6) высота нижнего края классной доски над полом (в рабочем положении) для начальных классов – 80 см, для 5-11 (12) классов – 90 см;
- 7) в специальных организациях образования учебную мебель и оборудование устанавливают согласно специфике образовательного процесса.

2.5.22 При оформлении кабинетов необходимо предусмотреть размещение предметно-тематических стендов, отражающих новейшие научные данные, открытия и исследования.

2.5.23 Для заголовков лучше использовать теплые цвета – красный, оранжевый, желтый, голубой.

2.5.24 Тексты должны быть написаны четко, разборчиво, одним цветом – синим или коричневым.

2.5.25 Специфика учебного предмета накладывает отпечаток на особенности всей мебели и оборудования кабинета, конструкции учительского, демонстрационного и ученического столов, устройство окон и форточек, нормы освещения кабинетов, которые должны соответствовать требованиям Санитарных правил.

2.5.26 Всё имущество и электрическое оборудование учебных кабинетов должно соответствовать требованиям пожарной безопасности.

2.5.27 В учебных кабинетах должна быть предусмотрена инвентарная книга с перечислением в ней имеющегося оборудования, мебели, приспособлений и указанием их учетного номера.

2.5.28 Для обеспечения удобного рабочего места каждому учащемуся кабинет должен оснащаться столами и стульями.

2.5.29 Рабочие места учащихся должны включать в себя консольные одноместные или двухместные столы с площадью 700х500 и 1200х500 см соответственно, стулья разных ростовых групп (№ 4, 5, 6) и иметь цветовую маркировку.

Группа мебели	Группа роста (в мм)	Высота переднего края сиденья стула (в мм)	Высота стола (в мм)	Цвет маркировки
4	1450-1600	380	640	Красный
5	1600-1750	420	700	Зеленый
6	От 1750	460	760	Голубой

2.5.30 Для рациональной организации рабочего места учащихся должны быть соблюдены следующие условия:

- соответствие стола и стула антропометрическим данным для сохранения удобной рабочей позы учащегося;

- необходимый уровень освещенности на рабочей поверхности стола (300 лк);

- достаточная рабочая поверхность для письма, чтения и телефонно-микрофонной аппаратуры.

2.5.31 В однокомплектной и двухкомплектной школах, когда в одном кабинете занимаются учащиеся 5-11 классов, должно быть преобладание средних групп мебели – № 4, 5.

2.5.32 Нумерация рабочих столов учащихся должна соответствовать нумерации на пульте учителя, это облегчит контроль за работой учащихся.

2.5.33 Шкафы для размещения и хранения учебного оборудования должны быть секционными. Количество секций определяется площадью помещения.

2.5.34 Для подключения проекционной аппаратуры и других технических средств обучения в лаборатории должно предусматриваться не менее 3-х штепсельных розеток: одна – у классной доски, другая – на противоположной от доски стене лаборатории, третья – на стене, противоположной окнам.

2.5.35 Оптимальная зона просмотра телепередач и видеофильмов должна быть расположена на расстоянии не менее 2,7 м от экрана телевизора. Высота расположения телевизора от пола – 1,2-1,3 м.

2.5.36 Графопроектор (если имеется) должен располагаться на специальном столе с углублением в подставке и находиться на расстоянии не менее 1,8 м от доски напротив экрана, на который проецируется учебный материал.

В зависимости от специфики учебного предмета к кабинетам по отдельным учебным предметам предъявляются особые требования.

2.6 *Учебный кабинет начальных классов* – это учебное помещение школы, оснащенное мебелью и техническими средствами обучения, учебным оборудованием, наглядными пособиями, обеспечивающее благоприятные условия для физиологического развития, организации учебно-познавательной, исследовательской деятельности учащихся.

2.6.1 В информационную зону кабинета начального класса входят интерактивная доска, экран, компьютер.

2.6.2 Для размещения различных объявлений, наглядных пособий предлагается использовать доски, изготовленные из природных либо искусственных пористых материалов (удобных для прикалывания острыми предметами).

2.6.3 На передней стене на кронштейнах размещается экран (в случае отсутствия в классе интерактивной доски) для просмотра видеофильмов либо сюжетных зарисовок.

2.6.4 Вывешивается универсальная интерактивная система – интерактивная доска для демонстрации информации и компьютер для управления ею. Комплекс работает в двух режимах: с помощью мыши и в

режиме аннотации. В первом случае доска управляется с помощью мыши и доводит действия пользователя в операционную систему, во втором случае маркер применяется непосредственно в качестве ручки, т.е. используется для рисования либо письма. В таком случае можно рисовать на поверхности экрана без использования графического редактора.

2.6.5 Желательно наличие передвижной (на колесиках) интерактивной доски.

2.6.6 Для учителя устанавливается стол, удобный для работы и размещения необходимых в учебном процессе средств и дополнительных дидактических материалов, с отделом для установки компьютера, выдвижными ящиками для книг и бумаг, а также стул/кресло.

2.6.7 Учитель должен быть обеспечен персональным компьютером для создания благоприятных условий для организации учебно-познавательной, исследовательской, проектной деятельности учащихся, развития их творческого мышления, повышения эффективности учебного процесса и рационального использования учебного времени.

2.6.8 Учащимся устанавливаются одно- или двухместные столы.

2.6.9 Основные размеры и обозначения столов и стульев указаны в приложении 5 к Санитарным правилам (таблица 1).

Таблица 1 – Размеры и обозначения столов и стульев для учащихся

№	Номер мебели	Ростовые группы учащихся (в миллиметрах)	Высота над полом края стола со стороны учащегося	Цвет обозначения	Высота над полом переднего края стула
1	2	3	4	5	6
1	1	1000 – 1150	460	Оранжевый	260
2	2	1150 – 1300	520	Серый	300
3	3	1300 – 1450	580	Желтый	340
4	4	1450 – 1600	640	Красный	380
5	5	1600 – 1750	700	Зеленый	420
6	6	выше 1750	760	Голубой	460

2.6.10 Мебель и оборудование кабинетов начальной школы должны учитывать особенности педагогического процесса и лечебно-восстановительные мероприятия.

2.6.11 Каждый ученик обеспечивается рабочим местом за столом или столом в соответствии с ростом и состоянием здоровья. Столы учащихся со слабым зрением или слухом (независимо от их номера) располагаются в первом ряду. Столы учащихся со слабым зрением располагаются в первом ряду со стороны окна. Детей, подверженных частым респираторным, простудным заболеваниям, ангине рассаживают подальше от внешних стен.

2.6.12 Столы и столы для детей со слабым слухом располагаются полукругом вокруг стола учителя, стационарно закрепляются для установки

слуховых аппаратов.

2.6.13 При размещении мебели для учащихся выполняются следующие требования Санитарных правил:

1) столы устанавливают к светонесущей стене с левосторонним освещением;

2) от передней стены с классной доской до передних столов всех рядов при трехрядной расстановке – не менее 250 см;

3) предусматривается расстояние между рядами столов не менее 0,5 м;

4) удаленность столов первого ряда от светонесущей стены – 1 м;

5) высота нижнего края классной доски над полом – 0,7 - 0,8 м.

2.6.14 Допускается иной порядок расположения мебели (например, полукруг, объединение 2-6 мест) в зависимости от различных методов и способов организации учебной деятельности (групповая, парная и др.).

2.6.15 В учебном кабинете начальной школы предусматривается место (уголок чтения, уголок письма) для отдыха либо работы по интересам во время перемены или во внеурочное время.

2.6.16 Мебель для уголка письма и уголка чтения: диван, коврики, стулья, столики.

2.6.17 В учебном кабинете начальной школы размещаются шкафы для одежды учащихся с полками для головных уборов и крючками с индивидуальной пометкой для верхней одежды.

2.6.18 Должно быть предусмотрено место для стендов и выставки работ учащихся.

2.6.19 Согласно санитарно-гигиеническим требованиям в учебном кабинете начального класса устанавливается раковина с горячей и холодной водой, при отсутствии централизованного водоснабжения размещаются умывальники с ручным наливом воды.

2.6.20 В процессе преподавания предмета «Изобразительное искусство», «Трудовое обучение» в начальных классах очень важно соблюдать правила труда и безопасности техники.

2.7 *Лингафонный кабинет* используется при изучении иностранного, казахского, русского языков для развития разговорной речи.

2.7.1 Функции лингафонного кабинета при организации образовательного процесса в учебном кабинете:

- информационная;
- обучающая и тренерская;
- контрольно-корректирующая;
- коммуникативная;
- управление учебным процессом.

2.7.2 При оснащении кабинета лингафонным устройством ученические столы должны быть закреплены и оборудованы телефонно-микрофонными гарнитурами, регуляторами громкости и кнопками вызова учителя. Телефонно-микрофонные гарнитуры могут располагаться на специальных стойках или в специальных углублениях на столах учащихся.

2.8 *Кабинет иностранного языка* представляет собой языковую лабораторию, которая позволяет организовать одновременно устную и письменную языковую практику учащихся, создаёт наиболее благоприятные условия для формирования необходимых навыков и умений у каждого учащегося.

2.8.1 Оснащение учебного помещения мебелью:

- стол учителя с пультом управления, подставка под магнитофон и проигрыватель; лингафонные рецептивные установки;
- ученические столы и стулья в соответствии с возрастными особенностями (группа мебели № 4, 5, 6).

2.8.2 Для удовлетворения потребности учащихся видеть друг друга, видеть жесты, движения при диалоге или полилоге кабинет должен быть обеспечен одноместными, двухместными или двумя полукруглыми передвигаемыми столами, при этом стол учителя должен находиться посередине.

2.8.3 Расстояние между столами учащихся должно быть не менее 0,6 м.

2.8.4 Расстояние между учительским столом и классной доской должно быть не менее 1,0 м. Расстояние между рядами столов и крайними стенами – 0,5-0,7 м, расстояние от переднего стола до стены должно быть 2,6-2,7 м.

2.8.5 На передней стене класса должны быть размещены интерактивная доска и висячий экран. Доска может быть висячей или передвижной, с магнитной поверхностью.

2.8.6 В кабинете иностранного языка, оснащённом лингафонной установкой, на столе учащихся должен быть гарнитур «телефон-микрофон, сигнальная кнопка наблюдения, вызова учителя».

2.8.7 Продолжительность звукозаписей для учащихся начальных классов ориентировочно составляет 10-15 минут, для учащихся старших классов – 20-25 минут. Уровень звуковых аудио сигналов – 40-50 дБ. Несоблюдение этих требований приводит к быстрой усталости и понижению качества знания.

2.9 *Кабинет информатики* – подразделение организации образования, где проводятся уроки по информатике, факультативные занятия, осуществляется подготовка учащихся к жизни в условиях мирового информационного общества, повышение уровня образования.

2.9.1 Организация образовательного процесса в кабинете информатики определяется следующими функциями:

- формирование знаний, умений и навыков в области алгоритмизации, программирования, информационно-коммуникационных технологий, информационных моделей;
- развитие алгоритмического, операционного, творческого и критического мышления, развитие логических, интеллектуальных и творческих способностей средствами информационно-коммуникационных технологий;
- воспитание информационной культуры, ответственности в использовании информационно-коммуникационных технологий и соблюдении норм поведения.

2.9.2 В кабинете информатики в соответствии с СанПиН должно быть

естественное и искусственное освещение.

2.9.3 Перечень необходимого информационного и программного обеспечения кабинета информатики:

- персональные компьютеры для учителя и учащихся, оснащенные гарнитурами (микрофоны с наушниками);
- интерактивная система, включающая интерактивную доску, работающую по сенсорному и электромагнитному принципу, односетевой мультимедиа-проектор, интегрированную аудио-систему;
- принтеры, сканеры;
- сетевой концентратор для присоединения к местной сети компьютеров;
- щит-распределитель с центральным блоком питания;
- интерактивный комплекс, предоставляющий возможность проводить интерактивные презентации, лекции, уроки и с помощью стилуса, пальца писать и рисовать прямо на панели.

2.9.4 Каждому учащемуся должна быть предоставлена возможность работать на персональном компьютере или мобильном устройстве.

2.9.5 Расстановка рабочих мест может быть трех вариантов: периметральная, рядами (1-3-х рядная), центральная. При периметральной расстановке кабинет оборудуется дополнительно ученическими столами со стульями.

2.9.6 Должны соблюдаться правила техники безопасности (журнал о проведении инструктажа по технике безопасности), пожарной безопасности, санитарно-гигиенических нормы в учебном кабинете (средства пожаротушения, аптечка), охранные мероприятия (местная сигнализация, решетки на окнах, железные двери).

2.9.7 Окна кабинета должны быть обращены на север, северо-восток и оборудованы регулируемыми солнцезащитными устройствами типа жалюзи, тканевыми шторами светлых тонов, сочетающихся с цветом стен и мебели.

2.9.8 Оптимальные и допустимые параметры температуры и относительной влажности воздуха для кабинета информатики:

Температура воздуха, °С	Относительная влажность воздуха, в %	
	Оптимальные значения	Возможные значения
18	65	39
19	62	37
20	58	35
21	55	33
22	52	31

2.10 *Кабинет географии* должен состоять из двух смежных помещений (учебный кабинет и лаборатория).

2.10.1 Площадь поверхности стола рабочего места должна быть не менее 1300х650 мм для размещения атласов, рабочих тетрадей, учебников, карт, необходимых в повседневном уроке при выполнении практических и самостоятельных работ.

2.10.2 В лаборатории должны быть шкафы для хранения карт, предусмотренных содержанием учебных программ, и специальных устройств, удобных для применения.

2.10.3 Географические площадки школ необходимо обеспечить следующими комплексами приборов и оборудования: математический комплекс (столб-высотомер, мерная дорожка, измеритель горизонтальных расстояний, квадратный метр, кубический метр, эклиметр, квадрант, угломеры, дальномеры и школьная доска с координатной сеткой); топографический комплекс (искусственный холм, водоем с горизонталями, индивидуальные комплекты для топографической съемки местности со складными треножниками и стационарный компас); астрофизико-географический комплекс (румбическое азимутальное кольцо, астролябия, экваториальные солнечные часы, гномон, указатель Полярной Звезды, секстант, линия местного меридиана и параллели, складывающийся павильон для установки стационарного телескопа и фотокамеры, солнечные батареи, термоконденсаторы); метеорологический комплекс (флюгер, метеорологическая будка с барометром, гигрометрами и термометрами, осадкомер, снегомерная рейка, нефоскоп).

2.10.4 Площадь географической площадки должна быть не менее 11 x 11 м.

2.11 *Кабинет биологии* создает условия для наблюдения, опытов, демонстрации живых объектов природы (растений и животных).

2.11.1 В кабинете биологии требуется оснащение учебных мест учителя и учащихся мебелью, водопроводом, электрооборудованием, необходимыми средствами и приборами. Их хранение, режим температуры должны соответствовать санитарно-гигиеническим требованиям.

2.11.2 Учебные средства и приборы для лабораторных работ должны храниться в секционных шкафах, размещенных в лаборатории.

2.11.3 В кабинете биологии наряду с разнообразным оборудованием для демонстрации аудиовизуальных средств обучения должны быть созданы условия для наблюдения, опытов, демонстрации живых объектов природы.

2.12 *Кабинет физики* – это учебное помещение школы, развивающее навыки выполнения физических экспериментов и исследований, оснащенные наглядными пособиями, учебным оборудованием, мебелью и техническими средствами обучения, в которых проводится учебная, факультативная и внеклассная работа с учащимися и методическая работа по предмету.

2.12.1 Кабинет физики необходимо оборудовать специальными демонстрационными столами (с пультом управления проекционным аппаратом, подведенной водой, электричеством, системой канализации).

2.12.2 Для обеспечения лучшей видимости учебно-наглядных пособий демонстрационный стол рекомендуется устанавливать на подиум.

2.12.3 В кабинете физики должна быть предусмотрена подводка электроэнергии к демонстрационному и учебно-лабораторным столам.

2.12.4 Производится маркировка всех выключателей и розеток в кабинете.

2.12.5 В ученических зонах должны быть установлены двухместные

ученические лабораторные столы (с устройствами и без устройств) с подводом воды и электроэнергии.

2.12.6 В кабинете должны быть медицинская аптечка, противопожарный инвентарь; электрические приборы и оборудование должны быть защищены от повреждений.

2.13 *Кабинет химии.*

2.13.1 В начале каждого учебного года следует проводить инструктажи обучающихся в соответствии с требованиями техники безопасности для кабинетов (лабораторий) химии.

2.13.2 Лаборатория должна иметь мебель для организации рабочего места учителя, организации рабочих мест обучающихся, для рационального размещения и хранения средств обучения, для организации использования аппаратуры.

2.13.3 Лаборантские помещения должны иметь мебель для организации работы лаборанта (подготовки демонстрационного и ученического эксперимента), для хранения средств обучения (главным образом, химических реактивов), для хранения аппаратуры.

2.13.4 Мебель для организации рабочего места учителя: стол демонстрационный химический, состоящий из двух сблокированных секций – демонстрационной и препараторской, препараторская часть – с бортиком, стол для учителя ($L=800$ мм), стул для учителя.

2.13.5 Мебель для подготовки химического эксперимента размещается в лаборантском помещении: стол препараторский с полкой для реактивов, шкаф вытяжной лабораторный (пристенный).

2.13.6 В кабинете должен быть оформлен уголок безопасности и охраны труда, где располагаются инструкции, плакаты по безопасным приемам работы.

2.13.7 В кабинете химии из внеурочных мероприятий разрешается проводить только занятия химического кружка и факультатива по химии. Запрещается использовать кабинеты химии в качестве классных комнат для занятий по другим предметам и групп продленного дня.

2.13.8 Лаборантская располагается смежно с кабинетом (лабораторией) химии со стороны классной доски и имеет два выхода – один в кабинет, другой – в коридор, на лестницу, в рекреационное или иное смежное помещение.

2.13.9 В кабинете (лаборатории) химии и лаборантской должны быть установлены раковины с подводкой холодной и горячей воды.

2.13.10 Кабинет (лаборатория) химии и лаборантская обеспечиваются освещением, вентиляцией, водопроводом, канализацией, системой электроснабжения, первичными средствами пожаротушения и средствами индивидуальной защиты.

2.13.11 Лабораторные столы и стулья для учащихся в кабинете (лаборатории) химии должны соответствовать требованиям СанПин.

2.13.12 Для проведения работ, сопровождающихся выделением вредно действующих паров и газов, лаборантское помещение должно быть оборудовано вытяжным шкафом. Вытяжной шкаф должен иметь верхний и

нижний отсосы. Включение отсосов должно регулироваться в зависимости от плотности выделяющихся газов и паров.

2.13.13 Освещение кабинета химии должно соответствовать требованиям СанПин.

2.13.14 Для обеспечения надлежащей естественной освещенности нельзя расставлять на подоконнике цветы; стекла окон должны очищаться от пыли и грязи не реже 2 раз в год. К этой работе в кабинетах (лабораториях) химии привлекать обучающихся запрещается.

2.13.15 Лаборатория и лаборантское помещение должно быть обеспечены отоплением и приточно-вытяжной вентиляцией с таким расчетом, чтобы температура в помещениях поддерживалась в пределах 18-21 градуса по Цельсию; влажность воздуха должна быть в пределах 40-60 %.

2.13.16 Естественная вентиляция должна осуществляться с помощью фрамуг или форточек, имеющих площадь не менее 1/50 площади пола и обеспечивающих трехкратный обмен воздуха. Фрамуги и форточки должны быть снабжены удобными для закрывания и открывания приспособлениями.

2.13.17 Питание электроприборов кабинета (лаборатории) химии должно осуществляться от щита с разделительными трансформаторами, подсоединенного к электрическому вводу через защитно-отключающее устройство.

2.13.18 Все используемые демонстрационные и лабораторные электрические приборы должны отвечать требованиям Правил по электробезопасности и охране труда при проведении занятий в учебных кабинетах (классах). Все токоведущие части электрических приборов должны быть надежно защищены от случайного прикосновения к ним.

2.13.19 Водопроводная сеть должна иметь общий вентиль на вводе в кабинет, а также вентиль перед разводкой на ряды лабораторных столов учащихся, к демонстрационному столу и в лаборантскую.

2.13.20 Пожарная безопасность в кабинете (лаборатории) химии организуется в соответствии с Правилами по электробезопасности и охране труда при проведении занятий в учебных кабинетах.

2.13.21 Все реактивы в первичной таре должны храниться в лаборантской.

2.13.22 Не допускается совместное хранение реактивов, отличающихся по химической природе. Неорганические и органические реактивы хранят в разных секциях по классам соединений.

2.13.23 Концентрированные кислоты и концентрированный раствор аммиака (25%) хранят в нижних секциях вытяжных шкафов отдельно.

2.13.24 В сейф помещают ядовитые вещества (бром, йод кристаллический, калия ферро(II)гексацианид, калия ферро(III)гексацианид, углерод четыреххлористый, хлороформ, хлористый метилен, анилин) и другие вещества, на этикетке промышленной упаковки которых есть надпись «Яд».

Бром хранят в склянке с притертой пробкой, залитой гипсом и помещенной в металлическую банку с песком, или под притертой пробкой – колпаком.

2.13.25 Металлические натрий, калий, кальций хранят в банках с керосином, помещенных в металлические коробки. Литий хранят в вазелиновом масле. Удобны для хранения и одноразового использования щелочные металлы в специальных запаянных ампулах, изготовленных промышленностью.

2.13.26 Нитраты хранят все вместе на отдельной полке, обязательно раздельно с органическими реактивами, с которыми они могут образовывать взрывчатые смеси.

2.13.27 В канализацию запрещается выбрасывать реактивы, сливать их растворы, ЛВЖ и ГЖ. Их собирают для последующего обезвреживания.

2.13.28 Разлитый водный раствор кислоты или щелочи следует засыпать сухим песком или сухой измельченной глиной; место разлива обработать нейтрализующим раствором, а затем промыть водой.

2.13.29 Приборы кабинета химии, в частности, все электроприборы, следует размещать в кабинете в шкафах под замком. Запрещается хранить любое оборудование на шкафах и в непосредственной близости от реактивов и растворов.

2.13.30 Для нагревания жидкостей разрешается использовать только тонкостенные сосуды. Тонкостенную посуду следует укреплять в зажимах штативов осторожно, слегка поворачивая вокруг вертикальной оси или перемещая вверх-вниз.

2.13.31 Обучающимся, которым по состоянию здоровья медицинскими органами запрещено работать с реактивами и растворами, администрация школы обязана обеспечить работу по индивидуальной программе.

2.13.32 Опыты, при которых возможно загрязнение атмосферы учебных помещений токсичными веществами (хлором, сероводородом, фосфином, оксидом углерода (II), бромом, бензолом, дихлорэтаном, диэтиловым эфиром, формалином, уксусной кислотой, аммиаком), необходимо проводить в исправном вытяжном шкафу или в приборах – замкнутых системах с адсорбцией выделяющихся веществ.

2.13.33 Работа со щелочными металлами, кальцием, концентрированными кислотами и щелочами при подготовке и проведении опытов должна проводиться с применением спецодежды и средств индивидуальной защиты (халат, фартук, перчатки, очки).

2.14 *Кабинет музыки* должен способствовать организации различной музыкальной деятельности учащихся (школьный хор, вокал или инструментальный ансамбль).

2.14.1 При организации образовательного процесса кабинет музыки должен быть оборудован специальными инструментами.

2.14.2 Кабинет музыки должен быть многофункциональным, вместе с тем должен выполнять функцию концертного зала с мини-сценой, необходимой для прослушивания и исполнения песен учащимися.

2.14.3 В кабинете должны быть отдельные столы и стулья для учащихся, полки или шкафы для наглядных пособий, нот, учебников.

2.14.4 Кабинет музыки должен представлять собой трёхфункциональное пространство: для работы вокального хора должен иметь амфитеатр, для письменных и теоретических работ – столы, для музыкального движения – свободное место.

2.14.5 Кабинет музыки должен быть просторным и хорошо проветриваемым. При вокале и музыкальных движениях в связи с активностью дыхательных органов необходимо много воздуха.

2.15 *Кабинет изобразительного искусства* должен занимать светлое помещение с большим количеством окон.

2.15.1 Эффективное расположение окон кабинета изобразительного искусства в северной, северо-восточной, северо-западной частях здания дает возможность сохранить одно освещение, чтобы нарисовать предмет, глядя прямо на него.

2.16 *Кабинет технологии*: организация учебной деятельности осуществляется отдельно для девочек и мальчиков. Оборудование учебного кабинета технологии:

- для мальчиков: доска, проектор, образцы моделей из древесины и металла, плакат по ТБ, ручной и механической обработке древесины и металла, технологические карты, таблицы по изготовлению деталей, токарные станки для обработки древесины и металлов, ручные инструменты – столярные и слесарные, электрические лобзики, дрель, комбинированные столы – столярные и слесарные;

- для девочек: доска, проектор, швейные машинки, подшивочные машины (для потайного стежка), с дуговой иглой, оверлоки, плакаты и таблицы по технике безопасности, инструменты и приспособления для ручных работ, манекены мужской и женской фигуры на стандартные размеры 34-52, технологическое оборудование для ВТО, электрический утюг с терморегулятором и пароувлажнитель, гладильная доска, прессы, парогенератор, настилочные столы, наглядные материалы– образцы, кухонная и столовая посуда, разнообразная бытовая техника.

2.16.1 Оформление кабинета должно содержать:

- серию плакатов по правилам техники безопасности в учебной мастерской;

- демонстрационный материал – образцы готовых изделий, образцы деталей изделий и др.;

- дидактический материал – инструкционно-технологические карты по всем темам учебной программы;

- раздаточный материал – рисунки, чертежи по всем темам программы.

2.16.2 Кабинет предусматривает рабочее место учащегося индивидуального пользования (для мальчиков) – верстак или специальный стол с откидным или выдвижным сидением. Конструкция верстака (стола) должна обеспечивать его переналадку в соответствии с ростом учащихся или позволять применять подставки для ног.

2.16.3 Учебные верстаки для учащихся 5-9 классов общеобразовательных

школ подразделяются на столярные – для выполнения столярных и графических работ, слесарные – для производства слесарных, монтажно-сборочных, электротехнических и графических работ, комбинированные – для выполнения столярных, слесарных, монтажно-сборочных, электротехнических и графических работ.

2.16.4 Рабочее место укомплектовывается постоянно применяемыми инструментами и приспособлениями, которые размещаются в укладках различной конструкции.

2.16.5 Размер рабочего места учащегося, характер выполняемых работ, рабочая поза дает возможность определить площадь рабочей зоны учащегося.

2.16.6 Площадь рабочего места учащегося в слесарной мастерской складывается из размера столешницы (ширина – 500х20 мм, длина – 1000±20 мм) и размера прохода между верстаками (1000 см) и составляет 5,0 кв. м.

2.16.7 Площадь рабочего места учащегося в столярной мастерской также складывается из размера столешницы (ширина 450х20 мм, длина 1000±20 мм) и размера прохода между верстаками (650 см) и составляет 3,2 кв. м.

2.16.8 Исходя из того, что количество учащихся на уроках «Технология» составляет в среднем 15 человек, можно определить общую площадь рабочей зоны индивидуального пользования учащихся: в слесарной мастерской – 75 кв.м. (5,0 кв.м. х 15), в столярной мастерской – 48 кв.м. (3,2 кв. м. х 15).

2.16.9 В кабинете обслуживающего труда должны быть:

- магнитная трехстворчатая классная доска 1 шт.;
- чертежные инструменты – 1 комплект чертежных инструментов;
- кухонная посуда – 2 набора;
- чайный сервиз – 1 шт.;
- столовый сервиз – 1 шт.;
- электроплита четырехкомфорная – 1 шт.;
- машинка швейная – на каждого учащегося по 1 шт.;
- стол для раскроя швейных изделий – 1 шт.;
- стол кухонный – 1 шт. (на 2 чел.);
- мойка с холодной и горячей водой 1 шт.;
- кухонный инвентарь – 2 комплекта.

2.16.10 Школьные учебно-производственные мастерские (при наличии) должны быть оборудованы механической вытяжной вентиляцией (в школе отводится отдельное помещение для мастерских по обработке древесины и обработке металла, зачастую в школах мастерские – комбинированные).

2.16.11 Комбинированная мастерская оборудуется станками:

- горизонтально-фрезерные НГФ-110-Ш4 – 1 шт.;
- заточные учебные ЭТШ-1 – 1 шт.;
- настольные сверлильные 2М 112 – 2 шт.;
- настольные фуговально-пильные ФПШ-5м – 1 шт.;
- токарно-винторезные ТВ-5 или ТВ-6 – 3 шт.;
- токарные по дереву СТД-120М – 2 шт.;
- электроточила ЭТ-75 – 1 шт.

2.16.12 Станки и механизмы должны отвечать требованиям санитарных норм и иметь соответствующие защитные приспособления.

2.16.13 В мастерской устанавливаются верстаки для обработки металла – токарные, древесины – слесарные, в комбинированной мастерской – комбинированные верстаки. Перечень необходимых инструментов и приспособлений должен способствовать выполнению учебной программы по всем разделам предмета.

2.16.14 В учебных мастерских оборудование станков коллективного пользования должно соответствовать санитарно-гигиеническим требованиям и нормам.

2.16.15 Фрезерные и токарно-сверильные станки размещаются напротив окна или вдоль освещаемой стены.

2.16.16 В мастерских по обработке дерева токарные станки по дереву устанавливаются на специальных столах и оборудуются вентиляционной вытяжкой.

2.16.17 Механический (водяной) и электрические точилки размещаются ближе к столу учителя, отдельно от других станков, в то же время оборудуются вентиляционной вытяжкой.

2.16.18 Фуговальные и круговые станки размещаются в дополнительном помещении, работы на них выполняет только учитель технологии.

2.16.19 Ко всем названным станкам устанавливается местное освещение с напряжением в 36В. Светильники должны быть оборудованы отражателями из светонепропускающего материала с защитным углом не менее 30°.

2.17 Спортивный зал должен быть оснащен гимнастическим оборудованием и инвентарем для физкультурных залов средних общеобразовательных школ.

2.17.1 Важно иметь инвентарь для младших школьников (6-10 лет): мячи малые (типа теннисных), мячи средние, мячи большие (волейбольные, баскетбольные), флажки разноцветные, мешочки с песком, кубики, мишени для метаний в цель. Количество предметов – 40 штук.

2.17.2 Инвентарь для развития и укрепления физических качеств и для прохождения учебной программы: скакалки, обручи, гимнастические палки, флажки (по количеству учащихся), гантели стандартные и нестандартные весом от 0,5 кг и выше, набивные мячи весом от 1 кг и выше.

2.17.3 Мячи для спортивных игр: футбольные, волейбольные, баскетбольные, гандбольные (по количеству учащихся в классе), сетки волейбольные (1-2 шт.), площадки: баскетбольная, футбольная с воротами, стойками, сетками.

2.17.4 Мячи для метания: теннисные, хоккейные, специальные (вес 150 г., по количеству учащихся).

2.17.5 Лыжный инвентарь: лыжи, палки, крепления лыжные, ботинки лыжные (по количеству учащихся).

2.17.6 Для уроков гимнастики: маты гимнастические, скамейки – не менее 10 штук, брусья разновысокие, параллельные, перекладина, бревно, опорный

мостик, конь гимнастический.

2.17.7 Для уроков лёгкой атлетики: беговые дорожки от 30 м и больше, прыжковая яма, разметка для прыжков в длину с места, гранаты от 300 г – 500 г до 700 г (по 10 шт. каждого веса), стойки и планки для прыжков в высоту (1-2 шт.).

2.17.8 Подвижные игры: биты для игры «Русская лапта»; инвентарь для проведения казахских национальных игр (тоғыз кумалак, асыки, хлыст, платки и др.).

2.17.9 Художественная гимнастика и ритмика: музыкальный центр с набором дисков, мячи малые, обручи, скакалки, ленты (по количеству девочек).

2.17.10 Плавание: бассейн, душевые (по возможности).

2.17.11 Оборудование для спортивного зала (5-9 классы):

- гимнастическое бревно высокое;
- брусья разной высоты;
- брусья;
- канат для лазания;
- конь-козел гимнастический;
- маты поролоновые с гигиеническим покрытием;
- мостик гимнастический;
- стенка гимнастическая;
- комплект инвентаря и оборудования для лыжных гонок и конькобежной

подготовки;

- комплект инвентаря и оборудования для легкой атлетики;
- комплект инвентаря и оборудования для туризма;
- комплект инвентаря и оборудования для спортивных игр;
- аптечка для оказания первой помощи.

2.17.12 Оборудование для спортивного зала (10-11 классы):

- комплект инвентаря и оборудования для гимнастики;
- комплект инвентаря и оборудования для лыжных гонок и конькобежной

подготовки;

- комплект инвентаря и оборудования для легкой атлетики;
- комплект инвентаря и оборудования для спортивных игр;
- комплект инвентаря и оборудования для атлетической гимнастики;
- оборудование по внеклассной работе (тоғыз кумалак, шахматы, шашки).

2.17.13 Учитель физической культуры обязан постоянно следить за тем, чтобы места занятий находились в надлежащем санитарно-гигиеническом состоянии. Кроме того, учителю необходимо своевременно готовить места занятий на улице и в закрытом помещении, учитывая соответствующие требования.

2.18 *Кабинет начальной военной подготовки (НВП)* является материальной базой учебно-воспитательного процесса для проведения ряда практических и теоретических занятий по начальной военной подготовке, основам безопасности жизни, гражданской обороне, военно-патриотического воспитания, а также кружковых работ во внеурочное время.

2.18.1 Учебная материально-техническая база начальной военной подготовки в общеобразовательной школе состоит из кабинета начальной военной подготовки, комнаты для хранения учебного оружия и военно-технического имущества, городка начальной военной подготовки, стрелкового тира.

2.18.2 Место для практического изучения обязанностей дневального оборудуется у выхода из кабинета или в другом учебном месте вблизи кабинета и включает: стенд с документацией, тумбочку с макетами книг и журналов, макет телефонного аппарата. Средства пожаротушения (огнетушитель) располагаются вблизи дневального.

2.18.3 Стрелковый тир – специально оборудованное сооружение или участок местности. Он ограничен сзади линией огня, спереди – пулеулавливателем и валом, а с боков – валами или стендами, препятствующими вылету пуль за пределы тира.

2.18.4 Тиры могут быть открытыми, полузакрытыми, а также упрощенными – с использованием железобетонных (металлических) труб на 25,50 м и более. При этом необходимо обеспечить полную безопасность для окружающих и исключить возможность проникновения людей и животных в зону стрельбы.

2.18.5 Комната для хранения учебного оружия и военно-технического имущества должна обеспечивать надежную сохранность учебного вооружения. Обязательное оснащение комнаты для хранения учебного оружия и военно-технического имущества:

- стеллажи для хранения имущества;
- пирамида для хранения оружия;
- противопожарные средства;
- комплект военно-технического имущества для НВП.

2.18.6 Комнату рекомендуется подбирать в помещении, смежном с кабинетом начальной военной подготовки.

2.18.7 Окна, выходящие наружу, необходимо оборудовать металлическими решетками.

2.18.8 Городок начальной военной подготовки находится на школьной территории, представляет собой асфальтированную площадку с размещенным на ней учебным оборудованием и состоит из:

- места для занятий по строевой подготовке;
- оборудованного места для практического изучения обязанностей часового;
- оборудованного тактического поля и огневого городка;
- спортивного мини-городка.

2.18.9 При строительстве городка начальной военной подготовки необходимо предусмотреть возможность создания комбинаций различных учебных вариантов тактической и огневой обстановки путем перестановки элементов учебного оборудования.

2.18.10 Стрелковый тир в организации образования – специально

оборудованное сооружение для стрельбы по мишеням из малокалиберной винтовки. На занятиях в тире должны соблюдаться меры безопасности, необходимо проведение соответствующего инструктажа учащихся.

Наличие тира в организации образования не является обязательным.

3 Требования к учебно-методическому обеспечению учебного кабинета

3.1 В учебных кабинетах должны быть основные нормативные документы, обеспечивать выполнение государственного стандарта.

3.2 Учебно-методическая обеспеченность учебного кабинета – это наличие в учебном кабинете необходимого оборудования для реализации учебного процесса. Учебное оборудование – это источник формирования знаний, умений и навыков.

3.3 Учебно-методическую базу кабинета составляют: демонстрационный, дидактический, раздаточные материалы, литература по предмету (переводческие и толковые словари), учебные программы по уровням обучения.

3.4 Учебно-методическое обеспечение учебных кабинетов должно соответствовать следующим требованиям:

- функциональность (каждый элемент учебно-методической среды должен иметь функциональную направленность и применение в образовательном процессе);

- соответствие (учебно-методическая среда учебного кабинета должна соответствовать особенностям учебной программы, требованиям профиля, антропометрическим параметрам учащихся);

- коммуникативность (учебно-методическая среда учебного кабинета должна быть информационно достаточной и удобной, обеспечивать визуальные и звуковые связи, способствовать свободному движению и перемещению);

- интегрированность (организация информационно-предметной среды учебного кабинета должна проводиться с участием всех субъектов учебного процесса);

- особенности идей, важность педагогических подходов при организации учебно-методической среды кабинета.

3.5 Перечень дидактических, раздаточных материалов и литературы по предмету должен соответствовать Типовому перечню наглядных учебных пособий и учебного оборудования для общеобразовательных школ.

3.6 *Общие методические инструкции по оформлению школьного кабинета.*

3.6.1 Оформление учебного кабинета должно быть осуществлено в едином стиле с учетом эстетических принципов, оно должно содействовать гармоничному становлению личности.

3.6.2 В кабинете вдоль задней стены или по углам должны быть размещены комбинированные секционные шкафы для хранения учебного материала.

3.6.3 Боковая стена (противоположная окнам) используется для постоянной и временной экспозиции.

3.7 Принципы преемственности на разных этапах обучения и внутрипредметных связей реализуются за счёт включения в перечень объектов и средств обучения серий (линеек) УМК (учебник, рабочая тетрадь, аудиокассеты, книги для учителя, книги для чтения), которые охватывают весь курс обучения предмету в школе. Внутренняя структура этих УМК,

содержание, способы подачи материала и принципы организации учебной деятельности учащихся позволяют успешно «стыковать» ступени обучения.

3.8 Конкретное количество указанных средств и объектов материально-технического обеспечения учитывает средний расчет наполняемости класса (25-30 учащихся), в том числе при условии деления класса на подгруппы.

3.9 Для отражения количественных показателей используется следующая система символических обозначений:

- Д – демонстрационный экземпляр (1 экз., кроме специально оговоренных случаев);

- К – полный комплект (исходя из реальной наполняемости класса);

- Ф – комплект для фронтальной работы (примерно в два раза меньше, чем полный комплект, то есть не менее 1 экз. на двух учащихся);

- П – комплект, необходимый для практической работы в группах, насчитывающих по несколько учащихся (6-7 экз.).

3.10 В кабинете необходимо предусмотреть достаточный комплект методической литературы для учителя, включающий методический журнал, специальную методическую литературу, литературу по психологии, справочную литературу.

3.11 В кабинете должны быть картотеки справочной литературы, методической литературы для учителя, для учащихся, картотека средств обучения, систематизированных по классам, темам, картотека подготовки учителя к уроку, тематическая картотека, содержащая индивидуальные, групповые задания для учащихся.

3.12 Классификация оборудования, необходимого для учебно-методического обеспечения кабинета:

- 1) визуальное оборудование: таблицы, карты, чертежные варианты, природные объекты (гербарии, минералы и другие комплекты) и др.;

- 2) аудиооборудование: радио, магнитофон, музыкальные инструменты и др.;

- 3) интерактивная доска, телевизор, видеоманитон, кинофильмы и др.;

- 4) оборудование для устного применения: учебники, дополнительная литература, словари, справочники, методические пособия, тексты и др.

3.13 *Кабинет начальных классов.*

3.13.1 Учебно-методическое оснащение для преподавания языка и литературы:

- 1) художественная литература, соответствующая возрастным особенностям учащихся, объемные и небольшие книги с рисунками, сборник стихотворений, сборник сказок, легенд, газеты-журналы, аудиозаписи и видеофильмы о писателях, художественных произведениях;

- 2) сборник мультфильмов, сказок, документальных и художественных фильмов;

- 3) постеры (ватманы);

- 4) словари: толковые, орфографические, синонимов, антонимов, фразеологизмов; справочники по грамматике, орфографии, пунктуации;

энциклопедии;

5) форма одежды разных профессий, маски, куклы в национальных костюмах (для инсценировок);

6) дидактические материалы; разрезная азбука, слоги, касса букв, алфавит, алфавит с картинками, сюжетные рисунки и др.;

7) наглядные пособия (иллюстрации, портреты, таблицы);

8) национальная одежда, сценические костюмы, декорации, необходимое оборудование для организации национальных игр.

3.14 Учебно-методическое оснащение для преподавания предмета «Математика» в начальной школе:

1) учебники, дидактические материалы, справочники, энциклопедии;

2) картотека справочников и методической литературы для учителя;

3) тематический каталог для учащихся, содержащий индивидуальные и групповые задания;

4) набор материалов для проектирования пространственных фигур (складной материал, веревки и прочее);

5) материал, необходимый для создания различных моделей и выполнения экспериментов: цветная бумага, картон, пластилин, ножницы, игральные кости, веревки разной длины, домино, палочки, материал для измерения и прочее;

6) материал для счета (фасоль, монеты, фишки, геометрические фигуры);

7) набор магнитных фигур и знаков;

8) индивидуальные маркерные доски, изометрические доски для построения геометрических фигур;

9) печатный материал (таблица умножения, счёты, таблица меры и прочее);

10) оборудование для демонстрации (часовой циферблат, весы, мерная посуда различного объема, набор геометрических тел, набор частей и целого круга и прочее);

11) разные линейки, циркули, метражные ленты, палетки;

12) математические конструкторы для демонстрации разрядных чисел (единицы, десятки, сотни, тысячи, палетки).

3.15 Учебно-методическое оснащение для преподавания предмета «Познание мира»:

1) карта (физическая, историческая, географическая);

2) рисунки, фотографии, книги, фильмы о природе Казахстана;

3) коллекция полезных ископаемых и минералов;

4) микроскоп, компас, глобус, лупа, колба, пробирки, термометры;

5) тематические демонстрационные материалы (портреты исторических личностей и деятелей искусства, история независимого Казахстана, казахстанский географический рельеф, климат и погода, минеральные ресурсы, туризм, природные явления, стихийные бедствия, дом и семья, школа и школьное сообщество, мой край, здоровье и безопасность);

6) видео и аудио ресурсы;

7) энциклопедии, справочники.

3.16 Учебно-методическое оснащение для преподавания предмета «Естествознание»:

Для преподавания предмета нет необходимости в специальной лаборатории, по потребности можно использовать ресурсы кабинетов математики, физики, химии.

- MGA (прибор для регистрации данных с помощью датчиков);
- источник бесперебойного питания;
- батарейки-таблетки и держатели;
- соединительные провода;
- переключатели; лампочки 2-4 V и держатели;
- компьютерные программы для работы с данными;
- глобус; модель солнечной системы;
- различные модели и муляжи; комнатные растения;
- таблицы и плакаты по темам; коллекции видеоматериалов по темам;
- коллекции природных ископаемых и минералов;
- зеркала; источники света; источники тепла;
- вещества для растворения; термическая посуда;
- колбы; пробирки; спиртовки; лупы;
- фильтровальная бумага; защитные очки;
- микроскоп; термометры; грузы;
- весы (с разновесами и электронные); датчики света;
- таймеры; динамометры; измерительные рулетки;
- секундомер; источники звука (музыкальные инструменты, колокольчики и т.п.);
- калориметры (термосы);
- набор веществ различной электропроводимости (стекло, медь, сталь, алюминий, резина, пластмасса);
- магнитные компасы; телескоп;
- набор магнитов различных размеров;
- магнитная доска;
- гербарий растений;
- коллекции типов почв;
- физическая карта Казахстана, тематические карты;
- чучела животных; живой уголок (попугаи, рыбки, кролики, хомячки);
- скелет человека;
- справочники и энциклопедии;
- флипчарт.

3.17 Кабинет для занятий изобразительным искусством и кабинет трудового обучения в начальной школе должны быть оснащены соответствующими ресурсами для обучения таким основным видам деятельности, как рисунок, живопись, изготовление гравюр и др. Для занятий отдельными видами искусства могут быть предусмотрены помещения со специальным оборудованием (муфельная печь).

3.17.1 Необходимое оборудование и средства для эффективного преподавания изобразительного искусства и трудового обучения:

- белая, красная и/или серая (желтая) глина для моделирования и емкости для хранения глины;

- набор инструментов для моделирования, ножи и оборудование для безопасной работы учащихся с глиной, деревянные палочки и линейки;

- муфельная печь;

- проволока различных диаметров для моделирования;

- *Modroc* (бинт, пропитанный в гипсе) и емкости;

- древесина;

- простые ткацкие станки;

- пряжа всех цветов и плотности;

- хлопковые нити всех цветов;

- шерсть и оборудование для производства войлока;

- инструменты и материалы для батика;

- инструменты и оборудование для ручного шитья;

- оборудование и материалы для вышивки;

- набор тканей, включая вату и аксессуары;

- бумага различной текстуры и цвета, плотная бумага для рисования, газетная бумага для печати, бумага общего назначения для рисунка, живописи и коллажа, гофрированная бумага; картон разного цвета и толщины;

- резак;

- ламинатор;

- *Polyprint* (сжатый полистирол);

- печатная краска на водной основе в цветовой гамме;

- формные валики;

- лотки для чернил;

- набор красок: гуашь разных цветов, акриловые краски, акварельные краски, цветные чернила; тушь разных цветов;

- набор кистей всех типов и размеров (белка, щетина, колонок);

- набор шпателей и мастихин;

- ножницы, клей ПВА, скотч разных размеров, двусторонний скотч;

- набор карандашей: цветные карандаши, графитные палочки;

- ластики, точилки;

- набор фломастеров;

- восковые мелки; пастель;

- палитра;

- мольберты («хлопушки» и напольные);

- средства защиты (защитные очки, перчатки, фартуки и рукавицы и др.).

3.18 Кабинет казахского языка и литературы (основная школа, средняя школа).

3.18.1 Оснащение кабинета казахского языка и литературы:

- оқу-көрнекі құралдардың тақырыптық аннотацияланған картотекасы;

- хронологиялық тәртіпте немесе оқу тақырыбына сәйкес ілінген

классиктердің портреттері;

- ақын, жазушылардың, қоғам қайраткерлерінің портреттері;
- тіл үйренуде рөлдік ойындар ойнауға қажетті ойыншықтар, суреттер;
- пәндік ережелердің, сызбалардың топтамалары (плакаттар);
- мұғалімдерге арналған әдістемелік, дидактикалық құралдар;
- диктанттар мен мазмұндамалар жинақтары;
- қазақ тілінің түсіндірме сөздігі;
- орфографиялық сөздік;
- антонимдер сөздігі;
- синонимдер сөздігі;
- омонимдер сөздігі;
- фразеологиялық сөздіктер;
- олимпиада тапсырмалары мен ғылыми жоба жарыстарының тақырыптары

бойынша ізденіс жұмыстары;

- тақырыптар бойынша әр жылдарда жарияланған мақалалар жиынтығы;
- дидактикалық материалдар жиынтығы;
- сыныптар бойынша практикалық жұмыс тапсырмаларынан

құрастырылған үлестірмелі материалдар;

- қазақ тілі жаттығуларының;
- мазмұны бойынша;
- оқу бағдарламасының бөлімдері мен тақырыптары бойынша, жүйеленген ақпараттық банкілері;
- деңгейлік тапсырмалар үлестірмелі материалдары жиынтығы.

3.18.2 Учебно-наглядное оборудование кабинета казахского языка и литературы:

- 1) қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқулықтары мен оқу құралдары;
- 2) ғылыми-танымдық, анықтамалық, әдістемелік әдебиеттер;
- 3) сыныптан тыс оқуға арналған басылымдар;
- 4) қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқу бағдарламаларының жиынтығы;
- 5) пән мұғалімдерінің жеке портфолиолары;
- 6) оқушылар портфолиолары.

3.19 Кабинет русского языка и русской литературы.

3.19.1 Оснащение кабинета «Русский язык» и «Русская литература»:

- 1) доска;
- 2) доступ в Интернет;
- 3) аудиовизуальные материалы;
- 4) проектор, интерактивная доска;
- 5) флипчарт;
- 6) маркеры;
- 7) ламинатор;
- 8) аутентичный материал;
- 9) постеры;

10) печатные, экранные, звуковые и экранно-звуковые пособия, демонстрационный и раздаточный материал.

3.19.2 Книжный фонд для воспитания культуры речи и чтения и для формирования навыков самостоятельной работы:

1) словари школьного типа, адресованные учащимся (орфографические, фонетические, толковые, фразеологические, словообразовательные, иностранных слов и др.);

2) по литературе: комментарий к художественным произведениям, краткий словарь литературоведческих терминов, справочники (пособия для учащихся серии «Литература. Справочные материалы», «Литература учит» и др.), облегчающие организацию самостоятельной работы учащихся;

3) литература, соответствующая возрастной категории;

4) журналы, соответствующие возрастной категории;

5) книги и брошюры с картинками;

6) энциклопедии;

7) комплекты научно-методических книг: программы, учебники, методические рекомендации к учебникам, хрестоматиям, сборники дидактических материалов, изложений, диктантов и др.;

8) картотеки: систематические, тематические, поурочные;

9) экспозиционные стенды для организации выставки: тетрадей, книг, справочных таблиц, карточек со словами для запоминания, календаря знаменательных дат (это могут быть открытые стенды и закрытые застекленные витрины для обеспечения сохранности ценных экспонатов).

Специфика предметов «Русский язык» и «Литература» предполагает использование и нестандартной мебели. Это – кафедра, трибуна для докладчика, оратора, мягкие кресла для посетителей литературной гостиной, слушателей в кабинете риторики.

3.20 *Кабинет иностранного языка.*

3.20.1 Учебно-наглядное оборудование кабинета иностранного языка:

1) тематическая аннотированная картотека учебно-наглядных пособий;

2) алфавит с транскрипцией;

3) различные рисунки;

4) игрушки для организации ролевых игр;

5) раздаточные дидактические материалы;

6) справочники.

3.20.2 Учебно-методическое оборудование кабинета иностранного языка:

1) программы по иностранному языку;

2) учебники (по количеству учащихся в группе);

3) словари (двуязычные, по количеству учащихся в группе);

4) методические пособия для учителя, специальная методическая литература;

5) методический журнал «Иностранный язык в школе»;

6) альбом по стране относительно изучаемого языка.

3.21 *Кабинет математики.*

3.21.1 Оснащение кабинета математики:

1) классные доски, имеющие панели с разметками:

- координатного угла;
- системы координат;

2) магнитная доска;

3) доска-экран для видеодемонстраций;

4) комплект чертежных принадлежностей для демонстрационного построения изображений, рисунков.

3.21.2 Учебно-наглядное оборудование кабинета математики:

- тематическая аннотированная картотека учебно-наглядных пособий;
- комплекты геометрических фигур и стереометрических тел;
- модели и развертки многогранников, тел вращения;
- наборы математических моделей для проведения лабораторно-практических работ.

3.21.3 Учебно-методическое оборудование кабинета математики:

- библиотека учебно-методических пособий и библиографическая картотека к ней;
- библиотека научно-популярной литературы и библиографическая картотека к ней;
- библиотека справочной литературы;
- комплекты дидактических материалов;
- комплекты раздаточных материалов;
- тематическая картотека материалов централизованного тестирования;
- тематические информационные банки заданий централизованного тестирования;
- информационные банки математических задач, систематизированные по содержанию обучения, по разделам и темам учебной программы, по методам решения;
- картотека учебно-наглядного и учебно-методического оборудования.

3.22 *Кабинет информатики.*

3.22.1 Учебно-методическое оборудование кабинета информатики:

- 1) учебники и методические пособия, рабочие тетради;
- 2) методические пособия по разработке программы;
- 3) комплект контрольных и самостоятельных работ по разработке программы;
- 4) сборник задач по разработке программы;
- 5) сборник заданий ЯП Паскаль по разработке программы;
- 6) комплект лабораторных работ;
- 7) комплект тестовых работ по темам;
- 8) энциклопедии, справочники;
- 9) таблицы в соответствии с темами (возможно в электронном виде);
- 10) дидактические материалы;
- 11) комплект раздаточных материалов.

3.23 *Кабинет географии.*

3.23.1 Учебно-наглядное оборудование кабинета географии:

- 1) тематическая аннотированная картотека учебно-наглядных пособий;

- 2) наличие портретов исследователей земного шара и путешественников;
- 3) уголок для изучения родного края.

3.23.2 Должны быть макеты земной поверхности (горы, степь, впадины, речные долины и др.), необходимые при изучении начального курса физической географии.

3.23.3 Комплекты геологических экспозиций (горные породы, минералы, полезные ископаемые, виды почв), набор коллекций по топливно-энергетическому комплексу, черной металлургии, цветной металлургии, химической промышленности; типы сырья, необходимые для строительной промышленности (наборы коллекций «Натуральные волокна», «Искусственные волокна», «Синтетические волокна», «Продукции строительной промышленности», «Продукции деревообрабатывающей промышленности» и др.).

3.23.4 Комплекты гербариев культурных растений, кормовых растений, необходимых в животноводстве.

3.23.5 Учебно-методическое оборудование кабинета географии:

- 1) библиотека учебно-методических пособий и библиографическая картотека;
- 2) библиотека научно-предметной литературы, библиографическая картотека;
- 3) библиотека справочной литературы;
- 4) комплект дидактических материалов;
- 5) комплект раздаточных материалов;
- 6) тематическая картотека материалов централизованного тестирования;
- 7) альбом по изучаемой стране;
- 8) папка комплектов олимпиадных материалов.

3.24 *Кабинет биологии.*

3.24.1 Оснащение кабинета биологии:

- 1) интерактивная доска, телевизор, (установленный на кронштейне у передней стены);
- 2) видеокассеты (в соответствии с темами);
- 3) экранно-звуковые устройства: комплект мультимедийного электронного оборудования для учителей «Лабораторные работы и практикумы по курсу биологии», руководство по применению демонстрационных и учебно-лабораторных средств кабинета общеобразовательной школы;
- 4) комплект специальной лабораторной мебели, оборудования для лаборантского помещения: стол для аналитических весов, аналитические весы, муфельная печь, стол для муфельной печи, сушильный шкаф, холодильный шкаф, шкаф-стеллаж для лаборантского помещения, стол для дистиллятора, стол-каталка для средств и оборудования.

3.24.2 Учебно-наглядное оборудование кабинета биологии:

- 1) натуральные объекты: коллекции, гербарии, микропрепараты, влажные препараты (иллюстрирующие внутреннее и внешнее строение животных, а также развитие животных);

2) изобразительные средства обучения: модели (объемные: строения цветков различных семейств, строения отдельных частей тела животных и человека, модели-аппликации, остеологические), муляжи, чучела животных, промысловых или разводимых человеком;

3) печатные пособия: комплект плакатов и таблиц, портреты ученых-биологов, графические таблицы, карты, атласы, аппликации, объемные модели и муляжи;

4) приборы демонстрационные и общего назначения, учебно-практическое оборудование: весы, столики подъемные, штативы, резервуар для фотосинтеза. оптические приборы (лупа, бинокль, микроскопы), химические реактивы, химическая посуда, лабораторные принадлежности, инвентарь по уходу за растениями;

5) тематическая аннотационная картотека учебно-наглядных средств.

3.24.3 Учебно-методическое оборудование кабинета биологии:

1) библиотека учебно-методического оборудования и ее картотека;

2) библиотека научно-популярной литературы и картотека;

3) библиотека справочной литературы, альбомы;

4) энциклопедии;

5) сборник дидактических материалов;

6) сборник раздаточных материалов;

7) папка сборника олимпиадных материалов;

8) рекомендации для лабораторных и практических работ.

3.25 Кабинет физики.

3.25.1 Оснащение кабинета физики:

1) таблицы, схемы по темам;

2) раздаточные материалы по самостоятельным работам;

3) раздаточные материалы для организации индивидуальной и групповой работы;

4) сборник заданий для проверки знаний и навыков.

3.25.2 Учебно-методическое оборудование кабинета физики:

1) учебники по предмету;

2) научно-популярная, справочная литература;

3) образцы практических и самостоятельных работ учащихся;

4) олимпиадные сборники.

3.25.3 Специальное оборудование кабинета физики:

1) модели;

2) реактивы;

3) макеты;

4) специальное лабораторное оборудование.

3.26 Кабинет химии.

3.26.1 Оснащение кабинета химии:

1) таблицы, схемы по темам;

2) раздаточные материалы для самостоятельных работ;

3) раздаточные материалы для организации индивидуальной и групповой

работы;

4) сборники заданий для контроля знаний и навыков;

5) сборники тестовых заданий для тематического и итогового контроля (8, 9, 10, 11 классы);

6) серия справочных таблиц («Периодическая система химических элементов», «Растворимость солей, кислот и оснований в воде», «Электрохимический ряд напряжений металлов» и др.);

7) серия различных учебных таблиц по неорганической химии, органической химии, по производству основных продуктов химической промышленности;

8) комплект портретов ученых-химиков.

3.26.2 Учебно-методическое оборудование кабинета химии:

1) учебники по предмету;

2) научно-популярная, справочная литература;

3) рабочие тетради для учащихся;

4) научно-методические работы и периодические издания («Химия в школе»; «Химия» и др.);

5) образцы практических и самостоятельных работ учащихся;

6) олимпиадные сборники;

7) сборники задач по химии для средней школы;

8) мультимедийные программы (обучающие, тренинговые, контролирующие) по всем разделам курса химии (для учителя, учащихся);

9) электронная библиотека по курсу химии (для учителя, учащихся);

10) компьютерные программы *Chem Lab*, *Chem Office*, *Chem Draw*, *Chemical Equation*, *Chem Finder*, Открытая химия, Репетиторы по химии, Химическая лаборатория, Химикус и др.;

11) комплект видеофильмов по неорганической химии (по всем разделам курса);

12) комплект видеофильмов по органической химии (по всем разделам курса).

3.26.3 Специальное оборудование кабинета.

1) реактивы, приборы, наборы посуды и лабораторных принадлежностей для химического эксперимента;

2) специализированная мебель (в соответствии с Перечнем учебно-наглядных пособий и учебного оборудования для общеобразовательных школ).

3.27 Кабинет истории.

3.27.1 Учебно-наглядное оборудование кабинета истории:

1) карты, таблицы; схемы; альбомы по темам;

2) портреты историков, исторические иллюстрации;

3) атласы, раздаточные наглядные пособия;

4) дидактические материалы, раздаточные материалы;

5) тестовые задания, контрольные работы;

6) сборники олимпиадных заданий (ребусы, кроссворды, викторины).

3.27.2 Учебно-методическое оборудование кабинета истории:

- 1) литература по предмету, научно-популярная литература;
- 2) методическая литература;
- 3) справочники, энциклопедии.

3.28 *Кабинет музыки.*

3.28.1 Оснащение кабинета музыки:

- 1) магнитная доска, устройство для размещения нот;
- 2) фортепиано, домбра и другие музыкальные инструменты;
- 3) телевизор, видеомэгнитофон, комплект видеозаписей;
- 4) звуковые устройства (микрофон, усилитель звука);
- 5) комплект разноцветных мелков и фломастеров для заполнения музыкально-графических чертежей;
- 6) комплект обозначений нот на магнитной основе;
- 7) палочка дирижера;
- 8) комплект национальных инструментов, соответствующих краеведческому содержанию.

3.28.2 Учебно-методическое оборудование кабинета музыки:

- 1) хрестоматии с нотным материалом;
- 2) сборник песен для сольного исполнения и хорового исполнения;
- 3) методические пособия;
- 4) методические журналы о народном искусстве;
- 5) литература о музыке и знаменитых музыкантах;
- 6) научно-популярная литература об искусстве;
- 7) справочники, энциклопедии, терминологические словари;
- 8) нотные таблицы, схемы;
- 9) портреты композиторов и артистов;
- 10) комплект дидактических раздаточных материалов.

3.29 *Кабинет изобразительного искусства и черчения.*

3.29.1 Оснащение кабинета изобразительного искусства и черчения:

- 1) кабинет должен обеспечиваться водой (горячей и холодной; раковину для мытья рук располагают ближе к двери);
- 2) доска и инструменты для черчения;
- 3) шкафы для хранения инструментов;
- 4) мольберты для рисования;
- 5) стеллажи для натюрмортов.

3.29.2 Учебно-методическое оборудование кабинета изобразительного искусства и черчения:

- 1) учебно-методические пособия, справочная литература (с картотекой);
- 2) муляжи для натюрмортов;
- 3) геометрические фигуры, демонстрационные материалы.

3.30 *Кабинет технологии.*

3.30.1 Учебно-методическое оборудование кабинета технологии:

- 1) учебно-методический комплекс; дидактические материалы, тестовые задания, сборники контрольных работ;
- 2) таблицы, схемы, рисунки для обучения;

- 3) справочники, научно-популярная литература, научно-методические пособия;
- 4) образцы практических и самостоятельных работ;
- 5) сборники раздаточных материалов для организации индивидуальных и групповых работ;
- 6) сборник заданий для проверки знаний и навыков учащихся.

3.31 *Кабинет начальной военной подготовки.*

- 1) «Объекты вооруженных сил РК», «Тактическая подготовка», «Строевая подготовка», «Военная топография», «Гражданская оборона» и другие стенды;
- 2) учебные пособия: графические наглядные пособия, постановления, макеты поверхности Земли, стрелковое оборудование;
- 3) В кабинете начальной военной подготовки должны быть следующие документы:
  - сборники общевоенных постановлений;
  - постановления по внутренней службе РК;
  - постановления по горнизонной и караульной службе, дисциплине и военном строе Вооруженных сил РК;
  - инструкция по стрелковому делу;
  - программы начальной военной подготовки молодежи, рекомендации по учебно-материальной базе и совершенствованию оборудования;
  - учебники по начальной военной подготовке;
  - учебники по военной топографии, гражданской обороне и медико-санитарной подготовке.

4 Требования к документации учебных кабинетов

4.1 Документы по организации образовательного процесса в учебных кабинетах сохраняются в электронном и бумажном портфолио.

4.2 В учебном кабинете должны быть нижеследующие законодательные и нормативные документы:

- Закон РК «Об образовании»;
- Типовые правила деятельности организации образования;
- Гигиенические требования к условиям обучения в общеобразовательных организациях образования;
- Государственный общеобязательный стандарт среднего образования Республики Казахстан;
- Программы, учебно-тематические планы по предмету;
- Инструктивно-методическое письмо об особенностях преподавания основ наук в средних общеобразовательных учебных заведениях РК на текущий учебный год;
- Правила соблюдения технической и пожарной безопасности.

4.3 В учебных кабинетах школы, обеспечивающих образовательный процесс, обязательно должен быть паспорт кабинета.

4.4 Паспорт кабинета должен содержать:

- 1) договор о полной материальной ответственности;
- 2) должностную инструкцию о функции учителя;
- 3) правила о порядке в кабинете;
- 4) санитарно-гигиенические требования к кабинету и оборудованию кабинета;
- 5) перечень мебели;
- 6) перечень технических средств;
- 7) перечень оборудования, приспособлений и инструментов;
- 8) инструкции по охране труда;
- 9) инструкции по технике безопасности при работе в лаборатории;
- 10) правила о поведении учащихся в коллективе;
- 11) план работы кабинета на учебный год;
- 12) график работы кабинета (на четверть);
- 13) акт приема кабинета.

4.5 В учебных кабинетах школы обязательно должен быть представлен рабочий план кабинета – упорядоченный перечень работ, обеспечивающих образовательный процесс.

4.6 Нормативно-инструктивная документация об открытии и функционировании учебного кабинета:

- 1) приказ об открытии учебного кабинета и его функционировании для обеспечения условий успешного выполнения образовательной программы (хранится у заведующего кабинетом в папке «Нормативно-правовая документация»);
- 2) приказ о назначении заведующего кабинетом и лаборанта, их

функциональных обязанностях (хранится у заведующего кабинетом в папке «Нормативно-правовая документация»);

3) паспорт кабинета, оформленный с указанием функционального назначения имеющегося в кабинете оборудования, приборов, технических средств, наглядных пособий, дидактических материалов;

4) инвентарная ведомость на имеющееся оборудование (хранится у заведующего кабинетом в папке «Паспорт кабинета»);

5) правила техники безопасности при работе в кабинете (вывешиваются в кабинете для ознакомления);

6) правила пользования оборудованием кабинета учащимися (вывешиваются в кабинете для ознакомления);

7) акт приемки учебного кабинета администрацией школы на предмет готовности кабинета к функционированию (хранится у заведующего кабинетом в папке «Паспорт кабинета»);

8) протокол решения методической комиссии школы о готовности учебного кабинета по обеспечению условий для реализации образовательной программы на конкретный учебный год (хранится у заведующего кабинетом в папке «Паспорт кабинета»);

9) план работы кабинета на учебный год (хранится у заведующего кабинетом в папке «Паспорт кабинета»), в котором отражается:

- план на учебный год и перспективное планирование деятельности;
- соблюдение правил техники безопасности и санитарно-гигиенических норм в учебном кабинете при проведении уроков и учебных мероприятий (Журнал о проведении инструктажа по ПБ).

4.7 Требования к планированию и организации работы учебного кабинета по выполнению образовательной программы школы включают: выполнение учителями и учащимися требований образовательного стандарта; реализацию предметной образовательной программы; внедрение методики развивающего обучения; развитие программы работы курсов по выбору; дифференцирование и гуманизация обучения.

4.8 Для определения уровня возможности организации образовательного процесса в учебном кабинете предлагаются следующие критерии оценивания:

- наличие паспорта учебного кабинета;
- наличие портфолио учебного кабинета;
- рациональность хранения учебного оборудования;
- наличие учебных и методических пособий;
- систематизация имеющегося учебного оборудования, пособий;
- наличие стендов;
- состояние, эстетичность стендового материала;
- наличие технических средств обучения и организация их хранения;
- состояние рабочего стола учителя;
- наличие инструкций, журнала по охране труда и безопасности жизнедеятельности учащихся в учебном помещении;
- наличие и состояние аптечки;

- освещение;
- состояние рабочих столов;
- озеленение кабинета: наличие растений, их состояние;
- оформление окон кабинета.

5 Организация образовательного процесса в учебных кабинетах в контексте современных требований

5.1 Организация образовательного процесса в учебных кабинетах в соответствии с современными требованиями предусматривает решение следующих проблем:

- комплексное оснащение и оборудование;
- учебно-методическое обеспечение учебного процесса;
- материально-техническое обеспечение учебного процесса;
- информационное обеспечение учебного процесса.

5.2 Комплексное оснащение учебного процесса и оборудование учебных помещений включают создание условий, обеспечивающих следующие возможности:

- достижение планируемых результатов освоения учащимися образовательной программы согласно ГОСО;
- выявление и развитие способностей учащихся и воспитанников в любых формах организации учебного процесса;
- организация интеллектуальной и научно-технической творческой работы с одаренными детьми;
- организация проектно-исследовательской деятельности в формах, адекватных возрасту учащихся;
- освоение учащимися с ограниченными возможностями здоровья образовательной программы;
- развитие у учащихся познавательных интересов и самостоятельных образовательных способностей.

5.3 Учебно-методическое сопровождение учебного процесса в учебных кабинетах в соответствии с современными требованиями включает создание условий, обеспечивающих возможность:

- комплектности оснащения учебного процесса;
- обеспечения качества учебного процесса;
- наличия учебников, учебно-методической литературы и материалов по всем учебным предметам;
- укомплектованности библиотек печатными и электронными образовательными ресурсами по всем учебным предметам учебного плана, а также фондом дополнительной литературы.

5.4 Материально-техническое и информационное обеспечение учебного процесса в соответствии с современными требованиями включают создание условий, обеспечивающих возможность:

- поиска и использования информации;
- получения информации различными способами;
- проведения экспериментов, проектирования и конструирования.

5.5 Организация образовательного процесса в учебных кабинетах, согласно современным требованиям, осуществляется посредством информационно-коммуникационных технологий.

5.6 Организация образовательного процесса в учебных кабинетах, включает обеспечение высококачественной информационной средой (информационное и учебно-методическое обеспечение).

5.6.1 Основные параметры осуществления образовательного процесса в учебных кабинетах:

1) доступность информации, разнообразие информационных ресурсов (также электронных), полноценность и важность получаемой информации;

2) использование на уроках современных информационных технологий, электронных учебников, локальной системы Интернета, современных лицензионных программ, информационно-справочных систем;

3) обеспечение библиотечного фонда учебниками для учащихся и учителей научной, справочно-информационной, научно-методической, художественной литературой, энциклопедиями, словарями, периодическими изданиями.

5.7 Кабинет должен быть укомплектован электронным учебно-методическим комплексом (ЭУМК) по образовательным учебным программам.

5.8 Организация образовательного процесса в учебных кабинетах, согласно современным требованиям, осуществляется через ЭУМК (смарт-класс, цифровая лаборатория, автоматизированные учебно-лабораторные стенды, мультимедийный кабинет, ТВ-технологии).

5.9 В кабинетах проводятся: видео-лекции на учебных занятиях, телевизионные лекции, радио-лекции, мультимедийные лекции, видео-конференции, телеконференции, виртуальные лабораторные практикумы (имитационные модели), форумы, консультации по чатам и электронной почте, самостоятельные работы обучающихся; используются: электронные учебные издания (электронные учебники, мультимедийные учебные программы, тренажеры, информационно-справочные системы), система компьютерного тестирования.

5.10 Подготовка ЭУМК осуществляется по типовой учебной программе.

5.11 ЭУМК по каждому предмету включает обязательные и дополнительные сборники.

5.11.1 Обязательный сборник включает:

- учебные рабочие программы;
- план урока;
- материалы практических работ и уроков-семинаров;
- лабораторный практикум (задания, примеры, методические рекомендации);

- задания для самостоятельной работы учащегося и задания для работы учащегося под руководством учителя;

- материалы для организации текущего контроля (контрольные работы, тестовые задания, самостоятельные задания);

- материалы для организации государственного контроля (задания экзаменационного тестирования, экзаменационные вопросы и билеты, экзаменационные контрольные работы).

5.11.2 Дополнительный сборник включает:

- методические рекомендации по выполнению работ;
- компьютерные программы учебного типа;
- тренажеры;
- методические справочные материалы;
- учебные и учебно-методические пособия для освоения учебных материалов;
- мультимедийные варианты выполнения работ.

5.12 Необходимые условия для организации образовательного процесса школьных учебных кабинетов:

- образовательный Интернет-портал, состоящий из учебно-методических и учебно-административных страниц для учащихся;
- оборудование с выходом телекоммуникационных сетей (Интернет, спутниковое телевидение);
- электронные учебные залы разных терминалов: мультимедийные классы, электронные учебные залы;
- учебный контент для *CD, DVD* дисков;
- учебно-сетевой мультимедийный контент;
- мультимедийные лаборатории;
- комплекс сетевого тестирования;
- сетевые системы управления обучения.

5.13 Вся учебная деятельность предполагает:

- педагогическую взаимосвязь преподавателя с учащимся через электронную связь;
- использование электронных пособий;
- самостоятельную работу учащегося с учебными пособиями.

5.14 К телевизионным пособиям обучения относятся видео-лекции личного и коллективного использования с помощью кабельного или спутникового телевидения, также телевизионные уроки интерактивного режима.

5.15 К компьютерным пособиям обучения относятся электронные учебники, мультимедийные курсы, тренинговые программы с обратной связью (супертьюторы), учебные задания профессионального образования (профтьюторы), сетевые деловые игры.

5.16 К игровым пособиям обучения относятся активные методы коллективных уроков в виде деловых и операционных игр, дискуссии, коммуникативные уроки, также проблемные и межпредметные лекции, обучение в виртуальной образовательной среде.

5.17 Организационная деятельность образования в учебных кабинетах школ:

- методическая сторона обеспечения;
- прикладное программное обеспечение (энциклопедии, медиа-ресурсы, моделирование);

- платформа базовой программы (операционная система *Windows + Office*);
- аппаратный комплекс (компьютеры, местная сеть, подключение к Интернету);
- сбор материала и создание базы для электронной библиотеки;
- использование внешних информационных ресурсов (дистанционные курсы, электронные библиотеки);
- перечень сайтов для использования в Интернете.

5.18 Повышение качества образования учащихся осуществляется посредством дистанционного обучения после уроков или на дополнительных уроках. Для этого предусматривают организацию единой информационной системы.

5.18.1 Дистанционное обучение проводится через интерактивные *on-line* уроки.

5.18.2 При организации образовательного процесса в учебных кабинетах школ документы, используемые в технологиях дистанционного обучения, хранятся на электронных носителях.

5.19 *Кабинет казахского языка и литературы.*

5.19.1 Білім алушылардың тілді үйренуге деген ынтасы мен қызығушылығын арттырып жаңа сөздерді меңгерту үшін аудио және бейнематериалдар қолданылады.

5.19.2 Сөздердің дұрыс айтылуын (орфоэпиясын) меңгеру үшін аудио материалдар пайдаланылады.

5.19.3 Оқушылардың жазылым дағдысын қалыптастыру үшін интерактивті тақта (*ActivStudio*), электронды оқулықтар қолданылады.

5.19.4 Оқушыларға грамматикалық ережелерді меңгерту үшін интерактивті тақта пайдаланылады.

5.19.5 Грамматикалық, лексикалық дағдыларын қалыптастыру үшін ойын бағдарламалары қолданылады.

5.19.6 Диалог, монологтармен жұмыс жүргізу үшін, сонымен қатар тыңдалым дағдысын қалыптастыру үшін лингафонды кабинет қолданылады.

5.19.7 Көрнекі материалдардың сапалы болуы үшін (дыбысы, түсі, бейне, анимациялар), көптеген материалдарды, дайын сабақтарды реттеп сақтау үшін компьютер, интерактивті тақта пайдаланылады.

5.19.8 Кері байланыс тиімді жүзеге асу үшін (бақылау жұмыстарын алу, тест тапсырмалары) интерактивті тақта (*ActivStudio*) қолданылады.

5.19.9 Оқушылармен өзіндік жұмыстарды ұйымдастыру, анықтамалық материалмен жұмыс істеуге үйрету, ақын-жазушылар туралы мәліметтер, көркем шығармалармен танысу үшін үшін интернет желісі қолданылады.

5.20 *Кабинет русского языка и литературы.*

5.20.1 Для повышения интереса и мотивации учащихся к изучению языка и с целью усвоения новых слов и выражений следует использовать аудио- и видеоматериалы.

5.20.2 Для усвоения правильного произношения слов (орфоэпия) следует

использовать аудио материалы;

для формирования навыков письма учащихся – интерактивную доску (*ActivStudio*), электронные учебники;

для усвоения грамматических правил – интерактивная доска;

для формирования грамматических, лексических навыков учащихся– игровые программы.

5.20.3 Для формирования навыков слушания, а также для развития диалогической и монологической речи следует использовать возможности лингафонного кабинета.

5.20.4 Для сохранения качества наглядных пособий, готовых уроков, материалов (звук, цвет, изображение, анимация) следует использовать компьютер, интерактивную доску.

5.20.5 С целью получения обратной связи (контрольные работы, тестовые задания) следует широко практиковать использование интерактивной доски (*ActivStudio*).

5.20.6 Для организации самостоятельной работы учащихся, обучения работе со справочными материалами, ознакомления с художественными произведениями, сведениями о писателях и поэтах широко используется интернет.

5.21 *Кабинет иностранного языка.*

5.21.1 Использование информационных технологий на уроке иностранного языка позволяет сделать урок современным, развивающим и познавательным.

5.21.2 Для тренировки учащихся в аудировании рекомендуется использовать аудиоматериалы к учебно-методическим комплексам, *DVD* и *CD* диски с картинками и иллюстрациями.

5.21.3 Для развития навыков произношения используются электронные учебники и пособия, демонстрируемые с помощью компьютера и мультимедийного проектора.

5.21.4 Для восприятия аутентичной речи, расширения словарного запаса, запоминания конструкций предложений, характерных для живой, разговорной речи следует использовать видеоролики с последующим их обсуждением.

5.21.5 На современных уроках активно используются флэш-игры; различные виды тренировочных упражнений (в том числе и игровых) на интерактивной доске для восполнения «пробелов в знаниях» учащихся; этим самым отрабатываются грамматические навыки, и пополняется лексический запас.

5.21.6 Рекомендуется применять на уроках *POWERPOINT*-презентации на различных этапах работы (введение новой лексики или объяснение грамматического материала; обобщение знаний по изученной теме; самостоятельное создание учащимися презентаций) для более наглядного представления необходимой информации.

5.21.7 Для развития диалогической и монологической речи используются электронные тренажеры.

5.21.8 Применяются различные электронные тесты, позволяющие

экономить время, результаты тестирования объективно отражают результаты обучения, а само тестирование способствует развитию навыков самооценки и самоконтроля.

5.22. *Кабинет истории.*

5.22.1 Организация образовательного процесса должна осуществляться с использованием современных технических средств обучения: интерактивная доска, мультимедийные устройства, мультимедийный проектор, аудиосистема (объединенная с маркерной доской), графпроектор, кодоскоп, телевизор.

5.22.2 Для организации образовательного процесса следует использовать также комплекс учебно-методических материалов (методические варианты, учебные пособия и глоссарий, рабочая тетрадь ученика, учебно-, аудио-, видео-материалы, контрольные и экзаменационные материалы и др.).

5.22.3 Для развития исследовательских навыков у учащихся используются учебники, словари, энциклопедии, справочники, плакаты, статистические данные по предмету, карты, карточки, таблицы.

5.22.4 Организация участия учащихся в *on-line* олимпиадах, форумах, исследовательско-проектной деятельности обеспечивается образовательным фондом Интернета, который используется для поиска исторических данных, монографических текстов, разных методических материалов и для подготовки рефератов.

5.23 *Кабинет математики.*

5.23.1 Использование информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) при организации образовательного процесса в кабинете «Математика» в соответствии с современными требованиями ориентировано на:

- использование соответствующих компьютерных программ для создания презентаций в процессе изучения различных разделов математики;
- развитие математических способностей и творческих навыков у учащихся посредством участия в Интернет-олимпиадах;
- создание видео о процессе выполнения математических заданий;
- выполнение различных математических действий с использованием специальных программ (вычисления, построение графиков и др.).

5.24 *Кабинет физики.*

5.24.1 Организация образовательного процесса в кабинетах физики в соответствии с современными требованиями должна осуществляться посредством применения информационной компьютерной технологии (ИКТ).

5.24.2 Кабинет перестраивают к демонстрационной, лабораторной работе, оснащают учебным оборудованием, мебелью, новыми техническими учебными пособиями, наглядными пособиями, экспозиционными и проекционными учебниками, электронными пособиями на *CD* и *DVD* дисках, учебно-методической и справочно-методической литературой, учебно-методическими сборниками.

5.24.3 В случае нехватки устройств опыты осуществляют в виде виртуальной демонстрации.

5.24.4 С целью повышения качества предмета физики используют

автоматизированные учебно-лабораторные стенды, цифровую лабораторию, мультимедийный кабинет.

5.24.5 Для самостоятельного освоения нового учебного материала, решения задач, проверки знаний в тестовой форме используют, по мере необходимости, возможности компьютерной технологии.

5.24.6 При применении компьютерной технологии в организации образовательного процесса в кабинетах физики в соответствии с современными требованиями осуществляют следующую деятельность:

- обработка звуковой, цифровой, текстовой, графической информации с помощью редакторов;
- создание слайдов по данному учебному материалу с помощью редактора *MS Power Point*;
- использование готовых программных продуктов;
- организация на уроке работы с электронными учебниками;
- применение учебно-программных пособий;
- составление тестовых заданий с помощью готовых программ-оболочек.

5.25 Кабинет химии.

5.25.1 Организация образовательного процесса в кабинете химии в соответствии с современными требованиями при оснащении его полным комплектом учебного оборудования предусматривает:

- использование различных комплектов учебных пособий в печатном и электронном виде;
- использование моделей кристаллических решеток для составления структуры различных химических веществ;
- использование экранно-звуковых средств обучения (диафильмы, диапозитивы, транспаранты для графопроектора, кинофильмы и кинофрагменты, учебные видеофильмы);
- использование измерительных приборов на основе новых информационных технологий;
- использование комплектов датчиков и устройств для получения информации с компьютера о регулируемом параметре или процессе.

5.26 Кабинет биологии.

5.26.1 Кабинет биологии необходимо оснастить учебно-методическим оборудованием и ЭУМК (компьютерное оснащение, выход в интернет, интерактивная доска, лицензионное программное обеспечение, электронные ресурсы, цифровая лаборатория), что обеспечивает современные требования к организации образовательного процесса:

- использование интерактивной доски;
- использование системы Интернета и современных информационных технологий;
- подготовка презентаций посредством редактора *MS Power Point, Prezy*;
- использование готовых учебно-программных пособий, видеороликов, информации непосредственно с интернетных сайтов;
- организация участия учащихся в on-line олимпиадах, форумах, в

исследовательско-проектной деятельности;

- использование готовых программных оболочек при составлении тестовых заданий для контроля и самоконтроля знаний учащихся, проведение тестирования;

- организация дистанционного обучения;

- использование возможностей цифровой лаборатории для фиксирования результатов экспериментов при проведении практикумов на уроках биологии и осуществлении проектной-исследовательской деятельности.

5.26.2 Для развития функциональной грамотности, исследовательских навыков необходимо использовать комплект компьютерных измерительных датчиков, предназначенных для проведения всевозможных экспериментов в области физиологии и биохимии растений, животных и человека.

5.27 Кабинет географии.

5.27.1 Организация образовательного процесса в кабинете географии проводится в соответствии со следующими требованиями:

- использование мультимедийных ресурсов и СМИ;

- поиск информации в Интернете и базах данных;

- нахождение, выбор и обработка данных с цифровых и интернет источников и умение судить об их точности, надежности и важности;

- умение получать, извлекать и систематизировать данные, используя количественную, текстовую, визуальную информацию и базы данных, включая использование гиперссылки, электронных таблиц, также графических и других приложений; исследование закономерностей и тенденций; изучение возможности использовать модели и моделирование, также объединение неподвижных и движущихся изображений, звуков и текста для создания мультимедийных презентаций;

- использование в полной мере гибкости цифровой информации для изучения других вариантов, уточнения и улучшения результатов;

- сотрудничество, общение и обмен информацией по каналу связи для работы с другими учащимися и учителем через использование электронной связи, участие в онлайн форумах, в виртуальной среде обучения;

- использование интерактивных досок для технической поддержки подходов к организации активного обучения;

- мультимедийная презентация законченной работы в рамках школы или за ее пределами.

5.27.2 В кабинете географии используются интерактивные электронные карты (такие карты для более полного рассмотрения края можно увеличить, добавить необходимые обозначения и рисунки).

5.27.3 Интерактивные карты имеют дополнительные иллюстративные и текстовые материалы.

5.28 Организация образовательного процесса на уроках *физической культуры* в контексте современных требований предусматривает:

- использование ИКТ на теоретических и практических занятиях по физической культуре (использование видео, презентаций, блок-схем, таблиц,

графиков динамики роста);

- использование фото- и видеоматериалов для самооценки, анализа и оценивания, наглядная демонстрация в большей степени помогает учащимся оценивать и улучшать показатели своей двигательной деятельности;

- использование ИКТ (в частности, Интернета) в качестве инструмента общения, совместной работы, создания контента, поиска доступа к информации по предмету.

5.29 При организации образовательного процесса по предмету *«Изобразительное искусство»* необходимо:

- использование цифровых компьютерных технологий при создании художественных работ;

- поиск информации в Интернете и базе данных;

- нахождение, выбор и обработка данных с цифровых и Интернет источников, оценивание ее важности;

- развитие навыков создания слайдовых презентаций, которые включают сбор материалов из различных источников для определенной цели и аудитории;

- использование моделей и моделирование, объединение неподвижных и движущихся изображений, звуков и текста для создания мультимедийных презентаций;

- сотрудничество, общение и обмен информацией по каналу связи для работы с другими учащимися и учителями через использование электронной связи, участие в онлайн форумах и виртуальной среде обучения.

**Мектептегі оқу кабинеттерінде білім беру үдерісін
ұйымдастыру бойынша нұсқаулық**

**Инструкция по организации образовательного процесса
в учебных кабинетах школы**

Басуға 22.07. 2015 қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 6,1.

Подписано в печать 22.07. 2015. Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 6,1

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
«Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы» РМҚК
010000, Астана қ., Орынбор көшесі 4, «Алтын Орда» БО, 15-қабат

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина
010000, г. Астана, ул. Орынбор, 4, БЦ «Алтын Орда» 15 этаж